

Főoldal>Jogi lépések indítása>Az EU és a tagállamok igazságszolgáltatási rendszerei>A tagállamok szakosított bíróságai

A tagállamok szakosított bíróságai

Számos tagállamban vannak speciális ügyekkel foglalkozó szakosított bíróságok. Az ilyen bíróságok gyakran közigazgatási kérdéseket érintő vitákkal, vagy pedig egyes esetekben magánszemélyek vagy vállalkozások közti vitákkal foglalkoznak.

Számos tagállamban vannak közigazgatási ügyekre, vagyis a közigazgatási határozatokkal kapcsolatos, hatóságok és magánszemélyek vagy vállalatok közötti olyan vitákra szakosított bíróságai, mint amilyen például egy építési engedéllyel, vállalkozás engedélyezésével vagy adómegállapítással kapcsolatos vita.

Ami a magánszemélyek és/vagy vállalkozások közti vitákat („polgári ügyek”) illeti, egyes tagállamokban vannak szakosított munkaügyi bíróságok.

Ha szeretne részletesebben tájékozódni valamelyik tagállamról, válassza ki a kívánt ország zászlaját.

Utolsó frissítés: 17/11/2021

A honlapot az Európai Bizottság tartja fenn. Az ezen az oldalon található információ nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság hivatalos álláspontját. A Bizottság semmilyen felelősséget vagy kötelezettséget nem vállal az e dokumentumban foglalt vagy említett információk és adatok tekintetében. Kérjük, az európai oldalak szerzői jogi szabályai vonatkozásában vegye figyelembe a jogi nyilatkozatot.

A tagállamok szakosított bíróságai - Belgium

Ebben a részben áttekintést talál a Belgiumban működő szakosított bíróságokról.

Szakosított bíróságok

Az egy-egy jogágra (munkajog, kereskedelmi jog) specializálódott bíróságokra vonatkozó információkat a „Rendes bíróságok” fejezetben találja.

Alkotmánybíróság

Az **Alkotmánybíróság** ellenőrzi a törvények, rendeletek és rendelkezések **Alkotmánynak való megfelelőségét**. Az Alkotmánybíróság felügyeli a **hatáskörök** szövetségi állam, közösségek és régiók közötti **megfelelő elosztását** is.

12 bíróból álló bíróság, amely ügyel arra, hogy a belga jogalkotók tiszteletben tartsák az Alkotmányt. Az Alkotmánybíróság **hatályon kívül helyezheti és felfüggesztheti a törvényeket, rendeleteket és rendelkezéseket**. Az Alkotmánybíróság szakosított bíróságként jött létre. Különleges feladatánál fogva független a törvényhozó, a végrehajtó és az igazságszolgáltató hatalomtól is.

Az 1980-ban létrehozott Alkotmánybíróság a „Döntőbíróság” helyébe lépett Belgium fokozatos szövetségi állammá alakulásának idején. Első elnevezését az alkotmányozó hatalomtól arra tekintettel kapta, hogy eredeti feladata a különböző jogalkotók, azaz a szövetségi állam, valamint a közösségek és a régiók jogalkotói közötti döntőbíráskodás volt. Feladata ekkor arra korlátozódott, hogy a törvények, rendeletek és rendelkezések Alkotmányban, és az intézményes reformokat tartalmazó törvényekben foglalt hatáskör-felosztási szabályoknak való megfelelőségét ellenőrizte.

A 2007. május 7-én született „Alkotmánybíróság” elnevezés jobban tükrözi hatáskörét, amelyet az Alkotmány II. címének (a belga állampolgárok jogairól és szabadságáról szóló 8-32. cikkek), valamint 170. és 172. cikkeinek (adók jogszerűsége és egyenlősége) és 191. cikkének (külföldiek védelme) értelmében kiterjesztettek a törvények, rendeletek és rendelkezések ellenőrzésére.

6 bírós tartozik a francia nyelvi csoporthoz, szintén **6** a flamand nyelvi csoporthoz. A bírák egyikének elégséges német nyelvtudással kell rendelkeznie.

Minden egyes nyelvi csoportban 3 bírós legalább 5 éves parlamenti képviselői tapasztalattal, 3 bírós pedig jogi területen szerzett tapasztalattal (belga egyetem jogprofesszora, a Semmítőszék vagy az Államtanács bírója, alkotmánybíró) rendelkezik.

Forrás: az **Alkotmánybíróság** honlapja.

Közigazgatási bíróságok

Államtanács

A törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalmi ágak kereszteződésében álló tanácsadói és bírói intézményként az **Államtanács** a jogalkotó szándéka szerint arra hivatott, hogy minden természetes és jogi személy számára hatékony jogorvoslatot biztosítson a számukra sérelmes jogellenes közigazgatási aktusokkal szemben.

Az Államtanács legfőbb feladata tehát a **hatályos jogszabályokkal ellentétes közigazgatási aktusok** (egyedi aktusok és rendeletek) **felfüggesztése és hatályon kívül helyezése**.

Ugyanakkor az Államtanács feladata nem csupán a közigazgatási önkény elleni védelem. A törvényhozással és rendeletalkotással kapcsolatos ügyekben **tanácsadói szerepet** is betölt.

Az Államtanács egyben **semmtő bíróság** is, amelynek hatáskörébe az **alsóbb szintű közigazgatási bíróságok döntései ellen benyújtott jogorvoslatok** elbírálása tartozik.

Az Államtanács határozatok és végzések útján dönt a benyújtott keresetek tárgyában.

Az Államtanács 44 élethosszig kinevezett tagból, ezen belül 1 első elnökből, 1 elnökből, 14 tanácselnökből és 28 államtanácsosból **tevédik össze**.

A tagok az Államtanács közgyűlésében, valamint a közigazgatási jogviták ügyszaka vagy a törvényhozói ügyszak egyik tanácsának keretében üléseznek.

Forrás: **Belgium Államtanácsának internetes honlapja**.

Kapcsolódó jogi adatbankok

Az **Államtanács** internetes honlapja.

Az **Alkotmánybíróság** internetes honlapja.

Ingyenes-e a hozzáférés az adatbankhoz?

Igen, a hozzáférés ingyenes.

Kapcsolódó linkek

 Szövetségi Igazságügyi Közszolgálat

Utolsó frissítés: 28/07/2022

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalról felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Bulgária

Ez a szakasz a bolgár szakosított bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Szakosított bíróságok

Bulgáriában nem működik szakosított munkaügyi, tengerészeti, kereskedelmi vagy hasonló típusú szakosított bíróság.

Közigazgatási bíróságok

Bulgáriában a közigazgatási bíróságok rendszerét a 2006-ban elfogadott közigazgatási eljárásról szóló új törvénykönyv állította fel. A közigazgatási bírósági rendszer 28 regionális közigazgatási bíróságból és a legfelsőbb közigazgatási bíróságból (*Varhoven administrativen sad*) áll.

Közigazgatási bíróságok

A közigazgatási bíróságok az alábbiak iránt előterjesztett keresetek elbírálására rendelkeznek hatáskörrel:

közigazgatási aktusok kibocsátása, módosítása, visszavonása vagy megsemmisítése;

a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv alapján született megállapodások érvénytelenítése vagy megsemmisítése;

jogorvoslat az indokolatlan közigazgatási intézkedésekkel és mulasztásokkal szemben;

jogorvoslat a jogtalan, kényszerrel történő végrehajtás ellen;

a közigazgatási hatóságok és tisztviselők jogtalan aktsaiból, cselekményéből vagy mulasztásából eredő károk megtérítése;

a kényszerrel történő végrehajtásból eredő károk megtérítése;

a közigazgatási bíróságok által hozott ítéletek érvénytelenítése, megsemmisítése vagy hatályon kívül helyezése;

a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv alapján született közigazgatási aktusok nem hiteles jellegének megállapítása.

Bármely érdekelt fél keresetet indíthat közigazgatási jogosultság vagy jogviszony fennállásának vagy hiányának megállapítása érdekében, ha ehhez érdeke fűződik, és nem áll rendelkezésre más jogorvoslati lehetőség.

Az egyedi közigazgatási aktusok megtámadásával kapcsolatos ügyeket az a közigazgatási bíróság vizsgálja, amelynek illetékességi területén a megtámadott közigazgatási aktust kibocsátó hatóság azon regionális hivatalának székhelye található, amelynek a vonzáskörzetében a kérelmező állandó lakóhelye vagy tartózkodási helye vagy székhelye található. Az ilyen ügyeket azon közigazgatási bíróság vizsgálja, amelynek illetékességi területén a megtámadott egyedi közigazgatási aktust kibocsátó hatóság székhelye található, amennyiben:

a megtámadott aktusnak számos címzettje van, akiknek az állandó lakóhelye vagy tartózkodási helye nem az aktust kibocsátó hatóság regionális hivatalának vonzáskörzetében található;

a megtámadott aktust kibocsátó hatóság igazgatási szervezete nem rendelkezik regionális hivattal.

Az általános közigazgatási aktusok megtámadásával kapcsolatos ügyeket az a közigazgatási bíróság vizsgálja, amelynek illetékességi területén a megtámadott közigazgatási aktust kibocsátó hatóság székhelye található.

Ha az említett székhely külföldön található, akkor Szófia városi közigazgatási bírósága (*Administrativen sad – grad Sofia*) jár el.

A kártérítési keresetet a felperes lakóhelye vagy székhelye szerint illetékes bírósághoz is be lehet nyújtani, amennyiben a kártérítési keresetet az 1–4. szakaszban hivatkozott perben terjesztik elő.

Amennyiben az illetékes bíróság nem járhat el az adott ügyben, a legfelsőbb közigazgatási bíróság elrendeli az ügy áttételét egy azonos fokú közigazgatási bírósághoz.

Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában nincsen helye az olyan közigazgatási aktusok bírósági felülvizsgálatának, amelyek közvetlenül érintik Bulgária külpolitikáját, illetve biztonság- és védelempolitikáját.

A legfelsőbb közigazgatási bíróság

A [legfelsőbb közigazgatási bíróság](#) a következő ügyekben rendelkezik hatáskörrel:

vizsgálja a rendeletek jogszerűségére vonatkozó kereseteket, az önkormányzati testületek által kibocsátott rendeletek kivételével;

vizsgálja a miniszterek tanácsa, a miniszterelnök, a miniszterelnök-helyettesek és a miniszterek által kibocsátott határozatok jogszerűségét;

vizsgálja a Legfelsőbb Igazságszolgálati Tanács (*Vissh sadeben savet*) határozatainak jogszerűségét;

vizsgálja a Bolgár Nemzeti Bank és annak szervei által kibocsátott határozatok jogszerűségét;

elbírálja az elsőfokú bíróságok ítéletével szemben előterjesztett semmisségi panaszokat és eljárási kifogásokat;

elbírálja az eljárás felei által az ítéletekkel és végzésekkel szemben előterjesztett fellebbezéseket;

megvizsgálja a közigazgatási ügyekben hozott jogerős bírósági határozatok hatályon kívül helyezésére irányuló kérelmeket;

megvizsgálja a jogszabály által meghatározott más intézkedések elleni panaszokat és kifogásokat.

A legfelsőbb közigazgatási bíróságon kollégiumok, azon belül bírói tanácsok működnek. A kollégiumokat elnök (vagy elnökhelyettes) vezeti, aki az érintett kollégium bírósági tanácsában is elnökölhet.

Más szakosított bíróságok

Katonai bíróságok

A katonai bíróságok története 1879. július 1-jéig nyúlik vissza. 1956-ban a katonai bíróságokat átszervezték a hadtestek állomáshelyei szerint Szófia, Plovdiv, Szliven, Várna és Plevén városaiban. (A katonai bíróságok szervezete a mai napig ezt követi.)

Katonai bíróság (Voenen sad)

A [katonai bíróságok](#) mint elsőfokú bíróságok a szolgáló katonai személyzet, a bolgár hadsereg tábornokai, tisztjei, tisztesei és sorkatonái, más minisztériumok és ügynökségek tisztviselői, a Védelmi Minisztérium, a bolgár hadsereg polgári személyzete, valamint a Védelmi Minisztérium, a Nemzetbiztonsági Hivatal és a Nemzeti Hírszerző Szolgálat alá tartozó intézményrendszer hivatalainak beosztottjai, valamint polgári személyzete által elkövetett bűncselekményekkel kapcsolatos büntetőügyeket vizsgálják. Ezekben az ügyekben másodfokon a katonai fellebbviteli bíróság (*Voenno-apelativen sad*) jár el. A büntetőeljárásról szóló törvénykönyv meghatározza a katonai bíróságok hatáskörét. E bíróságok a regionális bíróságokkal azonos jogállással rendelkeznek. Csak egy **katonai fellebbviteli bíróság** működik, amely országos szinten bírálja el a katonai bíróságok által hozott határozatok ellen benyújtott fellebbezéseket (ideértve az eljárási kifogásokat is).

A szakosított büntetőbíróság (*Specializiran nakazatelen sad*)

A **szakosított büntetőbíróságot** a bíróságok szervezetéről szóló törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló (az Állami Közlöny 2011. évf. 1. számában kihirdetett) törvény hozta létre. A szófiai székhelyű szakosított büntetőbíróság egyedülálló Bulgáriában, és jogállását tekintve regionális bíróságnak felel meg. Hatáskörét jogszabály határozza meg. (A szakosított büntetőbíróság hatáskörébe tartozó büntetőügyek – alapvetően a szervezett bűnözői csoportok által vagy részükre elkövetett bűncselekmények – körét a büntetőeljárásról szóló törvény 411a. cikke tételesen felsorolja).

A szakosított büntetőbíróságot bírók alkotják, élén pedig elnök áll.

A [szakosított fellebbviteli büntetőbíróság](#) (*Apelativen specializiran nakazatelen sad*) a szakosított büntetőbíróság által hozott határozatok ellen benyújtott fellebbezéseket bírálja el (ideértve az eljárási kifogásokat is). Székhelye Szófiában található.

A szakosított fellebbviteli büntetőbíróságot bírók alkotják, élén pedig elnök áll. A [legfelsőbb semmítőszék](#) (*Varhoven kasatsionen sad*) a legmagasabb szintű büntetőbíróság, amely a szakosított fellebbviteli büntetőbíróság határozataival szemben előterjesztett semmisségi panaszokat bírálja el.

A bolgár kereskedelmi és iparkamara mellett működő választottbíró

A választottbíróság polgári jogi vitákban jár el, valamint ezen belül a szerződéseknél előforduló hibák orvoslásával és a szerződéseknél a megváltozott körülményeknek megfelelő módosításával kapcsolatos vitákban határoz, függetlenül attól, hogy egyik vagy mindkét fél bulgáriai vagy külföldi székhellyel vagy lakhellyel rendelkezik-e.

E választottbíróság megerősítette a pozícióját mint Bulgária vezető választottbírósági intézménye, és a jogviták rendezése terén tanúsított magas színvonalú szakmai munkájának köszönhetően közbizalomnak örvend. A bolgár kereskedelmi és iparkamara mellett működő választottbíróság éves szinten 250 és 300 közötti nemzetközi és belföldi jogvitát bírál el: a belföldi ügyek 82%-ában 9 hónapon belül, a nemzetközi ügyek 66%-ában pedig 12 hónapon belül határoz.

A [választottbíróság](#) továbbá aktívan közreműködik a választottbíráskodással kapcsolatos jogszabályok fejlesztésében. A választottbíráskodással nem rendezhető jogviták körébe kizárólag az ingatlanokkal kapcsolatos dologi jogok, a tartási követelések, a munkaviszonyból eredő jogok és a személyhez fűződő jogok tárgyában indult jogviták, valamint a családjogi jogviták tartoznak.

Jogi adatbázisok

Bírósági honlapok

Minden bolgár bíróság rendelkezik honlappal, amely tájékoztatást nyújt a bíróság felépítéséről és tevékenységéről, ideértve a folyamatban lévő és lezárt ügyeket, valamint a nyilvánosság számára hozzáférhető hasznos információkkal szolgál.

A [Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács](#) honlapja tartalmazza a bolgár bíróságok részletes listáját, a bíróságok címét és honlapját (csak bolgár nyelven). A bírósági határozatokat a meghozatalukat követően a [személyes adatok védelméről szóló törvény](#) és a [minősített adat védelméről szóló törvény](#) előírásaival összhangban közzéteszik a határozatot kibocsátó bíróság honlapján.

A személyek családi vagy egészségi állapotát érintő ügyekben hozott határozatokat az indokolási rész nélkül teszik közzé.

További információk elérhetők az alábbi honlapokon:

[A legfelsőbb közigazgatási bíróság](#)

[Katonai bíróság \(Voenen sad\)](#)

A bolgár kereskedelmi és iparkamara mellett működő [választottbíróság](#)

[A Nemzetközi Választottbíróság](#)

Utolsó frissítés: 29/06/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Csehország

Szakosított bíróságok

A Cseh Köztársaságban általában nincsenek szakosított bíróságok, bár a rendes bíróságokon léteznek külön tanácsok (munkajogi ügyekben).

Egyéb szakosított bíróságok

Alkotmánybíróság

Az Alkotmánybíróság az alkotmányosság védelmét ellátó igazságügyi szerv.

Az Alkotmánybíróság teljes plenáris ülésen vagy négy, egyenként három bíróból álló tanácsban tárgyalja az ügyeket.

Nemzeti és igazságügyi jelentőségű, alapvető kérdésekkel kapcsolatban csak a teljes plénum hozhat határozatot. Ide tartozik például a Parlament által hozott valamely törvény megsemmisítése, a köztársasági elnök elleni alkotmányos felelősségre vonásra vagy hivatalból való elmozdításra irányuló eljárás, illetve egy politikai párt feloszlása.

A teljes plénumnak valamennyi bíró a tagja, akik közül tíznek jelen kell lennie a határozat meghozatalakor. Kilenc bíró többségi szavazata szükséges az alábbi ügyekkel kapcsolatos határozatokhoz: a Parlament által hozott törvény megsemmisítése, a köztársasági elnök elleni alkotmányos felelősségre vonással vagy hivatalból való elmozdításával kapcsolatos döntés, valamint olyan határozatok elfogadása, amelyek alapjául a bíróság korábbi határozatától eltérő jogi értelmezés szolgál.

Az összes többi ügyet egy három bíróból álló testület tárgyalja. Ide tartoznak például a magánszemélyek vagy a helyhatóságok alkotmányjogi panaszai, választási vagy választhatósági viták a Parlament tagjaival kapcsolatban, valamint a központi állami hatóságok és a helyi önálló testületek közötti hatásköri nézeteltérések.

Az alkotmánybíróság 15 bíróból áll. A bírákat tízéves hivatali időszakra a Köztársaság elnöke nevezi ki a Szenátus egyetértésével. Az újbóli kinevezésre vonatkozóan nincsenek korlátozások.

A bíróságot az elnök és két alelnök vezeti. Mindegyik bírót jogi asszisztensekből álló saját személyzet és egy titkár segíti.

További információk találhatóak [az Alkotmánybíróság weboldalán](#).

Utolsó frissítés: 15/06/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Dánia

Ez az oldal Dánia szakosított bíróságainak szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Szakosított bíróságok

Tengerészeti és Kereskedelmi Bíróság (Sø- og Handelsretten)

A tengerészeti és kereskedelmi ügyeket 1862-es megalakulása a [Tengerészeti és Kereskedelmi Bíróság](#) tárgyalja. Illetékessége teljes Dániára kiterjed.

A Tengerészeti és Kereskedelmi Bíróság hatáskörét később fokozatosan kiterjesztették. Jelenleg ez a bíróság tárgyalja a **dán védjegy-törvénnyel**, a **formatervezési mintákról szóló törvénnyel**, a **forgalmazási gyakorlatokról szóló törvénnyel**, a **verseny-törvénnyel**, a nemzetközi kereskedelmi feltételekkel és más kereskedelmi kérdésekkel kapcsolatos ügyeket is.

Emellett a bíróság **Csődjogi Kollégiuma** tárgyalja Koppenhágában és környékén a csőddel, a kifizetések beszüntetésével, a kényszeregyezséggel és az adósságátütemezéssel kapcsolatos ügyeket.

Ingatlan-nyilvántartási Bíróság (Tinglysningstretten)

Az [Ingatlan-nyilvántartási Bíróság](#) 2007. január 1-jén jött létre. Illetékessége egész Dániára kiterjed.

A későbbiekben ez a bíróság veszi majd át a körzeti bíróságoktól a nyilvántartási ügyeket, és ez a bíróság foglalkozik majd **az ingatlanok tulajdonjogának bejegyzésével**, a **jelzálogjoggal** és **más terhekkel**, a **házassági vagyoni jogi egyezségekkel stb.** kapcsolatos ügyekkel.

Az Ingatlan-nyilvántartási Bíróság bírálja el a nyilvántartási ügyekkel kapcsolatos jogvitákat. E bíróság határozata ellen fellebbezni Nyugat-Dánia

Felsőbíróságához lehet.

A Különleges Vád- és Felülvizsgálati Bíróság (Den Særlige Klageret)

A Különleges Vád- és Felülvizsgálati Bíróság foglalkozik a **bírák** és bíróságokon alkalmazott egyéb **jogászok fegyelmi ügyeivel**, ideértve a Feröer-szigetek és Grönland bíróságain és a Fellebbezéseket Engedélyező Tanácsnál alkalmazottakat is. Emellett a bíróság büntetőügyekben perújításra, továbbá a büntetőügyekben védőügyvédként eljáró személyek eltiltására is jogosult.

A Különleges Vád- és Felülvizsgálati Bíróság tagja egy legfelsőbb bírósági bíró, egy felsőbbbírósági bíró, egy körzeti bírósági bíró, egy ügyvéd, valamint egy tudományos munkát is folytató ügyvéd.

Közigazgatási bíróságok

A dán bírósági rendszerben közigazgatási bíróságok nincsenek.

Utolsó frissítés: 04/05/2022

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Németország

Ez a szakasz a németországi szakosított bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Szakosított bíróságok

Munkaügyi bíróságok

A munkaügyi bíróságok a munkavállalók és a munkáltatók közötti szerződéses jogviszonyból eredő munkaügyi jogvitákkal foglalkoznak (egyéni munkajog). Ezenkívül a kollektív szerződésben részes felek, például a szakszervezetek és a munkáltatói érdekképviselői szervezetek közötti jogvitákat (kollektív munkajog), valamint a munkáltató és az üzemi tanács közötti jogvitákat is elbírálják.

Első fokon a munkaügyi bíróságok (mint a Land-ok [Länder] bíróságai) járnak el. Az ügyeket egy hivatásos bíró elnökből és két ülnökből álló tanácsok bírálják el (utóbbiak közül egyik a munkavállaló, másik a munkáltató érdekköréből kerül ki). Bizonyos határozatokat az elnök szóbeli tárgyalás és ülnökök közreműködése nélkül hoz meg.

A munkaügyi fellebbviteli bíróságok (*Landesarbeitsgerichte*, amelyek szintén a Land-ok [Länder] bíróságai) járnak el a munkaügyi bíróságok határozataival szemben benyújtott fellebbezések és panaszok ügyében. E bírói tanácsok szintén egy hivatásos bíróból és két ülnökből állnak (egyik a munkavállaló, másik a munkáltató érdekköréből).

A legfelső szintű határozatokat a [szövetségi munkaügyi bíróság hozza \(Bundesarbeitsgericht\)](#). Az eljáró bírói tanácsok egy elnökből, további két hivatásos bíróból és két ülnökből állnak (utóbbiak közül egyik a munkavállaló, másik a munkáltató érdekköréből kerül ki).

Közigazgatási bíróságok

A közigazgatási határozatok felülvizsgálatáért a bírósági rendszer három különböző ága felelős: az általános közigazgatási bíróságok, a szociális ügyek bíróságai és a pénzügyi bíróságok. Az általános közigazgatási bíróságok, a szociális ügyek bíróságai és a pénzügyi bíróságok fontos jellemzője, hogy a *hivatalból* történő eljárás elvét (*Amtsermittlung*) alkalmazzák. Eszerint a bíróságnak saját kezdeményezésére (vagyis nemcsak a felek valamelyikének kérelme alapján, és a bizonyítási indítványokhoz való kötöttség nélkül) kell megvizsgálnia az ügy tényállását, hiszen az ügy eldöntésének helyességéhez közérdek fűződik.

Általános közigazgatási bíróságok

Az általános közigazgatási bíróságok rendszere három szintű (háromfokú).

Első fokon járnak el a közigazgatási bíróságok (*Verwaltungsgerichte*).

Másodfokon járnak el az egyes szövetségi tartományok (*Land*-ok) közigazgatási fellebbviteli bíróságai (*Oberverwaltungsgericht* or *Verwaltungsgerichtshof*).

Legmagasabb fokon a [szövetségi közigazgatási bíróság jár el \(Bundesverwaltungsgericht\)](#).

A **közigazgatási bíróságok** rendszerint elsőfokú bíróságok. A közigazgatási fellebbviteli bíróságok elsősorban jogorvoslati fórumok, amelyek jogi és ténybeli szempontból bírálják felül az elsőfokú bíróságok határozatait. Nagyon kevés kivételtől eltekintve a szövetségi közigazgatási bíróság olyan fellebbviteli bíróság, amely kizárólag jogkérdésben dönt (*Revision*).

Az **általános közigazgatási bíróságok** feladata fő szabály szerint a közigazgatási hatóságok és a magánszemélyek közötti, a közigazgatási jogszabályok és jogi aktusok helyes alkalmazásával kapcsolatos valamennyi vita elbírlása. A közigazgatási bíróságok helyett azonban a rendes bíróságok bírálják el az ügyet, ha a közigazgatási hatóság az ügyben nem a közhatalom gyakorlójaként jár el, hanem magánvállalkozáshoz hasonló szerepet tölt be. Ez vonatkozik az ilyen tevékenységből eredő valamennyi jogvitára. Emellett kivételt jelentenek az általános közigazgatási bíróságok hatásköre alól azok a viták, amelyeket valamely jogszabályi rendelkezés más bíróságok (például a pénzügyi bíróságok, a szociális bíróságok vagy a rendes bíróságok) hatáskörébe utal.

A közigazgatási bíráskodásban született határozatokat bírói tanácsok hozzák. A közigazgatási bíróságok tanácsait általában három hivatásos bíró és két ülnök alkotja. A közigazgatási fellebbviteli bíróság tanácsa rendszerint három hivatásos bíróból áll. A szövetségi közigazgatási bíróság jellemzően öt hivatásos bíróból álló tanácsban jár el. A közigazgatási bíróságokon az ügyek egyesbíró elé is utalhatók.

A szociális ügyek bíróságai

A szociális bíráskodás – a közigazgatási bíráskodáshoz hasonlóan – a feladatok megosztása szerint háromfokú. A szociális ügyek bíróságai általában első fokon járnak el. A *Land*-onként egy, összesen 14 szociális ügyek felsőbbbírósága (*Landessozialgericht*) fellebbviteli bíróságként jár el; kevés kivételtől eltekintve a [szövetségi közigazgatási bíróság \(Bundessozialgericht\)](#) olyan fellebbviteli bíróság, amely kizárólag jogkérdésben dönt (*Revision*).

A szociális ügyek bíróságainak feladata elsősorban a társadalombiztosítási (nyugdíjakkal, baleset- és egészségbiztosítással, ápolási biztosítással kapcsolatos) jogviták, továbbá a munkanélküliségi biztosítással, az álláskeresők alapellátásával és a szociális ellátással (különösen a menedékkérők ellátásairól szóló törvény (*Asylbewerberleistungsgesetz*) szerinti szociális ellátásokkal és juttatásokkal, valamint a fogyatékossgal élő személyekről szóló törvénnyel (*Schwerbehindertenrecht*) összefüggő egyes kérdésekkel) kapcsolatos viták elbírlása. A szociális ügyek bíróságának tanácsa egy hivatásos bíróból és két ülnökből áll. A szociális ügyek tartományi (*Länder*) és szövetségi bíróságainak bírói tanácsait három hivatásos bíró és két ülnök alkotja.

Pénzügyi bíróságok

A pénzügyi bíráskodást az elsőfokú pénzügyi bíróságok és a [szövetségi pénzügyi bíróság \(Bundesfinanzhof\)](#) végzi, amely a jogkérdésre vonatkozó jogorvoslati kérelmek (*Revision*) ügyében legfelsőbb bíróságként jár el. A pénzügyi bíróságok hatáskörébe főként a közterhekkel, adókkal és vámokkal kapcsolatos viták tartoznak. A pénzügyi bíróságok tanácsait három hivatásos bíró és két ülnök alkotja; a szövetségi pénzügyi bíróság tanácsai általában öt hivatásos bíróból állnak. Az ügyek a pénzügyi bíróságokon egyesbíró elé is utalhatók.

Más szakosított bíróságok

Szövetségi alkotmánybíróság

A [szövetségi alkotmánybíróság \(Bundesverfassungsgericht\)](#) országos szinten jár el az alkotmányjogi ügyekben. Határozatait kizárólag Németországa alkotmánya, az alaptörvény (*Grundgesetz*) alapján hozza. A szövetségi alkotmánybíróság eljárásainak döntő többsége alkotmányjogi panasz alapján indul. Az ezeket előterjesztő állampolgárok azt sérelemzik, hogy valamely bírósági ítélet, hatósági intézkedés vagy jogszabály alapvető jogaikat sérti. Az

alkotmányjogi panasz fő szabály szerint csak akkor elfogadható, ha az ügyben már az összes bírói jogorvoslati lehetőséget kimerítették (vagyis a legfelsőbb fokú határozatok esetében). Csakis kivételes esetekben emelhető alkotmányjogi panasz közvetlenül jogszabály ellen.

Számos egyéb típusú eljárás is létezik. Ezek közé tartozik különösen a jogszabályok alkotmányosságának absztrakt és konkrét felülvizsgálata, valamint az annak ellenőrzését szolgáló eljárások, hogy az alkotmányos intézmények esetlegesen túllépik-e jogkörüket. A szövetségi alkotmánybíróság bizonyos határozatai jogforrássá válhatnak. Az alkotmánybíróságnak két kollégiuma (*Senate*) van, amelyeket nyolc-nyolc bíró alkot. A bíróság legtöbbször szóbeli tárgyalás nélkül, három bíróból álló tanácsokban vagy az egyik kollégium útján határoz.

Regionális alkotmánybíróságok (*Landesverfassungsgerichte/Staatsgerichtshöfe*)

A regionális alkotmánybíróságok az egyes *Land*-ok (tartományok) alkotmánybíróságai. Elsősorban az – összetételüket, igazgatásukat és hatáskörüket is szabályozó – *tartományi jog (Landesrecht)* szerinti alkotmányossági vitákban járnak el.

Kapcsolódó linkek

[☞ Szövetségi munkaügyi bíróság](#)

[☞ Szövetségi közigazgatási bíróság](#)

[☞ A szociális ügyek szövetségi bírósága](#)

[☞ Szövetségi pénzügyi bíróság](#)

[☞ Szövetségi alkotmánybíróság](#)

Utolsó frissítés: 14/05/2021

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Észtország

Ez a szakasz az észt bírósági rendszer közigazgatási és különös hatáskörű bíróságairól nyújt tájékoztatást.

Különös hatáskörű bíróságok

Az észt Alkotmány szerint törvény előírhatja különös hatáskörű bíróságok létrehozását. Rendkívüli bíróságok alapítása tilos.

Észtországban nincsenek különös hatáskörű bíróságok.

Alkotmánybíróság

A **Legfelsőbb Bíróság** egyidejűleg tölti be a legfelsőbb szintű fellebbezési bíróság és az alkotmányossági felülvizsgálatot végző bíróság funkcióit.

Alkotmányossági felülvizsgálatot végző bíróságként eljárva a Legfelsőbb Bíróság:

kérelemre megállapítja, hogy az általánosan alkalmazandó jogszabályok, vagy ilyen jogszabály meghozatalának mellőzése összhangban van-e az Alkotmánnyal;

kérelemre megállapítja, hogy adott nemzetközi szerződés összhangban van-e az Alkotmánnyal;

kérelemre véleményt bocsát ki az Alkotmánynak az Európai Unió jogával összefüggésben történő értelmezése tárgyában;

elbírálja az észt parlament, a parlament elnöksége és a köztársasági elnök határozataival szembeni panaszokat és fellebbezéseket;

elbírálja az annak megállapítására irányuló kérelmeket, hogy a parlament valamely képviselője, a köztársasági elnök, az igazságügyi biztos vagy az Állami Számvevőszék elnöke feladatkörének ellátására tartósan képtelenné vált;

elbírálja a parlamenti képviselők mandátumának visszavonására irányuló kérelmeket;

dönt az ahhoz való hozzájárulás megadásáról, hogy a parlament elnöke köztársasági elnöki funkcióban eljárva rendkívüli parlamenti választásokat írjon ki vagy megtagadja valamely törvény kihirdetését;

elbírálja a politikai pártok tevékenységének megszüntetésére irányuló kérelmeket;

elbírálja a választási szervek és választási bizottságok határozataival és cselekményeivel szemben benyújtott panaszokat és kifogásokat.

Magánszemély nem nyújthat be alkotmányossági felülvizsgálatra irányuló kérelmet.

A Legfelsőbb Bíróság elérhetőségére vonatkozó információk megtalálhatók a [☞ Legfelsőbb Bíróság honlapján](#).

Az alkotmányossági felülvizsgálatot [☞ az alkotmányossági felülvizsgálatra irányuló bírósági eljárásról szóló törvény](#) szabályozza.

Közigazgatási bíróságok

A közigazgatási bíróságok **elsőfokú bíróságként** eljárva közigazgatási ügyeket tárgyalnak. Észtországban csak első fokon járnak el önálló igazságügyi hatóságként.

A közigazgatási bíróságok határozatait az adott határozatok elleni fellebbezések alapján másodfokú bíróságként a járásbíróságok vizsgálják felül.

A közigazgatási bíróságok hatáskörére, a közigazgatási bíróság előtti keresetindításra, valamint a közigazgatási eljárás lefolytatására vonatkozó szabályokat

[☞ a közigazgatási bírósági eljárásról szóló törvény](#) tartalmazza.

Közigazgatási bíróságok

Észtországban két közigazgatási bíróság működik: a tallinni közigazgatási bíróság és a tartui közigazgatási bíróság.

A közigazgatási bíróságok további szekciókra oszlanak.

A tallinni közigazgatási bíróság két szekcióból áll:

Tallinni közigazgatási bíróság

Pärmui közigazgatási bíróság

A tartui közigazgatási bíróság két bíróságból áll:

Tartui közigazgatási bíróság

Jõhvi közigazgatási bíróság

Járásbíróságok:

Észtországban két másodfokú bíróságként eljáró járásbíróság működik.

Tallinni járásbíróság (Tallinna Ringakonnakohus)

Tartui járásbíróság (Tartu Ringakonnakohus)

Az észt bíróságok elérhetőségére vonatkozó információk az egyes [☞ bíróságok honlapjain](#) találhatóak. Az elérhetőségi adatok **díjmentesen hozzáférhetők**.

Utolsó frissítés: 01/10/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Írország

Ez a szakasz az Írországi szakosított bíróságok rendszeréről nyújt tájékoztatást, utalva az általános bírósági rendszerre. A bíróságokra vonatkozó általános tudnivalókról [Az igazságszolgáltatás szervezete](#) és a [Rendes bíróságok](#) című oldal tartalmaz részletesebb adatokat.

Szakosított bíróságok

Kis értékű követelések bírósága (Small Claims Court)

A kis értékű követelések eljárása a fogyasztói igények elbírálásának olcsó és informális módja, amelynek során egyik félnek sincs szüksége jogi képviselőre. A kis értékű követelések bírósága a kerületi bíróságon (District Court) belül működik. Ez az eljárás a 2 000 EUR-t meg nem haladó értékű követelések esetén vehető igénybe, ha a fogyasztó árut vagy szolgáltatást vásárol, tulajdona kisebb kárt szenved, vagy bérlethez kapcsolódó óvadékot kíván visszaszerezni. Nem vitatott követelés esetén nem kell megjelenni a bíróság előtt. Ha a követelést vitatják és a vitát bíróságon kívül nem lehet rendezni, az ügyet a kerületi bíróság bírálja tárgyalja, akinek határozata ellen a körzeti bírósághoz lehet fellebbezni.

Kereskedelmi bíróság (Commercial Court)

A kereskedelmi bíróság valójában a Felsőbíróság (High Court) szakosított részlege. Egyik fő jellemzője, hogy az ügyeket azonnal tudja tárgyalni. Ennek érdekében saját eljárási szabályai vannak, amelyek célja az, hogy a jegyzéken szereplő ügyek sürgősséggel tárgyalhatók legyenek. Ezeket az eljárásokat a [Felsőbíróságok Eljárási Szabályzatának \(Rules of the Superior Courts\) 63A. rendelkezése](#) szabályozza.

A kereskedelmi bíróság azokkal az ügyekkel foglalkozik, amelyek a 63A. rendelkezés 1. cikke értelmében „kereskedelmi eljárásoknak” minősülnek. Ezek társasági jogot, csődjogot, szellemi tulajdon-jogot, építési ügyeket, közigazgatási jogot és alkotmányjogot érintő jogviták lehetnek. A kereskedelmi bírósághoz a 63A. rendelkezés 1. cikkének a) pontja értelmében legalább 1 000 000 EUR összegű kérelem vagy ellenkérelem nyújtható be. Az 1. cikk b) pontja alapján megindított ügyekben, amelyekben a kereskedelmi bíróság bírójának szabad mérlegelési jogköre van, nincs értékhatár.

Kábítószerfüggők kezelésének programjával foglalkozó bíróság (Drug Treatment Court)

A kábítószerfüggők kezelésének bírósági programja a kerületi bíróságokon működik. A program a nem erőszakos bűncselekmények miatt elítélt kábítószerfüggők számára kínál lehetőséget arra, hogy kiszakadjanak a kábítószer, a bűnözés és a börtön világából. A jelölteket a programban való részvétel melletti elkötelezettségük alapján választják ki.

Egyéb döntőbíróóságok

Számos döntőbíróóság foglalkozik a jövedelemadó-ügyekben benyújtott fellebbezésekkel, társadalombiztosítási jogosultságokkal, a jogegyenlőségi jogszabályok alapján fennálló követelésekkel, bevándorlási kérelmekkel, várostervezési és munkajogi ügyekkel. E döntőbíróóságokban nem bírák, hanem képzett szakemberek elnökölnek, és határozatuk ellen a körzeti vagy a felsőbírósághoz lehet fellebbezni.

Utolsó frissítés: 20/01/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Görögország

Ez a szakasz Görögország különös hatáskörű bíróságainak szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Számvevőszék

A görög alkotmány 98. cikkében előírt Számvevőszék (*Ελεγκτικό Συνέδριο*) kettős jellegű **felső bíróság, bírósági és közigazgatási feladatokkal**. A közigazgatási hatáskörök gyakorlása során megtartja bírósági jellegét. A Számvevőszék összetétele megegyezik az Államtanács összetételével. A Számvevőszék bírósági hatáskörét **plenáris ülésen (Ολομέλεια)** gyakorolja, három **kamarában (τμήματα)** és **tanácsban (κλιμάκια)**.

Főbb hatáskörei a következők:

az állam és a helyi önkormányzatok vagy más közjogi jogi személyek **kiadásainak ellenőrzése**;

olyan jelentős pénzügyi értéket képviselő **szerződések ellenőrzése**, amelyekben szerződő fél az állam vagy az azzal egyenértékű jogállású személy;

az állami számvitelért felelős tisztviselők és a helyi önkormányzatok vagy más közjogi jogi személyek **számláinak ellenőrzése**;

vélemény nyilvánítása a nyugdíjakról vagy a nyugdíjjogosultságokkal kapcsolatos szolgálati idő elismeréséről szóló jogalkotási javaslatokról;

a kormány bevételeiről, kiadásairól és mérlegéről **jelentés készítése és benyújtása** a parlamentnek;

a nyugdíjak odaítélésével kapcsolatos **perek tárgyalása**;

polgári vagy katonai köztisztviselők által az államnak történő szándékos vagy gondatlan károkozásból eredő **felelősségével** kapcsolatos ügyek tárgyalása.

A Számvevőszék ítéletei nem tartoznak az Államtanács igazságszolgáltatási hatáskörébe.

Más különös hatáskörű bíróságok

Katonai bíróságok (*στρατοδικεία*), haditengerészeti bíróságok (*ναυτοδικεία*) és a légiereő bíróságai (*αεροδικεία*)

Ezek **különleges büntetőbíróóságok**. A katonai személyzet által a hadseregben, a haditengerészetnél vagy a légiereőnél elkövetett minden bűncselekmény (kivétel nélkül) a fenti bíróságok hatáskörébe tartozik.

A különös hatáskörű legfelsőbb bíróság

A különös hatáskörű legfelsőbb bíróság (*Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο*), az Alkotmánybírósághoz hasonló, különös hatáskörű bíróság, mivel a hatáskörébe tartozó jogviták többsége alkotmányos jellegű. A bíróságról a görög alkotmány 100. cikke rendelkezik, és feladata a parlamenti választások érvényességével, a parlamenti képviselők felmentésével, illetve a három görög felsőbb bíróság közötti hatásköri ütközések rendezésével kapcsolatos jogviták elbírálása. A különös hatáskörű legfelsőbb bíróság ítéletei véglegesek, és azok ellen fellebbezésnek nincs helye.

A bíróság az Államtanács elnökéből, a Legfelsőbb Bíróság elnökéből (*Άρειος Πάγος*), a Számvevőszék elnökéből, az Államtanács négy tanácsosából és a Legfelsőbb Bíróság (minden második évben sorshúzással kijelölt) négy tanácsosából áll.

A bíróság elnöke **az Államtanács vagy a Legfelsőbb Bíróság elnöke közül a legrégebben hivatalban lévő elnök**. A hatásköri ütközések vagy a jogszabályi rendelkezések alkotmányosságával és értelmezésével kapcsolatos jogviták rendezését érintő ügyek tárgyalásakor a bíróságnak tagja görög egyetem jogi karának két egyetemi tanára is.

Szabálytalan bírósági eljárások különbíróósága

A szabálytalan bírósági eljárások különbíróóságáról (*Ειδικό Δικαστήριο Αγωγών Κακοδικίας*) **az alkotmány 99. cikke** és a 693/1977 törvény rendelkezik, és az igazságügyi tisztviselők ellen szabálytalan bírósági eljárások miatt indult ügyeket tárgyalja. A bíróság az Államtanács elnökéből – aki a bíróság elnöke –, az Államtanács tanácsosából, a Legfelsőbb Bíróság tanácsosából, a Számvevőszék tanácsosából, görög egyetem jogi karának két egyetemi tanárából és két ügyvédből (a Legfelsőbb Fegyelmi Tanács ügyvédi tanácsának tagjai, akiket sorshúzással neveznek ki) áll.

A miniszterek felelősségét elbíráló különbíróóság

A miniszterek felelősségét elbíráló különbíróóságról (*Ειδικό Δικαστήριο Ευθύνης Υπουργών*) **az alkotmány 86. cikke** rendelkezik.

Különleges ügyekre hozták létre, és az Államtanács hat tagjából és a Legfelsőbb Bíróság hét tagjából áll, akiket a bírósági eljárás megindítása után a Parlament elnöke sorshúzással választ ki. A meghallgatások a Parlament nyilvános ülésének formájában zajlanak, és azokon a fent említett két felső bíróság

tagjai elnökölnék. E tagok aktuális rangjukba való kinevezésének vagy előléptetésének meg kell előznie a bírósági eljárás megindítására vonatkozó javaslat benyújtását. Az elnöki tisztelet a Legfelsőbb Bíróság legmagasabb rangú tagjai közül sorshúzással kiválasztott tag tölti be. Ha több tag visel azonos rangot, közülük a leghosszabb ideje hivatalban lévő tag elnököl. Ügyészként a Legfelsőbb Bíróság Ügyészségének tagja vagy helyettese jár el, mindkettőt sorshúzással választják.

E különbíróság feladata a kormány miniszterei és miniszterhelyettesei által hivatali idejük alatt elkövetett bűncselekmények tárgyalása, amennyiben az említett ügyeket a Parlament a bírósághoz utalja.

Az igazságügyi tisztviselők javadalmazási jogvitáival foglalkozó különbíróság

Az igazságügyi tisztviselők javadalmazási jogvitáival foglalkozó különbíróságról (*Ειδικό Δικαστήριο Μισθολογικών Διαφορών Δικαστικών Λειτουργιών*) az alkotmány 88. cikke rendelkezik.

A különbíróságot az alkotmány 99. cikkében előírt tagok alkotják, egy további egyetemi tanár és egy további ügyvéd részvételével.

A Bíróság feladata az igazságügyi tisztviselők (minden típusú) javadalmazásával és nyugdíjával kapcsolatos jogviták tárgyalása, ha a jogkérdések rendezése valószínűleg nagyobb számú tisztviselő fizetését, nyugdíját vagy adózási helyzetét befolyásolja.

Jogi adatbázisok

A [Számvévszék](#) honlapja indikatív számú ítélet összefoglalását tartalmazza.

Kapcsolódó linkek

[Számvévszék](#)

Utolsó frissítés: 16/01/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Spanyolország

Az 1978. évi spanyol Alkotmány 117. cikke kimondja, hogy az ország bíróságainak szervezeti és működési alapja az egységes ítélkezés elve.

A spanyol jogrendszerben a rendes bíróságok négy jogterület szerint oszlanak meg: polgári bíróságok, büntetőbíróságok, közigazgatási bíróságok és szociális, illetve munkaügyi bíróságok.

A rendes bíróságok négy területe mellett a spanyol jogrendszer ismeri a katonai bíraskodást is, amely szerves része az állami bírósági rendszernek (*Poder Judicial del Estado*), és amelyet kizárólag a törvény által létrehozott katonai bíróságok gyakorolnak.

Az egyes jogterületek rendes bíróságai és a katonai bíróságok közötti hatásköri vitákat a Legfelsőbb Bíróság (*Tribunal Supremo*) különtanácsa – a Joghatósági Összeütközések Tanácsa (*Sala de Conflictos de Jurisdicción*) – bírálja el, amelynek tagja a Legfelsőbb Bíróság elnöke, a Legfelsőbb Bíróság összeütközéssel érintett területek szerinti tanácsainak két bírja és a Katonai Ügyek Tanácsának (*Sala de lo Militar*) két bírja; ezek mindegyikét az Általános Igazságszolgáltatási Tanács (*Consejo General del Poder Judicial*) teljes ülése jelöli ki.

Az egyes jogterületek rendes bíróságai közül egyes bíróságok adott tárgykörre specializálódhatnak. Ilyenek például a nők elleni erőszakkal foglalkozó bíróságok, a kereskedelmi bíróságok, a büntetésvégrehajtás területén különös feladatokat ellátó bíróságok és a fiatalokúak bíróságai.

A bíróságokról szóló sarkalatos törvény (*Ley Orgánica del Poder Judicial*– LOPJ) az alábbi szakosított bíróságokat alakította ki:

KERESKEDELMI BÍRÓSÁGOK

A 2004. szeptember 1. óta működő kereskedelmi bíróságok (*Juzgados de lo Mercantil*) szakosított bíróságok. Ezek a polgári bírósági rendszer részét képezik.

ILLETÉKESÉG

Általánosságban minden tartományban működik legalább egy kereskedelmi bíróság – a tartomány fővárosában –, amely az egész tartományban illetékes. Kereskedelmi bíróságot a tartomány fővárosától eltérő olyan falvakban vagy városokban is létre lehet hozni, amelyekben a lakosság mérete, az ipari vagy kereskedelmi központok fennállása vagy a gazdasági tevékenység ezt indokoltá teszi. E bíróságok illetékességi területét az adott helyzet igényei szerint alakítják ki.

A kereskedelmi bíróságok illetékességi területe ugyanazon autonóm közösség két vagy több tartományára is kiterjedhet.

HATÁSKÖRÖK

A kereskedelmi bíróságok tárgyalják a **fizetéseképtelenséggel** kapcsolatos ügyeket, a vonatkozó törvény rendelkezései szerint.

A kereskedelmi bíróságok tárgyalják továbbá többek között a polgári bíróságok hatáskörébe tartozó következő ügyeket: a tisztességtelen versennyel, az ipari tulajdonnal, a szellemi tulajdonnal és a reklámozással kapcsolatos kereseteket, valamint a kereskedelmi társaságok és szövetkezetek szabályozása alapján az e bíróságok előtt indított valamennyi keresetet.

A kereskedelmi bíróságok hatáskörébe tartozik a hatáskörükbe tartozó ügyekkel kapcsolatos **külföldi ítéletek, valamint bírósági és választottbírósági határozatok elismerése és végrehajtása**, kivéve, ha a nemzetközi szerződések és más szabályok azt más bíróság hatáskörébe utalják.

FELLEBBEZÉSEK

A kereskedelmi bíróságok elsőfokú határozatai ellen benyújtott, jogszabályban meghatározott fellebbezéseket a tartományi törvényszékek tárgyalják, kivéve a munkajogi kérdésekre vonatkozóan a fizetéseképtelenségi ügyekben hozott határozatok elleni fellebbezéseket, amelyekben a LOPJ alapján a bíróság egy vagy több e célra szakosított szekciója jár el.

Egyéb fellebbezésekkel a LOPJ rendelkezései szerint, az ott meghatározott esetekben lehet élni.

KÖZÖSSÉGI VÉDJEGBÍRÓSÁGOK

A közösségi védjegy bíróságok (*Juzgados de Marca Comunitaria*) Alicante kereskedelmi bíróságai, amelyek kizárólagos hatáskörrel rendelkeznek mindazon ügyek elsőfokú elbírálására, amelyeket a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelet és a közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001. december 12-i 6/2002/EK tanácsi rendelet alapján indítanak.

Fenti hatáskörük gyakorlásakor az említett bíróságok illetékessége Spanyolország teljes területére kiterjed, és kizárólag e minőségükben megnevezésük közösségi védjegy bíróság.

Ezek a polgári bírósági rendszer részét képezik.

Hasonlóképpen, kizárólag az Alicantei Tartományi Törvényszék szakosított szekciója vagy szekciói tárgyalják másodfokon mindazokat a fellebbezéseket, amelyeket a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelet 101. cikke és a közösségi formatervezési mintáról szóló, 2001.

december 12-i 6/2002 tanácsi rendelet alapján nyújtottak be. Fenti hatáskörük gyakorlásakor az említett bíróságok illetékessége Spanyolország teljes területére kiterjed, és kizárólag e minőségükben megnevezésük közösségi védjegy bíróság.

BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI BÍRÓSÁGOK

A büntetés-végrehajtási bíróságok (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*) az általános büntetés-végrehajtási törvény (*Ley General Penitenciaria*) által előírt bírósági feladatokat látják el, a szabadságvesztések és a biztonsági intézkedések végrehajtásával, a büntetés-végrehajtási hatóságok fegyelmi jogkörének

joghatósági ellenőrzésével és a büntetés-végrehajtási intézetekben fogva tartottak jogainak és kedvezményeinek védelmével, valamint a jogszabályok által előírt egyéb kérdésekkel kapcsolatban. E bíróságok a büntető bírósági rendszer részét képezik.

ILLETÉKESSÉG

A büntető bírósági rendszerben minden tartományban egy vagy több büntetés-végrehajtási bíróság működik.

Madridban egy vagy több központi büntetés-végrehajtási bíróság működik, amelyek illetékessége Spanyolország egész területére kiterjed.

HATÁSKÖRÖK

A büntetés-végrehajtási bíróságok az általános büntetés-végrehajtási törvény által előírt bírósági feladatokat látják el, a szabadságvesztések és a biztonsági intézkedések végrehajtásával, a büntetés-végrehajtási hatóságok fegyelmi jogkörének felülvizsgálatával és a büntetés-végrehajtási intézetekben fogva tartottak jogainak és kedvezményeinek védelmével, valamint a jogszabályok által előírt többi kérdéssel kapcsolatban.

FELLEBBEZÉSEK

A büntetés-végrehajtási bíróságok elsőfokú határozatai ellen benyújtott jogszabályban meghatározott fellebbezéseket a tartományi törvényszékek tárgyalják.

Egyéb fellebbezésekkel a LOPJ rendelkezési szerint, az ott meghatározott esetekben lehet élni.

FIATALKORÚAK BÍRÓSÁGAI

ILLETÉKESSÉG

Minden tartományban működik legalább egy fiatalkorúak bírósága (*Juzgado de Menores*) – a tartomány fővárosában – amely az egész tartományban illetékes.

Madridban működik a fiatalkorúak központi bírósága, amelynek illetékessége egész Spanyolországra kiterjed, és amely a fiatalkorúak büntetőjogi felelősségét szabályozó jogszabályok által előírt ügyekben jár el.

HATÁSKÖRÖK

A fiatalkorúak bíróságainak hatásköre a 14 és 18 év közötti személyek által elkövetett állítólagos bűncselekmények elbírálására terjed ki.

A fiatalkorúak bíróságainak bírái ellátják azokat a feladatokat, amelyeket a jogszabályok a bűncselekménynek minősülő cselekményeket elkövető fiatalkorúak kapcsán rögzítenek, valamint ellátják a jogszabályok által számukra a fiatalkorúak kapcsán előírt feladatokat.

FELLEBBEZÉSEK

A fiatalkorúak bíróságainak elsőfokú határozatai ellen benyújtott jogszabályban meghatározott fellebbezéseket a tartományi törvényszékek tárgyalják.

Egyéb fellebbezésekkel a LOPJ rendelkezési szerint, az ott meghatározott esetekben lehet élni.

A NŐK ELLENI ERŐSZAKKAL FOGLALKOZÓ BÍRÓSÁGOK

ILLETÉKESSÉG

Minden körzetben működik legalább egy nők elleni erőszakkal foglalkozó bíróság (*Juzgado de Violencia sobre la Mujer*) – a tartomány fővárosában – amely az egész tartományban illetékes. Ezek a székhelyük nevét viselik.

A kormány az Általános Igazságszolgáltatási Tanács javaslatára, illetve adott esetben, amennyiben a bíróságok igazgatását valamely autonóm közösségre ruházták, az autonóm közösség kormányának jelentése alapján királyi rendelettel kiterjesztheti valamely nők elleni erőszakkal foglalkozó bíróság illetékességi területét a tartomány két vagy több körzetére.

Az Általános Igazságszolgáltatási Tanács a kormányzótanácsok (*Salas de Gobierno*) jelentése alapján egyetérthet azzal, hogy e bíróságok esetében, amennyiben szükséges, az ügyteher függvényében az e bíróságok által tárgyalta ügyekben a helyzettől függően az elsőfokú és előzetes vizsgálati bíróságok (*Juzgado de Primera Instancia e Instrucción*) vagy helyi büntetőbíróság (*Juzgado de Instrucción*) járjon el.

Azokban a bírósági körzetekben, amelyekben csak egy elsőfokú és előzetes vizsgálati bíróság működik, ennek hatáskörébe tartozik a nők elleni erőszakkal foglalkozó bíróságok hatáskörébe tartozó ügyek lefolytatása.

E bíróságok a büntető bírósági rendszer részét képezik.

HATÁSKÖRÖK

A nők elleni erőszakkal foglalkozó bíróságok a büntetőbíráskodás területén minden esetben a büntetőeljárásról szóló törvényben (*Ley de Enjuiciamiento Criminal*) előírt eljárásoknak és fellebbezéseknek megfelelően járnak el, például a következő ügyekben:

a büntetőjogi felelősség vizsgálata a büntető törvénykönyv (*Código Penal*) egyes címeiben meghatározott emberölés, magzatelhajtás, testi sértés, magzatnak okozott sérülés, személyi szabadság megsértése, az erkölcsi integritást, a szexuális szabadságot, valamint a magánélethez való jogot, illetve a személyes imázst és hírnevet sértő bűncselekmények, és minden más, erőszakkal vagy fenyegetéssel elkövetett bűncselekmény, amennyiben annak sértettje az együttélés fennállásától függetlenül az elkövető felesége vagy volt felesége, vagy vele ennek megfelelő érzelmi kapcsolatban állt vagy álló nő, vagy az elkövető, a feleség vagy az élettárs leszármazottai, vagy az elkövetővel együtt élő vagy a feleség, illetve élettárs tényleges hatalma, védelme, gyámsága vagy gondnoksága, pártfogása vagy gondozása alatt álló kiskorú, vagy jogilag elismert fogyatékos személy, azokat az eseteket is beleértve, amikor nemi alapú erőszakra került sor;

a büntetőjogi felelősség vizsgálata a családi jogok és kötelezettségek elleni bűncselekmények kapcsán, amennyiben az áldozat bármely, az előző bekezdésben megjelölt személy

a megfelelő áldozatvédelmi végzések meghozatala, az ügyeletes bíró (*Juez de Guardia*) hatáskörének sérelme nélkül;

azon kis súlyú bűncselekmények tárgyalása és elbírálása, amely kapcsán hatáskörrel rendelkeznek, mivel a sértett az előző bekezdésben hivatkozott személyek egyike;

hatáskörük keretei között az Európai Unió belül hozott büntető határozatokkal kapcsolatos végrehajtás és kölcsönös elismerési eszközök kibocsátása és végrehajtása;

a büntetőjogi felelősség vizsgálata a büntető törvénykönyv 468. cikkében szereplő bűncselekmény kapcsán, amennyiben a sértett, akiknek vonatkozásában az ítéletet, védőintézkedést vagy biztonsági intézkedést megsértették, az együttélés fennállásától függetlenül az elkövető felesége vagy volt felesége, vagy vele ennek megfelelő érzelmi kapcsolatban állt vagy álló nő, vagy az elkövető, a feleség vagy az élettárs leszármazottai, vagy az elkövetővel együtt élő vagy a feleség, illetve élettárs hatalma, védelme, gyámsága vagy gondnoksága vagy pártfogása alatt álló kiskorú, vagy jogilag elismert fogyatékos személy.

A nők elleni erőszakkal foglalkozó bíróságok a polgári bíráskodás területén – minden esetben a polgári perrendtartásról szóló törvényben (*Ley de Enjuiciamiento Civil*) előírt eljárásoknak és fellebbezéseknek megfelelően – eljárhatnak például a következő ügyekben:

rokonai kapcsolatokkal, anyasággal és apasággal kapcsolatos ügyek;

házasság érvénytelenítésével, különválással és válással kapcsolatos ügyek;

az apa-gyermek kapcsolattal kapcsolatos ügyek;

a családi ügyekre vonatkozó intézkedések elfogadásával vagy módosításával kapcsolatos ügyek;

a kizárólag a gyermek feletti felügyelettel vagy az egyik szülő által a másiktól a gyermek nevében követelt tartásdíjjal kapcsolatos ügyek;

az örökbefogadáshoz szükséges hozzájárulással kapcsolatos ügyek;

a kiskorúak védelmére vonatkozó közigazgatási határozatok megtámadásával kapcsolatos ügyek.

A nők elleni erőszakkal foglalkozó bíróságok a polgári perekben kizárólagos hatáskörrel rendelkeznek, amennyiben valamennyi alábbi feltétel teljesül:

ha a polgári eljárás tárgya az előző bekezdésben szereplő kérdések bármelyike;

ha a polgári eljárás valamelyik peres fele nemi alapú erőszak sértettje;

ha a polgári eljárás valamelyik peres fele nemi alapú erőszak tettese, felbujtója vagy bűnszegédje;

ha a nők elleni erőszakkal foglalkozó bíróság előtt nő elleni erőszakkal kapcsolatos bűncselekmény vagy szabálysértés miatt büntetőeljárás indul, vagy a nemi alapú erőszak áldozatának védelmét szolgáló intézkedést rendelnek el.

Amennyiben a bíróság azt állapítja meg, hogy a tudomására hozott cselekmények nyilvánvalóan nem a nemi alapú erőszak megnyilvánulásai, a keresetet elutasíthatja és az ügyet átteheti a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz.

Ezekben az esetekben közvetítés (mediáció) nem alkalmazható.

FELLEBBEZÉSEK

A nők elleni erőszakkal foglalkozó tartományi bíróságok elsőfokú határozatai ellen benyújtott jogszabályban meghatározott fellebbezéseket a tartományi törvényszékek tárgyalják.

Egyéb fellebbezésekkel a LOPJ rendelkezései szerint, az ott meghatározott esetekben lehet élni.

AZ ÁLTALÁNOS IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI TANÁCS HATÁROZATA ALAPJÁN LÉTREHOZOTT SZAKOSÍTOTT BÍRÓSÁGOK

Spanyolországban nem csak a bíróságokról szóló organikus törvény alapján létesülhetnek szakosított bíróságok – például a kereskedelmi bíróságok, a fiatalokúak bíróságai vagy a nők elleni erőszakkal foglalkozó bíróságok –, amelyek részét képezik az öt bírósági rendszernek, és így nem sértik az egységes ítélkezés elvét, hanem ilyeneket a fent hivatkozott törvény 98. cikke alapján az Általános Igazságszolgáltatási Tanács is létrehozhat: ilyenek a családjogi (*Juzgados de Familia*) bíróságok, a zálogjogok érvényesítése kapcsán eljáró bíróságok (*Juzgados de Ejecución Hipotecaria*) és a végrehajtási bíróságok (*Juzgados de Ejecutorias*).

Egyéb szakosított bíróságok

Az 1978. évi spanyol Alkotmány VI. címében található 117. cikke kimondja, hogy az ország bíróságainak szervezeti és működési alapja az egységes ítélkezés elve.

Ezt az elvet az egységes igazságszolgáltatás testesíti meg, egyetlen bírói és felsőbírói testülettel, amelynek tagjai alkotják a rendes bíróságokat.

A spanyol alkotmány kimondja, hogy a bírói hatalom forrása a nép és azt a király nevében a bírói testület tagjai, a bírák és felsőbírók gyakorolják, akik függetlenek, elmozdíthatatlanok, tetteikért pedig csak a törvény alapján számoltathatók el.

A bírák és felsőbírók csak a törvényben meghatározott indokokkal és az ott rögzített garanciák mellett menthetők fel, függeszthetők fel, helyezhetők át vagy helyezhetők nyugdíjba.

A bírói hatalmat mind a döntések meghozatala, mind azok végrehajtása tekintetében kizárólag a törvényben megjelölt bíróságok gyakorolják, az ott esetlegesen meghatározott hatásköri és illetékességi, illetve eljárási szabályoknak megfelelően.

A bíróságok nem gyakorolhatnak az előző albekezdésben megjelölteken, illetve a jogszabályban bármely jog garanciájaként kifejezetten biztosítottakon kívüli jogköröket.

A bíróságokon kívül az alkotmány különböző címekben két alkotmányos bírói szervről is rendelkezik. Ezek teljesen függetlenek és pártatlanok, és csak a törvénynek vannak alávetve.

E bíróságok az alkotmánybíróság (*Tribunal Constitucional*) és a számvevőszék (*Tribunal de Cuentas*).

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG

A spanyol Alkotmánybíróság a rendes bíróságokon kívül helyezkedik el.

Az Alkotmánybíróság az alkotmány legmagasabb szintű értelmezője, független a többi alkotmányos szervtől és kizárólag az alkotmány, illetve a megfelelő organikus törvény hatálya alá tartozik.

Kizárólagos illetékessége egész Spanyolország területére kiterjed.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG ÖSSZETÉTELE

Az Alkotmánybíróságot tizenkét felsőbíró alkotja, akiket a király nevez ki. Közülük négyet a képviselőház (*Congreso de los Diputados*) javasol, tagjainak legalább háromötödös többségével; négyet a Szenátus (*Senado*), ugyanolyan többséggel, kettőt a kormány és kettőt az az Általános Igazságszolgáltatási Tanács. A kijelölt felsőbírók maguk közül választanak egy elnököt és egy elnökhelyettest.

HATÁSKÖRÖK

Az Alkotmánybíróság a jogszabályok által meghatározott ügyeket vizsgálja a jogszabályok által meghatározott formában, többek között a következőket:

törvények, jogszabályi rendelkezések vagy törvényerejű aktusok ellen benyújtott fellebbezési kérelmek;

az alkotmány 53. cikkének (2) bekezdésében felsorolt polgári jogok és szabadságok megsértése miatti fellebbezési kérelmek;

az állam és az autonóm közösségek, illetve az autonóm közösségek egymás közötti alkotmányos hatásköri vitái;

az állam alkotmányos szervei közötti viták;

a nemzetközi szerződések alkotmányosságának megállapítása.

További információk: [☞ Alkotmánybíróság](#)

SZÁMVEVŐSZÉK

A Számvevőszék az államháztartás és a gazdaságirányítás legfőbb ellenőrző szerve az állam és a közsféra területén.

Saját hatáskörének sérelme nélkül a Számvevőszék a törvényhozó hatalom eleme és közvetlenül a spanyol parlament (*Cortes Generales*) alá tartozik.

A SZÁMVEVŐSZÉK ÖSSZETÉTELE

A Számvevőszéknek tizenkét tagja – számvevője (*Consejeros de Cuentas*) – van, akik közül hatot a képviselőház, hatot pedig a Szenátus nevez ki. A bírókhoz hasonlóan a számvevők is függetlenek és elmozdíthatatlanok, és ugyanolyan összeegyeztethetlenségi szabályok vonatkoznak rájuk.

A SZÁMVEVŐSZÉK FELADATAI

A Számvevőszék két feladata a következő:

Külső, állandó és átfogó ellenőrző tevékenység, amelynek célja annak megállapítása, hogy a közszektor gazdasági és pénzügyi tevékenysége tiszteletben tartja-e a törvényességet, a hatékonyságot és a gazdaságosság elveit.

Bíróságként feladata a közjavak, közpénzek vagy állampapírok kezeléséért felelős személyek pénzügyi felelősségének megállapítása, célja pedig, hogy a hűtlen kezelés, a helytelen vagy hiányos okirati alátámasztás, vagy egyéb okok vagy magatartások által érintett közpénzek megtérüljenek.

További információk: [☞ Számvevőszék](#).

SZOKÁSJOG ALAPJÁN MŰKÖDŐ BÍRÓSÁGOK

A szokásjog alapján működő bíróságokat az alkotmány 125. cikke a nép igazságszolgáltatásban való részvételének egyik formájaként ismeri el.

A bíróságokról szóló organikus törvény 19. cikk szokásjog alapján működő bíróságként ismeri el a Vega Valenciái Vízügyi Törvényszéket ((*Tribunal de las Aguas de la Vega Valencia*) és a murciai Bölcs Emberek Tanácsát (*Consejo de Hombres Buenos de Murcia*). Mindkettő olyan szokásjogi intézmény, amely vízkezeléssel kapcsolatos ügyekben jár el.

2009 óta a két spanyol szokásjogi bíróság szerepel az emberiség szellemi kulturális örökségének reprezentatív listáján és élő bizonyítéka az embercsoportok azon képességének, hogy demokratikus úton összetett intézményeket hozzanak létre saját tagjaik közül.

VEGA VALENCIAI VÍZÜGYI TÖRVÉNYSZÉK

Ez Európai legrégebbi bírósága.

Valencia területén jár el.

A Huerta Valenciana (Valencia egy termékeny régiója) területén élő gazdálkodók által demokratikusan választott nyolc tagból áll. A törvényszék hatáskörébe tartozik a víz igazságos elosztása a földtulajdonosok között, a földtulajdonosok között felmerült jogviták megoldása és az öntözési előírások megszegése esetén a szankciók kivételése.

Murciai Bölcs Emberek Tanácsa

A murciai Bölcs Emberek Tanácsa a középkorra nyúlik vissza. 1849-ben intézményesítették és szabályozták, mint Huerta de Murcia (Murcia egy termékeny régiója) legfelsőbb bíróságát. A Tanács az elnökből, a titkárból öt tagból áll.

A murciai Bölcs Emberek Tanácsa minden csütörtökön nyilvános tárgyalást tart az önkormányzat üléstermében és még aznap, vagy legkésőbb a következő tárgyalási napon meghozza az ítéletet. A határozatokat azonnal, egyszerű többséggel hozzák, de egyenlő számú szavazat esetén az elnöki szavazat dönt. A murciai Bölcs Emberek Tanácsa kizárólag pénzügyi szankciókat állapít meg. A bíróság határozatai véglegesek, jogerősek és végrehajthatók.

További információk: [Bölcs Emberek Tanácsa](#).

Kapcsolódó linkek

[SPANYOL ÁLTALÁNOS IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁSI TANÁCS](#)

[SPANYOL ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG](#)

[SPANYOL SZÁMVEVŐSZÉK](#)

[SZOKÁSJOG ALAPJÁN MŰKÖDŐ SPANYOL BÍRÓSÁGOK](#)

Utolsó frissítés: 29/06/2022

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [fr](#) nemrég módosult. Az Ön által

kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

A tagállamok szakosított bíróságai - Franciaország

Ez a fejezet a franciaországi alkotmánybíróságokról és közigazgatási bíróságokról ad áttekintést.

Az Alkotmánytanács

Az V. Köztársaság 1958. október 4-i Alkotmánya által létrehozott Alkotmánytanács (*Conseil constitutionnel*) nem áll a rendes bírósági vagy a közigazgatási bírósági hierarchia élén. Következésképp ez nem Legfelsőbb Bíróság.

Az Alkotmánytanács kilenc tagból áll, és a tagok egyharmada háromévente cserélődik. A tagok kinevezése kilenc évre szól, tisztségük nem újítható meg, három tagot a köztársasági elnök nevez ki, három-három tagot pedig a Parlament két kamarájának (a Szenátusnak és a Nemzetgyűlésnek) az elnökei. A korábbi köztársasági elnökök hivatalból életük végéig az Alkotmánytanács tagjai, ha nem töltenek be a tanács tagját jelentő megbízással összeegyeztethetetlen tisztséget, amely esetben nem vehetnek részt az Alkotmánytanács ülésein.

Az Alkotmánytanács elnökét a köztársasági elnök nevezi ki a tanács tagjai közül.

Az alkotmánytanács tagokhoz nem írnak elő életkorra vagy hivatásra vonatkozó követelményt. A tanács tagjai (*Conseillers*) tisztség azonban összeegyeztethetetlen a kormányban vagy a Gazdasági és Szociális Tanácsban való tagsággal, továbbá bármely, választás útján betöltött tisztséggel. A tagokra ezenkívül ugyanazok a szakmai összeférhetlenségi szabályok vonatkoznak, mint a Nemzetgyűlés és a Szenátus képviselőire.

Az Alkotmánytanács állandó testület, az elé terjesztett ügyek beérkezéséről függően, változó gyakorisággal ülésezik. Az Alkotmánytanács kizárólag plenáris ülés keretében ülésezik és hozza meg határozatait. A határozathozatalhoz el kell érnie a határozatképességet, ami azt jelenti, hogy hét bírónak jelen kell lennie. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata a döntő. Különvéleményeknek nincs helye.

Az eljárás írásbeli és a kontradiktórium elvet követi. Választási vitákkal kapcsolatban azonban tehetnek szóbeli beadványokat a felek. Ezen túlmenően a felek vagy képviselőik tehetnek szóbeli előterjesztéseket olyan tárgyaláson, ahol előzetes alkotmányossági kérdéseket vitatnak meg.

Tárgy tekintetében az Alkotmánytanács illetékessége két kategóriába sorolható:

Kétféle vita tekintetében fennálló illetékesség:

Jogszabályokat érintő viták

A Tanács előzetesen – az aktuális ügyek mérlegelésétől függetlenül – hoz határozatot az alkotmányosságról (*contrôle de constitutionnalité préventif*). Az eljárás lefolytatása nem kötelező a rendes jogszabályok és a nemzetközi kötelezettségvállalások esetében, de kötelező az organikus törvények (*lois organiques*) és a parlament mindkét kamarájának házszabályai esetében. A kérelmek előterjesztésére a parlamenti szavazást követően, de a törvények kihirdetése, illetve megerősítése előtt, valamint nemzetközi kötelezettségvállalás jóváhagyása előtt, valamint a Parlament bármelyik kamarája házszabályának hatálybalépése előtt kerül sor. Nem kötelező eljárás esetén a kérelmet (*saisine*) előterjesztheti egy politikai közméltóság (köztársasági elnök, miniszterelnök, a Nemzetgyűlés elnöke vagy a Szenátus elnöke), illetve 60 képviselő, vagy 60 szenátor.

Az előzetes alkotmányossági kérdés (*question prioritaire de constitutionnalité*) hatálybalépésével 2010. március 1-jén vezették be a rendkívüli alkotmányossági felülvizsgálatot. A fenti időpontot követően a bírósági eljárás során bármely felperes vagy alperes megkérdőjelezheti a jogszabályi rendelkezések alkotmányosságát azon az alapon, hogy az összeegyeztethetetlen az Alkotmány által garantált jogokkal és szabadságjogokkal. Az ügy kizárólag akkor utalható az Alkotmánytanács elé, ha ezt az Államtanács vagy a Semmitűszék jóváhagyja, amelynek három hónapon belül kell véleményt nyilvánítania.

Az Alkotmánytanács határozatot hoz a jogalkotói törvény és a végrehajtói rendelet közötti hatásköri viták tárgyában. Az Alkotmánytanács egyrészt a jogalkotási eljárás során az adott kérdéssel foglalkozó kamara (a Nemzetgyűlés vagy a Szenátus) elnöke vagy a Kormány, másrészt pedig, a jogalkotási eljárás lezárását követően, a Miniszterelnök által – aki a jogalkotási szintről alacsonyabb szintre kíván visszaminősíteni egy intézkedést – elé utalt ügyekkel foglalkozik.

Választásokkal vagy népszavazással kapcsolatos viták

Az Alkotmánytanács határozatot hoz a köztársasági elnök választásának és a népszavazásoknak a jogszerűségéről, és kihirdeti az eredményeket. Ezen kívül dönt a Parlament mindkét kamarája képviselői megválasztásának jogszerűségéről, valamint a megválaszthatóságra és az összeférhetlenségre irányadó szabályokról.

Általában bármely választópolgár benyújthat választási ügyekkel kapcsolatos kérelmet az Alkotmánytanácshoz. Az Alkotmánytanács megkereséseinek száma jelentősen megnőtt a választási kiadások finanszírozását szabályozó és ellenőrző jogszabályok elfogadását követően; e kiadások tekintetében az Alkotmánytanács fellebbviteli bíróságként jár el a parlamenti választások és az elnökválasztás jelöltjei esetében.

Konzultatív szerep

Az Alkotmánytanács véleményt ad ki, amikor az államfő hivatalosan konzultál vele az Alkotmány 16. cikkének végrehajtásáról (a válságidőszakban alkalmazott teljhatalom tárgyában) és később az ennek keretében hozott határozatokról.

Ezenfelül a kormány konzultál az Alkotmánytanáccsal a köztársaságielnök-választás és a népszavazás megszervezésére vonatkozó eljárások szövegéről. Valamennyi határozat formája megegyező és a következő részekből áll:

az alkalmazandó jogszabályokra és az eljárási intézkedésekre vonatkozó hivatkozások;

a figyelembe vett érveket kifejtő, pontokba foglalt indokok, amelyek meghatározzák az alkalmazandó alapelveket és választ adnak a kérelemre; és az elfogadott határozatot ismertető, bekezdésekbe foglalt rendelkező rész.

A határozatok valamennyi kormányzati szerv, továbbá valamennyi közigazgatási és igazságügyi hatóság számára kötelezőek. Nem lehet ellenük jogorvoslattal élni. A *res judicata* hatály nemcsak a határozat rendelkező részére, hanem az azt szükségszerűen alátámasztó indokolásra is kiterjed. Az Alkotmánytanács azonban elfogadja a lényeges tévedés kijavítására irányuló kérelmeket.

Az előzetes döntés útján alkotmányellenesnek nyilvánított rendelkezés nem fogadható el, illetve nem alkalmazható.

Az előzetes alkotmányossági kérdés alapján alkotmányellenesnek nyilvánított rendelkezést az alkotmánytanácsi határozat közzétételével, illetve a határozatban megadott későbbi időponttól hatályát veszti. Az Alkotmánytanács megállapítja azokat a feltételeket és korlátozásokat, amelyek mellett a rendelkezés már kifejtett joghatásai megtámadhatók.

A választási vitával kapcsolatos határozatok joghatása változó, a szavazócédulák érvénytelenítésétől maguknak a választásoknak az érvénytelenítéséig terjedhetnek, és tartalmazhatják valamely jelölt megválaszthatatlanságának és/vagy valamely választott tisztviselő hivatalából való lemondásának kimondását.

A határozatokat kézbesítik a feleknek és közzéteszik a hivatalos közlönyben (*Journal officiel de la République française*); előzetes döntés esetén a Parlament megkeresését és a kormány észrevételeit is közzéteszik.

Az Alkotmánytanács létrehozása óta hozott valamennyi határozat megtalálható az Alkotmánytanács honlapján.

Közigazgatási bíróságok

A közigazgatási bíróságok feladatai

A közigazgatási aktusokat a közigazgatástól független (a közigazgatási és a bírósági feladatkör szétválasztásával) és a rendes bíróságoktól különálló közigazgatási bíróságok vizsgálják felül (bíróságok hatáskörének szétválasztása, *dualisme judiciaire*). Közigazgatási szervek is végezhetnek felülvizsgálatot, de e szervek határozatai ekkor maguk is bírósági felülvizsgálat tárgyát képezik.

A közigazgatási bíróságok (*tribunaux administratifs*) az első fokon eljáró általános közigazgatási bíróságok. Számos különféle szakosított közigazgatási bíróság létezik, például a következők:

pénzügyi bíróságok (regionális számvevői testületek [*chambre régionale des comptes*] és a Számvevőszék [*Cour des comptes*]);

a Nemzeti Menedékjogi Bíróság (*Cour nationale du droit d'asile*);

fegyelmi bíróságok (Költségvetési és Pénzügyi Fegyelmi Bíróság, a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács, szakmai fegyelmi testületek, egyetemi törvényszékek stb.).

Határozataik ellen általában a közigazgatási fellebbviteli bíróságokhoz (*cours administratifs d'appel*) lehet fellebbezni, amelyeknek a határozatait viszont adott jogkérdés tekintetében az Államtanács (*Conseil d'État*) vizsgálhatja felül. Ebben a szerepében az Államtanács – a Semmítőszékhez hasonlóan – csak azt vizsgálja felül, hogy az előtte megtámadott bírósági határozatok megfelelően alkalmazzák-e az eljárási szabályokat és a jogszabályokat, ugyanakkor bizonyos viták tekintetében (például miniszterek szabályozási intézkedései esetében) az első és végső fokon eljáró bíróság is.

A két igazságszolgáltatási rendszer közötti hatásköri vitákat a Semmítőszék és az Államtanács tagjaiból álló Hatásköri Bíróság (*Tribunal des conflits*) dönti el. Az Alkotmánytanács felülyeli a törvények alkotmányosságát; nem vizsgál felül közigazgatási intézkedéseket és cselekményeket.

A közigazgatási bíróságok belső szervezete

A (42) közigazgatási bíróság és a (jelenleg 8, hamarosan 9) közigazgatási fellebbviteli bíróság osztályokba szerveződik. E szervezeti egységek száma és szakterülete a bíróság tagjaitól és a bíróság vezetője által választott belső szervezettől függően változik. Az Államtanácsnak mindössze egy olyan szervezeti egysége van, amely igazságszolgáltatási feladatot lát el, a jogviták osztálya (*Section du contentieux*), a többi szervezeti egység – azaz a közigazgatási osztályok – az Államtanács konzultációs feladatkörét biztosítják.

A jogviták osztálya 10, különböző típusú jogvitákra szakosodott alosztályból áll. Az általános közigazgatási jog területein e két alosztály együttesen (9 tag) hoz ítéletet; Ha az ügy összetettebb vagy érzékenyebb, akkor a jogvitákkal foglalkozó osztály (ebben az esetben az alosztályok elnökei, az osztály elnöke és elnökhelyettesei; 17 tag) vagy a jogvitákkal foglalkozó közgyűlés (*Assemblée du contentieux*) (az Államtanács szekcióinak elnökei az Államtanács alelnökének elnöklétével; 13 tag) tárgyalja az ügyet.

A közigazgatási bíróságok tagjainak jogállása

A közigazgatási bíróságok tagjai hagyományosan nem minősülnek „bíróknak” (*magistrats*) a francia alkotmány értelmében, ez a kifejezés ugyanis a rendes bíróságok tagjai számára van fenntartva. A közigazgatási bíróságok tagjaira a köztisztviselőkre irányadó általános szabályok vonatkoznak. A közigazgatási bíróságok tagjaira alkalmazandó jogszabályok ezért sokáig egyáltalán nem tartalmaztak az egyéb típusú köztisztviselőkre alkalmazandó jogszabályoktól eltérő különleges szabályt. Az 1980-as évek során azonban a közigazgatási bíróságok tagjainak kinevezési feltételei a függetlenségük megerősítése irányában változtak.

Az Alkotmánytanács 1980. július 22-i határozatában megerősítette a közigazgatási bíróságok létét és függetlenségét, amelyek ma már a köztársaság törvényei által elismert alapelvek közé tartoznak. A közigazgatási bírák tehát különleges jogállást élveznek, amely garantálja függetlenségüket, különösen azáltal, hogy biztosítja, hogy nem lehet őket hivatalukból eltávolítani.

Ezenkívül a tisztviselők magatartásáról, jogairól és kötelezettségeiről szóló, 2016. április 20-i 2016-483. sz. törvény elfogadása óta a közigazgatási bíróságok és a közigazgatási fellebbviteli bíróságok tagjait saját jogon bíráknak (*magistrats*) ismerik el (a közigazgatási bíráskodásról szóló törvénykönyv [*code de justice administrative*] L. 231-1. cikke).

Míg a rendes bíróságok bírái egy és ugyanazon testület (*corps*) tagjai, a közigazgatási bírák két külön testülethez tartoznak: az egyik az Államtanács tagjainak testülete, a másik pedig az alacsonyabb fokú közigazgatási bíróságok és a közigazgatási fellebbviteli bíróságok tagjainak testülete.

Bár a rájuk vonatkozó szabályokat már régóta különböző jogszabályok tartalmazzák, most a közigazgatási bíráskodásról szóló törvénykönyvben foglalták össze őket.

Az e területeken létező jogi adatbázisok

Franciaországban a jogi adatbázisok közszolgáltatás keretében hozzáférhetők az interneten. A <https://www.legifrance.gouv.fr/> honlap a következőket tartalmazza:

a JADE adatbázisában az Államtanács, a Hatásköri Bíróság, a közigazgatási fellebbviteli bíróságok határozatai és a közigazgatási bíróságok válogatott határozatai; valamint

a CONSTIT adatbázisában az Alkotmánytanács határozatai.

Ingyenes-e a hozzáférés az adatbázishoz?

Igen, az adatbázishoz való hozzáférés ingyenes.

A tartalom rövid ismertetése

A JADE adatbázis 230 000 határozatot tartalmaz, és évente 12 000 határozat kerül bele, míg a CONSTIT 3500 határozatot tartalmaz, és évente 150 határozat kerül bele.

Kapcsolódó linkek

Joghatóság – Franciaország

Utolsó frissítés: 12/05/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Horvátország

Különös hatáskörű bíróságok a kereskedelmi bíróságok (*trgovački sudovi*) és a közigazgatási bíróságok (*upravni sudovi*) mint elsőfokú bíróságok, valamint a Horvát Köztársaság Legfelsőbb Szabálysértési Bírósága (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*), a Horvát Köztársaság Legfelsőbb Kereskedelmi Bírósága (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*) és a Horvát Köztársaság Legfelsőbb Közigazgatási Bírósága (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*), mint másodfokú bíróságok.

Hatáskör:

Kereskedelmi bíróságok

A Horvát Köztársaság területén kilenc kereskedelmi bíróság működik (Zágráb, Split, Fiume, Eszék, Belovár, Varasd, Zadar, Pazin és Dubrovnik): amelyek

a külön törvényben meghatározott peres és nemperes eljárásban:

eljárnak a nyilvántartásba-vételi és a bírósági nyilvántartásokkal kapcsolatos ügyekben;

határoznak a gazdasági társaságok alapításával, működésével és megszüntetésével kapcsolatos kérelmekről;

határoznak a csődeljárás lefolytatása iránti kérelmekről és lefolytatják az előzetes csődeljárást és a csődeljárást;

a tengerészeti szabályzat által a kereskedelmi bíróságok hatáskörébe utalt ügyekben határoznak a hajók és jachtok nyilvántartásba vételéről, a hajótulajdonosi felelősség korlátozásáról, valamint közös hajókár esetén az elszámolás végleges alapjának meghatározásával szembeni kifogásokról, kivéve, ha bizonyos ügytípusok vonatkozásában törvény másképp rendelkezik;

lefolytatják a kereskedelmi jogvitákban hozott külföldi bírósági és választottbírósági határozatok elismerésével kapcsolatos eljárásokat;

a hatáskörükbe tartozó eljárásokban biztosítják a bizonyítékokat;

a hatáskörükbe tartozó eljárásokban és a hatáskörükbe tartozó eljárásokkal kapcsolatosan biztosítási intézkedést rendelnek el;

kereskedelmi ügyekben bizonyításfelvétel formájában nemzetközi jogsegélyt nyújtanak;

törvényben meghatározott egyéb feladatokat látnak el.

[Kereskedelmi bíróságok a Horvát Köztársaságban](#)

Közigazgatási bíróságok

A Horvát Köztársaság területén négy közigazgatási bíróság működik: Zágrábban, Splitben, Fiumében és Eszéken, amelyek:

elbírálják a közjogi szervezetek egyedi határozataival szemben benyújtott kereseteket;

elbírálják a közjogi szervezetek jogi aktusaival szembeni kereseteket;

elbírálják az egyedi határozatok meghozatalának elmulasztása miatti kereseteket, és a közjogi szervezetek törvényes határidőn belüli eljárásának elmulasztása miatt indított kereseteket;

elbírálják a közigazgatási megállapodásokkal és azok végrehajtásával szembeni kereseteket;

eljárnak a törvény által meghatározott egyéb ügyekben.

[Közigazgatási bíróságok a Horvát Köztársaságban](#)

A Horvát Köztársaság Legfelsőbb Szabálysértési Bírósága

elbírálja a járásbíróság szabálysértési ügyekben hozott határozataival szembeni rendes jogorvoslatokat, és a külön törvényben meghatározott esetekben közjogi szervezet által elsőfokú szabálysértési hatóságként hozott határozatokkal szembeni rendes jogorvoslatokat;

elbírálja a szabálysértési ügyekben járásbíróságok között fellépő hatásköri ütközéseket;

külön törvényben meghatározott esetekben szabálysértéssel kapcsolatos jogerős és kötelező erejű határozatok vonatkozásában kérelmezett rendkívüli jogorvoslatról dönt;

elbírálja a hatáskörébe tartozó szabálysértési ügyekben uniós tagállamokkal folytatott igazságügyi együttműködéssel kapcsolatos fellebbezéseket;

felügyeli a szabálysértési ügyekben dolgozó bírák zökkenőmentes munkavégzését;

törvényben meghatározott egyéb feladatokat lát el.

A Horvát Köztársaság Legfelsőbb Szabálysértési Bírósága

Ulica Augusta Šenoje 30

10 000 Zagreb

Tel.: +385 1 480 75 10

Fax: +385 1 461 12 91

e-mail: predsjednik@vpsrh.pravosudje.hr

<http://sudovi.pravosudje.hr/VPSRH/>

A Horvát Köztársaság Legfelsőbb Kereskedelmi Bírósága

elbírálja az elsőfokú kereskedelmi bíróságok határozataival szemben benyújtott fellebbezéseket;

feloldja a kereskedelmi bíróságok közötti illetékességi ütközéseket és határoz a kereskedelmi bíróságok közötti hatáskör-átruházásról;

törvényben meghatározott egyéb feladatokat lát el.

A Horvát Köztársaság Legfelsőbb Kereskedelmi Bírósága

Berislavićeva 11

10 000 Zagreb

Tel.: +385 1 489 68 88

Fax: +385 1 487 23 29

<http://www.vtsrh.hr/>

A Horvát Köztársaság Legfelsőbb Közigazgatási Bírósága

elbírálja a közigazgatási bíróságok ítéleteivel és megtámadható határozataival szembeni fellebbezéseket;

határoz az általános jogi aktusok jogszerűségéről;

feloldja a közigazgatási bíróságok közötti hatásköri ütközéseket;

eljár a törvény által meghatározott egyéb esetekben.

A Horvát Köztársaság Legfelsőbb Közigazgatási Bírósága

Frankopanska 16

10 000 Zagreb

Tel.: +385 1 480 78 00

Fax: +385 1 480 79 28

<http://www.upravnisudrh.hr/>

Utolsó frissítés: 20/05/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Olaszország

Ez a szakasz az olaszországi szakosított bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Szakosított bíróságok – bevezetés

Az olasz igazságszolgáltatást az olasz nép nevében gyakorolják, és az olasz Alkotmány alapján a bíróságok kizárólag a jogszabályoknak vannak alárendelve. Az Alkotmány 102. cikke értelmében az igazságszolgáltatást a bíróságok szervezetéről szóló jogszabályok által létrehozott és szabályozott rendes bíróságok gyakorolják: ez azt jelenti, hogy nem állíthatók fel rendkívüli vagy különös bíróságok (kivéve azokat, amelyekről kifejezetten rendelkeznek). A rendes bírósági szervezeten belül kizárólag szakosított kollégiumok alakíthatók ki, amelyekben a bírói karba nem tartozó, megfelelően felkészült polgárok is részt vehetnek. Ugyanakkor maga az Alkotmány is rendelkezik olyan bíróságokról, amelyek nem képezik részét az igazságszolgáltatási rendszernek (a rendes bírósági szervezetnek).

Szakosított bíróságok

A (legtágabb értelemben vett) polgári jogi ügyek tekintetében az olasz bíróságokat „rendes” és „közigazgatási” bíróságokra osztják fel. A **közigazgatási** bíróságok hatáskörébe tartozik a jogos érdekek és – bizonyos, a jogszabályokban meghatározott területeken – a személyhez fűződő jogok védelme a kormányzati szervekkel szemben: a közigazgatási bíróságok közé a regionális közigazgatási bíróság (*Tribunale Amministrativo Regionale* – TAR), amely az elsőfokú bíróság, és az Államtanács (*Consiglio di Stato*) tartozik, amely a fellebbviteli bíróság. A rendes bíróságok rendelkeznek hatáskörrel a „személyhez fűződő jogokkal” kapcsolatos ügyekben; a közigazgatási bíróságok hatáskörébe a „jogos érdeket” érintő ügyek tartoznak. A közigazgatási bíráskodás törvénykönyvét (*codice di giustizia amministrativa*) – amely a hatáskörök típusait is felsorolja – a 104/2010. sz. törvényerejű rendelet (*decreto legislativo n. 104 del 2010*) tartalmazza. A [közigazgatási bíráskodás törvénykönyve](#) (CGA) ingyenesen elérhető francia, angol és német nyelven.

További igazságszolgáltatási szerv a **Számvevőszék** (*Corte dei conti*). A Számvevőszék hatáskörébe az állami számvitelrel kapcsolatos ügyek és a jogszabályokban meghatározott egyéb ügyek tartoznak. A számviteli igazságszolgáltatás törvénykönyvét (*codice di giustizia contabile*) a 174/2016. sz. törvényerejű rendelet (*decreto legislativo n. 174 del 2016*) tartalmazza.

Olaszországban **adóügyi bíróságok** is működnek, amelyek eljárási szabályai az 546/1992. sz. törvényerejű rendeletben (*decreto legislativo n. 546 del 1992*) találhatóak. Az adóügyi igazságszolgáltatást a megyei adóügyi bíróságok (*Commissioni Tributarie Provinciali* – CTP) mint elsőfokú bíróságok, és a tartományi adóügyi bíróságok (*Commissioni Tributarie Regionali* – CTR) mint fellebbviteli bíróságok gyakorolják. Az adóügyi bíróságok minden fajta és elnevezésű adóval kapcsolatos jogvitában hatáskörrel rendelkeznek, ideértve a tartományi, megyei és a helyi adókat, az olasz nemzeti egészségügyi szolgálat (*Servizio sanitario nazionale*) részére fizetett hozzájárulásokat, a különadókat és pótdadókat, a kapcsolódó szankciókat, kamatokat és bármely egyéb járulékos díjat. A szakosított bíróságok által hozott határozatokkal szemben jogszabály megsértésére hivatkozással (az Alkotmány 111. cikke) felülvizsgálati kérelem nyújtható be a semmitűszékhez (*Corte Suprema di Cassazione*).

Utolsó frissítés: 18/01/2022

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Ciprus

A következő szakosított bíróságok működnek a Ciprusi Köztársaságban:

közigazgatási bíróság (*Διοικητικό Δικαστήριο*)

családjogi bíróság (*Οικογενειακό Δικαστήριο*)

munkajogi bíróság (*Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών*)

béreteti jogviták bírósága (*Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων*)

nemzetközi védelem iránti kérelmek tárgyában eljáró közigazgatási bíróság (*Διοικητικό Δικαστήριο Διεθνούς Προστασίας*)

katonai bíróság (*Στρατιωτικό Δικαστήριο*)

Szakosított bíróságok

Közigazgatási bíróság (*Διοικητικό Δικαστήριο*)

A közigazgatási bíróság kizárólagos hatáskörébe tartozik, hogy első fokon elbírálja az Alkotmány 146. cikke szerint a hatósági jogkört gyakorló személyek vagy szervek bármely határozatával, intézkedésével vagy mulasztásával szemben előterjesztett fellebbezéseket. A közigazgatási bíróság bármely olyan végrehajtható közigazgatási intézkedést megsemmisíthet, amelynek meghozatala során megsértették a hatásköri szabályokat vagy visszaéltek a hatáskörrel, vagy amely jogszabályba vagy az Alkotmányba ütközik. Amennyiben a fellebbezés adóügyi kérdésre vagy nemzetközi védelemmel kapcsolatos eljárásra vonatkozik, a bíróság az érintett határozatot vagy intézkedést részben vagy teljes egészében módosíthatja.

Családjogi bíróság (Οικογενειακό Δικαστήριο)

A családjogi bíróság kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a görög ortodox egyházhoz tartozó házastársak közötti bontóperek, gyermekelhelyezési perek, tartási és vagyonjogi viták elbírálására.

Ha a felek valamely egyéb ciprusi vallási felekezethez, vagyis az örmény, a maronita vagy a római katolikus egyházhoz tartoznak, a fenti ügyek elbírálása a vallási felekezetek családjogi bíróságának hatáskörébe tartozik.

Három családjogi bíróság van, az első illetékessége Nicosiára és Kyreniára, a második Limasszola és Paphosra, a harmadik pedig Larnacára és Famagustára terjed ki. Létezik még a vallási felekezetek családjogi bírósága, amelynek illetékessége egész Ciprusra kiterjed, és amelynek székhelye Nicosiában található.

A családjogi bíróság hatáskörébe utalt ügyeket egyesbíró bírálja el, kivéve a házasság felbontása iránti kereseteket, amelyekről három bíróból álló tanács dönt.

Munkaügyi bíróság (Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών)

A munkaügyi bíróság kizárólagos hatáskörébe tartozik a munkaviszony megszüntetéséből eredő valamennyi munkaügyi jogvita, például a tisztességtelen elbocsátás miatti kártérítés (kivéve, ha a követelt összeg meghaladja a kétévi kereset összegét, amely esetben a kerületi bíróság rendelkezik hatáskörrel) vagy a felmondási időre járó munkabér, a végkielégítés megfizetése iránti, illetve a munkaszerződésből származó – például a ki nem fizetett, illetve ki nem adott munkabér, éves szabadság, tizenharmadik havi munkabér vagy prémium iránti – igények elbírálása. Hatáskörébe tartozik továbbá az anyaság védelméről szóló törvényen (Ο περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμος) alapuló polgári jogi igények elbírálása, a munkahelyi egyenlőtlen bánásmóddal és szexuális zaklatással kapcsolatos ügyek, valamint az önkéntes biztosító pénztárak (Ταμεία Πρόνοιας) és a tagjaik közötti jogviták elbírálása.

A munkaügyi bíróság egy elnökből vagy egy bíróból áll, aki a Köztársaság bírói állományának (Δικαστική Υπηρεσία της Δημοκρατίας) tagja, továbbá két ülnökből, akiket a munkáltatói és a munkavállalói érdekképviseletek ajánlására neveznek ki. Az ülnökök csak tanácskozási joggal rendelkeznek.

Jelenleg három munkaügyi bíróság van az országban; székhelyük Nicosiában, Limasszolban, illetve Larnacában található.

Bérelti jogviták bírósága (Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων)

A bérelti jogviták bíróságának hatáskörébe tartozik a bérlemények birtokának visszaszerzésével, a tisztességes bérelti díjak megállapításával kapcsolatos és bármely egyéb járulékos vagy kapcsolódó ügyek elbírálása.

Mindegyik bérelti jogvitával foglalkozó bíróság egy a bírói karba tartozó elnökből, továbbá két ülnökből áll, akiket a bérlők és bérbeadók képviselői jelölnek ki. Az ülnökök csak tanácskozási joggal rendelkeznek. A bíróságnak két tanácsa van.

Nemzetközi védelem iránti kérelmek tárgyában eljáró közigazgatási bíróság (Διοικητικό Δικαστήριο Διεθνούς Προστασίας)

A nemzetközi védelem iránti kérelmek tárgyában eljáró közigazgatási bíróság kizárólagos hatáskörrel rendelkezik arra, hogy első fokon döntsön a menedéjog iránti kérelmekről az Alkotmány 146. cikke alapján elfogadott, a menekültekről szóló törvénnyel összhangban, vagy az említett törvény szerinti mulasztás esetén.

Katonai bíróság (Στρατιωτικό Δικαστήριο)

A katonai bíróság bírálja el a hadsereg személyi állományába tartozó személyek által elkövetett, a katonai büntető törvénykönyvben (Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας), a nemzeti gárdáról szóló törvényben (Ο περί Εθνικής Φρουράς Νόμος), a büntető törvénykönyvben (Ποινικός Κώδικας) vagy bármely más törvényben meghatározott bűncselekményeket, függetlenül a kiszabható büntetéstől. Kivételes esetben a katonai bíróság magánszemélyekkel szemben is eljárhat, ha a katonai büntető törvénykönyv vagy más törvény így rendelkezik.

Ha a vádlott ezredesi vagy magasabb rendfokozattal rendelkezik, a katonai bíróság összetétele az esküdtbírók összetételével azonos.

A bíróság elnöke a Köztársaság bírói állományába tartozó bíró. A Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács által kinevezett két katonatiszt is a bíróság tagja.

Jogi adatbázisok

Továbbra sem áll rendelkezésre hivatalos jogi adatbázis. Számos magánszolgáltató által üzemeltetett jogi adatbázis létezik, amelyek közül egyesek előfizetés alapján, mások ingyenesen vehetők igénybe.

Ezek a bírósági ítéletekről és az elsődleges jogalkotásról tartalmaznak információkat.

Utolsó frissítés: 10/07/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata nemrég módosult. Az Ön által

kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

A tagállamok szakosított bíróságai - Lettország

Ez a szakasz a lettországi szakosított bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

A Lett Köztársaság alkotmánybírósága (Saeima tiesa)

A Lett Köztársaság Alkotmánya értelmében Lettország alkotmánybírósága független bíróság, amely a hatáskörébe tartozó ügyekben vizsgálja a jogszabályok alkotmányosságát, és olyan egyéb ügyekben is eljár, amelyeket jogszabály a hatáskörébe utal. Az alkotmánybíróság részben vagy egészben megsemmisíthet jogszabályokat és egyéb jogi aktusokat.

Az alkotmánybíróságról szóló törvény 16. cikke alapján az alkotmánybíróság a következőkkel kapcsolatos ügyekben jár el:

a jogszabályok alkotmányossága;

a Lettország által aláírt vagy megkötött nemzetközi megállapodások alkotmányossága (e megállapodásoknak a Saeima (lett parlament) általi jóváhagyását megelőzően vagy azt követően);

az alacsonyabb szintű jogszabályoknak vagy azok részeinek magasabb szintű jogszabályokkal való összhangja;

a Saeima (parlament), a kormány, az elnök, a házelnök vagy a miniszterelnök által kibocsátott egyéb jogi aktusok jogszabályokkal való összhangja (a közigazgatási aktusok kivételével);

a Kormány által felhatalmazott miniszter helyi önkormányzati döntést felfüggesztő rendeleteinek a jogszabályokkal való összhangja;

a lett nemzeti jogszabályok rendelkezéseinek a Lettország által megkötött, a lett alkotmánynak megfelelő nemzetközi megállapodásokkal való összhangja.

Az alkotmánybíróság hét bíróból áll, akiket a parlamenti képviselők többségi szavazással hagynak jóvá (legalább 51 szavazattal). Három bírót legalább tíz parlamenti képviselő javaslata alapján, két bírót a kormány javaslata alapján, kettőt pedig a legfelsőbb bíróság teljes ülésének javaslata alapján neveznek ki.

A legfelsőbb bíróság által javasolt jelölteket Lettország bírói közül kell választani.

Az alkotmánybíróság hivatalból nem kezdeményezhet eljárást; kizárólag olyan ügyekben jár el, amelyben a kérelmet a jogszabályban erre feljogosított személy nyújtja be.

A következők jogosultak kérelmet benyújtani eljárás kezdeményezése iránt a Lettország által aláírt vagy megkötött nemzetközi megállapodások alkotmányossága tárgyában (e megállapodásoknak a *Saeima* általi jóváhagyását megelőzően vagy azt követően), vagy az alacsonyabb szintű jogszabályoknak vagy azok részeinek magasabb szintű jogszabályokkal való összhangja, illetve a lett nemzeti jogszabályok rendelkezéseinek a Lettország által megkötött, a lett alkotmánynak megfelelő nemzetközi megállapodásokkal való összhangja tárgyában:

Lettország elnöke;

a *Saeima*;

legalább húsz parlamenti képviselő;

a kormány;

a legfőbb ügyész;

az Állami Számvevőszék tanácsa (*Valsts kontroles padome*);

a helyi önkormányzat;

az ombudsman (*tiesībsargs*), ha a megtámadott aktust kibocsátó intézmény vagy hivatalos személy az ombudsman által kijelölt határidőn belül nem orvosolta a feltárt hiányosságokat;

a polgári, büntető vagy közigazgatási ügyben eljáró bíróság;

a földhivatali ügyekben eljáró bíró, ingatlantulajdon és a hozzá kapcsolódó jogok ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése esetén;

bármely természetes vagy jogi személy, amennyiben az Alkotmány által biztosított alapjogai sérültek;

a Bírói Tanács (*Tieslietu padome*) a jogszabály által biztosított hatáskörében eljárva.

A következők jogosultak kérelmet benyújtani eljárás kezdeményezése iránt a *Saeima* (parlament), a kormány, az elnök, a házelnök vagy a miniszterelnök által kibocsátott egyéb jogi aktusok (a közigazgatási aktusok kivételével) jogszabályokkal való összhangja tárgyában:

Lettország elnöke;

a *Saeima*;

legalább húsz parlamenti képviselő;

a kormány;

a Bírói Tanács a jogszabály által biztosított hatáskörében eljárva.

A kormány által felhatalmazott miniszter helyi önkormányzati döntést felfüggesztő rendeletének jogszabályokkal való összhangja megállapítására irányuló eljárás kezdeményezése iránt az érintett helyi önkormányzat **jogosult kérelmet benyújtani**.

A törvények, kormányrendeletek és a kormány által kibocsátott egyéb jogi aktusok alkotmányosságát, a lett nemzeti jogszabályok Lettország által kötött, az Alkotmánynak megfelelő nemzetközi megállapodásokkal való összhangját, a Lettország által aláírt vagy megkötött nemzetközi megállapodások alkotmányosságát (e megállapodásoknak a *Saeima* általi jóváhagyását megelőzően vagy azt követően), valamint a törvények vagy rendeletek teljes vagy részleges alkotmányosságát az alkotmánybíróság teljes ülése vizsgálja. Az egyéb ügyeket háromfős bírói tanács vizsgálja, kivéve, ha az alkotmánybíróság másként dönt.

Az alkotmánybíróság határozata végleges, és a kihirdetés időpontjában jogerőre emelkedik. Az alkotmánybíróság határozata, valamint az abban szereplő, a megtámadott rendelkezésre vonatkozó értelmezés minden központi és helyi önkormányzati szerv (ideértve a bíróságokat is), hivatalos személy, továbbá minden természetes és jogi személy számára kötelező.

Az alkotmánybíróság a magasabb szintű jogszabályba ütközőnek minősített rendelkezést az alkotmánybírósági határozat közzétételének időpontjával semmisíti meg, kivéve, ha az Alkotmánybíróság másként rendelkezik. Ha az alkotmánybíróság megállapítja egy Lettország által aláírt vagy megkötött nemzetközi megállapodás alkotmányellenességét, a kormánynak azonnali lépéseket kell tennie a megállapodás módosítása, felmondása, felfüggesztése vagy az abból való kilépés érdekében.

Jogi adatbázisok

Az adatbázis neve és internetcíme

[Alkotmánybírósági ügyek \(Keresés\)](#)

Ingyenes-e az adatbázishoz való hozzáférés?

Igen, a hozzáférés ingyenes.

Az adatbázis tartalmának rövid leírása

Az adatbázis a Lett Köztársaság alkotmánybíróságának határozatait tartalmazza.

További információk

Az adatbázis keresője és a határozatok lett és angol nyelven érhetők el.

Linkek

[A Lett Köztársaság alkotmánybírósága](#)

Utolsó frissítés: 20/12/2021

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Litvánia

Ez az oldal Litvánia szakosított bíróságairól nyújt tájékoztatást.

Szakosított bíróságok

A [Litván Köztársaság Alkotmánybírósága](#) (*Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas*) biztosítja az **Alkotmány** elsőbbségét a jogrendszeren belül. Az Alkotmánybíróság dönt az azzal kapcsolatos alkotmánybírósági kérdésekben, hogy a Parlament által elfogadott törvények és más jogi aktusok összhangban állnak-e az Alkotmánnyal, illetve a köztársaság elnöke vagy kormánya által elfogadott aktusok megfelelnek-e az Alkotmánynak és a jogszabályoknak.

Közigazgatási bíróságok

Litvániában hat közigazgatási bíróság működik:

Litvánia Legfelsőbb Közigazgatási Bírósága (*Lietuvos Vyriausiasis administracinis teismas*),

öt regionális közigazgatási bíróság.

A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság

A [Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság](#) (*Vyriausiasis administracinis teismas*) a jogszabályban hatáskörébe utalt közigazgatási ügyekben első és egyben végső fokon eljáró bíróság. E bíróság tárgyalja a regionális közigazgatási bíróságok határozatait, döntései és végzései, valamint a körzeti bíróságok szabálysértési ügyekben hozott határozatait ellen benyújtott fellebbezéseket.

A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság tárgyalja a jogerős közigazgatási ügyekben – ideértve a jogszabályban meghatározott körben elkövetett szabálysértési ügyeket is – benyújtott perújítási kérelmeket. A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság egységes gyakorlatot alakított ki a jogszabályok és más jogi aktusok értelmezésére és alkalmazására.

Regionális közigazgatási bíróságok (*apgyardq administraciniai teismai*)

A regionális közigazgatási bíróságok különös hatáskörű bíróságok. Feladatuk a hatósági és közigazgatási intézkedések, hivatali visszaélések vagy mulasztások (intézkedés elmulasztása) miatt benyújtott panaszok (petíciók) tárgyalása.

A regionális közigazgatási bíróságok a közigazgatás területén felmerülő jogvitákat tárgyalják, valamint a közigazgatás szabályozási aktusainak jogszerűségével, az adóügyi jogvitákkal stb. foglalkoznak.

A közigazgatási bíróságon történő keresetindítás előtt a közigazgatási szervek egyedi jogi aktusai vagy intézkedései bírósági eljárást megelőző eljárás keretében is vitathatók. Ilyen esetekben a jogvitákat a közigazgatási jogvitákkal foglalkozó önkormányzati bizottságok, a közigazgatási jogvitákkal foglalkozó körzeti bizottságok és a közigazgatási jogvitákkal foglalkozó főbizottság (*Vyriausioji administracinių ginčų komisija*) tárgyalja.

Utolsó frissítés: 07/04/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Luxemburg

Ez a szakasz a luxemburgi szakosított bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Szakosított bíróságok a rendes bíróságok rendszerében

Társadalombiztosítási választottbírói tanács és legfelsőbb társadalombiztosítási tanács

A társadalombiztosítási jogviszonnyal kapcsolatos jogvitákban, amelyek járulékkötelezettségre vagy jogosultságra, járulékokra, pénzbürságokra és ellátásokra vonatkoznak – kivéve a társadalombiztosítási törvénykönyv (*Code des assurances sociales*) 317. cikkének hatálya alá tartozó, vagy a 147. és 148. cikkében foglaltakkal összefüggő kérdéseket – a társadalombiztosítási választottbírói tanács (*Conseil arbitral de la sécurité sociale*), másodfokon pedig a legfelsőbb társadalombiztosítási tanács (*Conseil supérieur de la sécurité sociale*) dönt. A társadalombiztosítási választottbírói tanács által hozott jogerős határozatok, valamint a legfelsőbb társadalombiztosítási tanács határozatai ellen jogkérdésben a Semmítőszékhez (*Cour de cassation*) lehet fellebbezni.

Közigazgatási bíróságok

A közigazgatási fellebbviteli bíróság

Ellenkező jogszabályi rendelkezés hiányában a luxemburgi székhelyű közigazgatási fellebbviteli bírósághoz (*Cour administrative*) fellebbezést lehet benyújtani az elsőfokú közigazgatási bíróság (*Tribunal administratif*) határozatai ellen, amelyben egyedi közigazgatási határozatok, vagy szabályozási jellegű közigazgatási intézkedéssel kapcsolatban hozott határozatok megsemmisítése kérhető. A közigazgatási fellebbviteli bíróság ezen felül másodfokon eljáró bíróság olyan más közigazgatási bíróságok határozataival szembeni fellebbezések esetében, amelyek külön jogszabályban megállapított hatáskör alapján határozatok megváltoztatása iránti kérelmeket bíráltak el.

A Nagyhercegség bíróságai előtt eljárni jogosult valamennyi ügyvéd a közigazgatási fellebbviteli bíróság előtt is eljárhat; per-előkészítési és eljárási cselekményeket azonban csak azok az ügyvédek végezhetnek (perbeli képviselő), akik szerepelnek az ügyvédi kamarák tanácsai (*conseils des ordres des avocats*) által évente összeállított I. listán.

Az államot a közigazgatási fellebbviteli bíróság előtt kormánytisztviselő vagy ügyvéd képviseli.

Az elsőfokú közigazgatási bíróság

A luxemburgi székhelyű közigazgatási bíróság (*Tribunal administratif*) elbírálja a közigazgatási határozatokkal szemben a hatáskör hiánya, hatásköri túllépés vagy hatáskörrel való visszaélés, valamint jogszabálysértés vagy a magánérdekek védelmét szolgáló eljárási szabályok megsértése miatt benyújtott kereseteket, ha a törvények és rendeletek értelmében semmilyen más jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre, továbbá eljár a szabályozási jellegű közigazgatási intézkedések ellen benyújtott keresetek tárgyában, függetlenül attól, hogy az intézkedést melyik hatóság hozta. Ezen felül a hatásköre – fő szabály szerint – a közvetlen adókkal, valamint a helyi önkormányzati adókkal és díjakkal összefüggő vitás kérdésekre is kiterjed.

Az elsőfokú közigazgatási bíróság határozatai ellen a közigazgatási fellebbviteli bírósághoz lehet fellebbezni.

Az elsőfokú közigazgatási bíróság érdemben bírálja el a közvetlen adózásért felelős hivatal (*Administration des contributions directes*) igazgatójának határozataival szembeni jogorvoslati kérelmeket azokban az esetekben, amikor a vonatkozó jogszabályok ilyen jogorvoslatot lehetővé tesznek.

Egyéb szakosított bíróságok

Alkotmánybíróság

Az alkotmánybíróság (*Cour Constitutionnelle*) határoz a jogszabályok alkotmányosságáról, a nemzetközi szerződések megerősítéséről szóló törvények kivételével.

Amikor egy fél rendes vagy közigazgatási bíróság előtt egy jogszabály alkotmányosságával kapcsolatos kérdést vet fel, az adott bíróság köteles az alkotmánybírósághoz fordulni, kivéve ha úgy ítéli meg, hogy: a) ítéletének meghozatalához nincs szükség a felvetett kérdéstről való döntésre; b) a kérdés minden alapot nélkülöz; c) az alkotmánybíróság már határozott egy ugyanilyen tárgyú kérdésben.

Az alkotmánybíróság a legfelsőbb bíróság (*Cour supérieure de justice*) elnökéből, a közigazgatási fellebbviteli bíróság elnökéből, a semmítőszék két bírójából, valamint a legfelsőbb bíróság és a közigazgatási fellebbviteli bíróság együttes véleménye alapján a nagyherceg által kinevezett öt bíróból áll. Az alkotmánybíróság egyetlen tanácsában öt alkotmánybíró ülészik.

A témára vonatkozó jogi adatbázisok

Lásd az Igazságügyi Minisztérium honlapjának [a bíróságokra vonatkozó részét](#).

Ingyenes-e az adatbázishoz való hozzáférés?

Igen, az adatbázishoz való hozzáférés ingyenes.

A tartalom rövid leírása

Lásd a [társadalombiztosítási választottbírói tanács és a legfelsőbb társadalombiztosítási tanács](#) honlapját.

Lásd a [közigazgatási bíróságok](#) honlapját.

Lásd az [alkotmánybíróság](#) honlapját.

Kapcsolódó linkek

[Igazságügyi Minisztérium](#)

Utolsó frissítés: 20/05/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Magyarország

Ez a rész a magyarországi szakosított bíróságok szervezetéről ad tájékoztatást.

Szakosított bíróságok

Közigazgatási és munkaügyi bíróságok

Magyarország Alaptörvénye a bírósági szervezetet érintően előírja, hogy a bírósági szervezet többszintű, *az ügyek meghatározott csoportjaira külön bíróságok létesíthetők. A bírósági szervezeten belül közigazgatási és munkaügyi bíróságok működnek különbírósként.*

A közigazgatási és munkaügyi bíróságok 2013. január 1. napjától kezdik meg működésüket, addig a munkaügyi bíróságok, illetve a törvényszékek látják el a feladatait.

A közigazgatási és munkaügyi bíróság első fokon jár el a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata iránti, a munkaviszonyból és a munkaviszony jellegű jogviszonyból származó, valamint a törvény által hatáskörébe utalt egyéb ügyekben. Másodfokon a törvényszék, felülvizsgálati kérelem esetén a Kúria jár el.

Alkotmánybíróság

Az Alkotmánybíróság a bírósági rendszertől független és különálló szerv.

Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, székhelye: Budapest.

Az Alkotmánybíróság tizenöt tagból álló testület, tagjait az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával tizenkét évre választja.

Az Országgyűlés az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával az Alkotmánybíróság tagjai közül elnököt választ, az elnök megbízatása az alkotmánybírói hivatali ideje lejártáig tart. Az Alkotmánybíróság tagjai nem lehetnek tagjai pártoknak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet. Az

Alkotmánybíróság hatáskörének, szervezetének, működésének részletes szabályait sarkalatos törvény határozza meg.

az Alaptörvénnyel való összhang szempontjából megvizsgálja az elfogadott, de ki nem hirdetett törvényeket;

bírói kezdeményezésre felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;

alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazott jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;

alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját;

a Kormány, az országgyűlési képviselők egynegyede vagy az alapvető jogok biztosá kezdeményezésére felülvizsgálja a jogszabályoknak az Alaptörvénnyel

való összhangját;

vizsgálja a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközését;

az Alaptörvényben, illetve sarkalatos törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

a (b), (c) és (e) pontban foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;

d) pontban foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést

az (f) pontban foglalt hatáskörében megsemmisítheti a nemzetközi szerződésbe ütköző jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;

illetve sarkalatos törvényben meghatározott jogkövetkezmenyt állapít meg.

az Alaptörvénnyel való összhangját;

vizsgálja a jogszabályok nemzetközi szerződésbe ütközését;

az Alaptörvényben, illetve sarkalatos törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

a (b), (c) és (e) pontban foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;

d) pontban foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes bírói döntést

az (f) pontban foglalt hatáskörében megsemmisítheti a nemzetközi szerződésbe ütköző jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;

illetve sarkalatos törvényben meghatározott jogkövetkezmenyt állapít meg.

Jogi adatbázis

További információk a [Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága](#) honlapján található.

Kapcsolódó linkek

[A Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának hivatalos honlapja](#)

[A magyar bíróságok hivatalos honlapja](#)

Utolsó frissítés: 06/04/2017

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Málta

Ez a szakasz a máltai különös hatáskörű bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Különös hatáskörű bíróságok

Alkotmánybíróság (Constitutional Court)	Másodfok Fellebbviteli fórum	Ez a bíróság a feltételezett emberi jogi jogsértésekkel, az Alkotmány értelmezésével és a jogszabályok érvénytelenségével kapcsolatos ügyekben benyújtott fellebbezéseket tárgyalja. Elsődleges hatáskörébe körébe tartozik továbbá a Képviselőház tagjaival kapcsolatos kérdések tárgyalása és a képviselőházi tagok választásával kapcsolatban elé terjesztett ügyekben történő határozathozatal.	A legmagasabb beosztású bíró elnöklétével és két további bíró részvételével jár el.
A polgári bíróság első kollégiuma (The First Hall of the Civil Court)	Elsőfok	A polgári bíróság első kollégiuma az Alkotmány, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény által védett emberi jogok és alapvető szabadságjogok feltételezett megsértésével kapcsolatos ügyekkel is foglalkozik.	Egyesbíró elnöklétével jár el.
Munkaügyi bíróság (Industrial Tribunal)	Elsőfok	Ez a bíróság bírálja el a munkaviszony jogellenes megszüntetésével , valamint a megkülönböztető vagy más módon jogellenes munkahelyi bánásmóddal kapcsolatos ügyeket.	Elnök vezetésével jár el.
A bérleti jogviszonyok ügyében eljáró szabályozó testület (Rent Regulation Board)	Elsőfok	A bérleti jogviszonyok ügyében eljáró szabályozó testület a bérleti feltételek megváltoztatásával kapcsolatos ügyeket tárgyalja, ideértve a bérleti díj emelését és a bérlet felmondását is. Hatásköre az 1995.	Igazságügyi tisztviselő elnöklétével jár el.

		június 1-je előtt kötött bérleti szerződésekből eredő jogvitákra terjed ki.	
A földügyi döntőbizottság (Land Arbitration Board)	Elsőfok	A földügyi döntőbizottság a kisajátított földek besorolásával, a kisajátítás közérdekű céljával és a tulajdonost megillető kártalanítás összegével kapcsolatos ügyeket tárgyalja.	Igazságügyi tisztviselő elnökletével jár el.
A földbérlet-szabályozási tanács (Rural Lease Control Board)	Elsőfok	Ez a tanács a földhaszonbérleti ügyekkel és a földhaszonbérleti szerződések felmondása kapcsán a tulajdonosok által támasztott követelésekkel foglalkozik.	Igazságügyi tisztviselő elnökletével jár el.
A közigazgatási felülvizsgálati bíróság (Administrative Review Tribunal)	Elsőfok	E bíróság hatáskörébe tartozik a közigazgatási aktusok felülvizsgálata.	Bíró vagy igazságügyi tisztviselő elnökletével jár el.
Hagyatéki ügyekben eljáró bíróság (Partition of Inheritances Tribunal)	Elsőfok	Ez a bíróság jár el és dönt az elhunyt személy hagyatékának az örökösök közötti felosztásával kapcsolatos ügyekben.	Döntőbíró elnökletével jár el.
Versenyjogi és fogyasztóvédelmi fellebbviteli bíróság (The Competition and Consumer Appeals Tribunal)	Fellebbviteli fórum	Ez a bíróság a versenyjogi főigazgató és a fogyasztóvédelmi főigazgató határozatait, utasításait és intézkedéseit elleni fellebbezéseket tárgyalja és bírálja el. A bíróság határozatai főszabály szerint végleges határozatok, ellenük csak kivételes esetekben lehet fellebbezni. Azonban az ilyen fellebbezések lehetősége is a jogkérdések körére korlátozódik.	Egy bíró elnökletével és két tag részvételével jár el.
Közjegyzői aktusok felülvizsgálati bírósága (Court of Revision of Notarial Acts)	Elsőfok	E különös hatáskörű bíróság felügyeletet gyakorol valamennyi közjegyző, a közjegyzői levéltár és az állami nyilvántartás felett. Látogatást tehet és ellenőrzést végezhet a közjegyzői levéltárban, az állami nyilvántartásnál és a közjegyzői irodákban, és fegyelmi szankciókat is kiszabhat. Elrendelheti továbbá az állami nyilvántartásban szereplő téves információk helyesbítését.	„Visitors” (látogatók) néven ismert tagok alkotják.

Közigazgatási bíróságok (Administrative courts)

A **bírósági felülvizsgálat** az az eljárás, amelynek során a kormányzati szervek, hatóságok vagy hivatalok határozatait a bíróság felülvizsgálhatja, végső soron pedig hatályon kívül helyezheti, ha azokat jogellenesnek találja.

Erre irányuló keresetet bárki indíthat, akit a rá vonatkozó közigazgatási határozat vagy cselekmény hátrányosan érint. Ezt a hatáskört a máltai jogszabályok gyűjteménye 12. fejezetének 469A. cikke biztosítja a bíróságok számára. Mindazonáltal a hatalmi ágak elválasztásának – általában minden demokratikus ország által követett – alapelve értelmében a bírósági felülvizsgálat lehetősége e jogszabályi felhatalmazás hiányában is a **bíróságok elidegeníthetetlen hatáskörének** tekinthető.

Ezek az ügyek a rendes bíróságok – nevezetesen a polgári bíróság első kollégiuma – hatáskörébe tartoznak, fellebbezést pedig a fellebbviteli bírósághoz lehet benyújtani.

A közigazgatási bíráskodásról szóló, 2009. január 1-jén hatályba lépett törvény rendelkezett a **közigazgatási felülvizsgálati bíróság** létrehozásáról. Ez a független és pártatlan bíróság vizsgálja felül a sérelmet szenvedett felek által elé terjesztett közigazgatási aktusokat, valamint elbírálja az elé terjesztett jogvitákat. Elnöke olyan személy lehet, aki bírói vagy igazságügyi tisztviselői tisztséget töltött vagy töltött be Máltán. A bíróság határozata ellen a fellebbviteli bírósághoz lehet fellebbezni.

Más különleges hatáskörű bíróságok

Helyi békebíróságok

A helyi békebíróságok a máltai bírósági rendszer szerves részét képezik. A **bíróságok kiterjesztésének tekinthetők**, és olyan büntetendő cselekményekkel foglalkoznak, amelyek – bár csekély súlyúak – jelentősen zavarhatják a polgárokat. A helyi békebíróságokon egy igazságügyi tisztviselői elnököl, akit ugyanúgy két éves időszakra neveznek ki, és ugyanolyan módon mentenek fel, mint bármely más bírósági bírót. Ez garantálja, hogy meghatározott esetekben – a tisztességes tárgyalás alapelveinek tiszteletben tartása mellett – minden állampolgár hangot adhasson sérelmének. Kilenc helyi békebíróság működik, amelyek több helyi tanácsot fognak össze.

Jogi adatbázisok

„Az igazságszolgáltatás szervezete a tagállamokban – Málta” című oldalon elérhető részletes tájékoztatás mellett megtalálhatja az érintett adatbázisokra mutató [linkeket](#) is.

Kapcsolódó linkek

- [Igazságügyi, kulturális és a helyi önkormányzatokkal foglalkozó minisztérium](#)
- [Bírósági szolgáltatások](#)
- [Bírósági szolgáltatások – Online elérhető ítéletek](#)
- [Bírósági szolgáltatások – Bírósági eljárások](#)
- [Bírósági szolgáltatások – Teremhasználat](#)
- [Bírósági szolgáltatások – Statisztikák](#)
- [Bírósági szolgáltatások – Bírósági árverés útján történő értékesítés](#)
- [Bírósági szolgáltatások – nyomtatványok polgári ügyekhez \(máltai nyelven\)](#)
- [Jogi szolgáltatások \(máltai jogszabályok\)](#)

Utolsó frissítés: 04/05/2021

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [nl](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

A tagállamok szakosított bíróságai - Hollandia

Ez a szakasz a hollandiai szakosított bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Közigazgatási bíróságok

Hollandiában a következő közigazgatási bíróságok működnek:

körzeti bíróság (*Rechtbank*): valamennyi közigazgatási ügyben eljáró elsőfokú bíróság

fellebbviteli bíróság (*Gerechthof*): adóügyekben eljáró fellebbviteli bíróság

legfelsőbb bíróság (*Hoge Raad*): adóügyekben eljáró legfelsőbb bíróság

szociális és közszolgálati fellebbviteli bíróság (*Centrale Raad van Beroep*): szociális biztonsági ügyekben eljáró fellebbviteli (és legutolsó fokú) bíróság

gazdasági tárgyú közigazgatási jogviták fellebbviteli bírósága (*College van Beroep voor het bedrijfsleven*): társadalmi-gazdasági tárgyú közigazgatási jogi ügyekben eljáró fellebbviteli (és legutolsó fokú) bíróság

az államtanács közigazgatási bíráskodási részlege (*Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State*): más fellebbviteli bíróságok által el nem bírált közigazgatási ügyekben eljáró fellebbviteli (és legutolsó fokú) bíróság

Jogi adatbázisok

További információk a [hollandiai igazságszolgáltatási rendszernek](#) szentelt honlapon találhatóak.

Kapcsolódó linkek

[Tájékoztató a szakosított bíróságokról](#) (angol nyelven)

Utolsó frissítés: 25/02/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Ausztria

Ez a szakasz a polgári és büntetőügyekben eljáró ausztriai különös hatáskörű bíróságokról nyújt tájékoztatást.

Különös hatáskörű bíróságok

Főszabály szerint minden rendes bíróság hatáskörrel rendelkezik minden olyan polgári és büntető igazságszolgáltatási ügyben, amely az adott szervezeti szinthez (a körzeti bíróságokhoz [*Bezirksgericht*], illetve az első- vagy a másodfokú bíróságokhoz) tartozik.

A legnagyobb ausztriai városokban különös hatáskörű bíróságok is működnek:

Bécsben öt ilyen bíróság működik: a Bécsi Tartományi Büntetőbíróság (*Landesgericht für Strafsachen Wien*), a Bécsi Tartományi Polgári Bíróság (*Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien*), a Bécsi Munkaügyi és Szociális Bíróság (*Arbeits- und Sozialgericht Wien*), a Bécsi Kereskedelmi Bíróság (*Handelsgericht Wien*) és a Bécsi Körzeti Kereskedelmi Bíróság (*Bezirksgericht für Handelssachen Wien*); és

két ilyen bíróság működik Grazban: a Grazi Tartományi Büntetőbíróság (*Landesgericht für Strafsachen Graz*) és a Grazi Tartományi Polgári Bíróság (*Landesgericht für Zivilrechtssachen Graz*).

Munkaügyi viták alatt alapvetően a munkaügyi és szociális bíróságokról szóló törvény (*Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz [ASGG]*) 50. §-ában meghatározott, munkaviszonnyal kapcsolatos polgári jogi jogviták értendők. Ezekre a polgári ügyekéhez hasonló, néhány speciális szabállyal kiegészített külön eljárásrend vonatkozik.

A munkaügyi vitákban első fokon a tartományi bíróságok járnak el (Bécsben a Munkaügyi és Szociális Bíróság), másodfokon a tartományi felsőbbbíróságok (*Oberlandsgerichte*), végső fokon pedig a Legfelsőbb Bíróság (*Oberster Gerichtshof*). A döntéseket bírói tanácsok (*Senate*) hozzák, amelyeket valamennyi eljárási szinten egy vagy több hivatásos bírósági tag (*Berufsrichter(innen)*), valamint a munkáltatói, illetve a munkavállalói oldalról egy-egy ülnök (*Laienrichter(innen)*) alkot.

A munkaügyi bíróságok határozatait elleni jogorvoslati eljárás hasonló a polgári eljárásokkal kapcsolatos jogorvoslati eljárásokhoz, azonban kevesebb benne a jogorvoslati korlátozás. Így például alapvető jelentőségű jogkérdés esetén értékhátartól függetlenül minden esetben felülvizsgálati kérelem (*Revision*) nyújtható be a Legfelsőbb Bírósághoz.

A **kereskedelmi jogvitákat** alapvetően a bíróságok hatásköréről szóló törvény (*Jurisdiktionsnorm*) 51. §-a szerinti azon polgári jogi jogviták alkotják, amelyekben valamelyik fél vállalkozó. Ezeket – néhány különös szabály alkalmazása mellett – rendes polgári eljárásban tárgyalják. A bírói tanácsok által elbírált kereskedelmi ügyekben első és másodfokon egy, a kereskedelmi oldalról delegált ülnök is részt vesz (A Legfelsőbb Bíróságon azonban nem.)

A **kartellekről szóló törvény** (*Kartellgesetz*) szerinti **kartellügyeket** az elsőfokú kartellbíróságként (*Kartellgericht*) eljáró Bécsi Tartományi Felsőbíróság tárgyalja. Illetékessége az ország egész területére kiterjed. A kartellbíróság ítéletei elleni fellebbezéseket másod- és legfelsőbb fokon a fellebbviteli kartellbíróságként (*Kartellobergericht*) eljáró Legfelsőbb Bíróság bírálja el. A döntéseket bírói tanácsok hozzák, amelyeket másod- és legfelsőbb fokon is egy vagy több hivatásos bírósági tag, valamint két minősített ülnök alkot. A két ülnököt az Osztrák Szövetségi Gazdasági Kamara (*Wirtschaftskammer Österreich*) és – néhány kivételtől eltekintve – a Munkavállalók Szövetségi Kamarája (*Bundeskammer für Arbeiter und Angestellte*) jelöli ki (mindkettő egyet-egyet).

A **peren kívüli eljárásokban** (*Verfahren außer Streitsachen*) a bíróságok bizonyos, sajátos jellemzőkkel rendelkező magánjogi ügyekben döntenek (általában az egyezségek, a szülői felügyelettel kapcsolatos kérdések és más olyan ügyek tartoznak ide, amelyekben jellemzően nincs két ellenérdekű fél). Ezek esetében a peren kívüli eljáráshoz hasonló eljárásrend alkalmazandó.

Az ilyen ügyek többségében első fokon a körzeti bíróságok, másodfokon a tartományi bíróságok döntenek, harmadfokon pedig a Legfelsőbb Bíróság jár el. Első fokon egyesbíró (*Einzelrichter(in)*) vagy speciális képesítésű önálló bírósági tisztviselő (*Rechtspfleger(in)*), másod- és harmadfokon pedig három vagy öt hivatásos bírósági tagból álló tanács dönt.

A peren kívüli eljárásban alkalmazott jogorvoslati eljárás típusa is hasonlít a polgári eljárásokhoz. Ezen eljárások különös jellege alapján azonban kevesebb a jogorvoslati korlátozás. Ezenkívül másodfokon szűk körben – az elsőfokú kérelmek és indítványok keretein túlmenően – új indítványok is tehetők.

A peren kívüli eljárások körébe tartozó ügyek sokfélesége miatt gyakran sokféle különös szabály vonatkozik az egyes tárgykörökre.

Közigazgatási bíróságok

Az alábbi közigazgatási bíróságok működnek Ausztriában:

kilenc tartományi közigazgatási bíróság (*Landesverwaltungsgerichte*) – minden tartományban egy;
két szövetségi közigazgatási bíróság: a Szövetségi Közigazgatási Bíróság (*Bundesverwaltungsgericht*) és a Szövetségi Pénzügyi Bíróság (*Bundesfinanzgericht*);
a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság (*Verwaltungsgerichtshof*).

A **közigazgatási bíróságok** elsősorban a közigazgatási szervek határozataival és eljárás nélkül meghozott közigazgatási aktsaival szemben benyújtott fellebbezéseket, valamint a megadott határidők közigazgatási hatóságok általi be nem tartásával kapcsolatos panaszokat (*Säumnisbeschwerden*) bírálják el. A Szövetségi Pénzügyi Törvényszék a közigazgatási illetékekkel és díjakkal kapcsolatos fellebbezési ügyekben (néhány kivétellel), valamint adóügyi büntetőügyekben jár el, amennyiben ezeket a kérdéseket közvetlenül a szövetségi pénzügyi vagy adóhatóságok kezelik. A Szövetségi Közigazgatási Bíróság elsődlegesen a szövetségi hatóságok által más módon, közvetlen szövetségi közigazgatás keretében kiadott ítéletekkel szembeni fellebbezéseket bírálja el. A közigazgatási fellebbezési ügyekben egyéb esetekben általában a tartományi közigazgatási bíróságok járnak el.

A közigazgatási bíróságok ítéletei ellen bizonyos esetekben fellebbezés nyújtható be a **Legfelsőbb Közigazgatási Bírósághoz**. Az Alkotmánybíróság (*Verfassungsgerichtshof*) felkérhető az alkotmányossággal kapcsolatos ügyekben való döntéshozatalra, különösen az alapvető jogok megsértésével kapcsolatban.

Más különös hatáskörű bíróságok

Alkotmánybíróság (*Verfassungsgerichtshof*)

Az Alkotmánybíróság a Legfelsőbb Bíróság és a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság mellett Ausztria legfőbb bírói fórumainak egyike. Az Alkotmánybíróság székhelye a két másik legfelsőbb bírósághoz hasonlóan Bécsben található, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

Az Alkotmánybíróság elsődleges feladata az alkotmány betartásának ellenőrzése. Ez az alapvető jogokat is magában foglalja. Különösen a következő törvények, rendeletek és határozatok alkotmányosságát kell vizsgálnia:

szövetségi és tartományi törvények;

a közigazgatási szervek által kibocsátott rendeletek; valamint

a közigazgatási bíróságok ítéletei.

Az Alkotmánybíróság ezeket a jogszabályokat szükség esetén meg is semmisítheti.

Más bíróságoktól eltérően az Alkotmánybíróság bírái nem hivatásos bírákként, hanem tiszteletbeli bírákként (*Honoratiorenrichter(innen)*) töltik be tisztségüket. E bíróság tagjai csak olyan kiemelkedő személyiségek lehetnek, akik valamilyen más beosztásban már sikeres jogi pályafutást tudhatnak maguk mögött. Az Alkotmánybíróság legtöbb bírójára rész munkaidőben látja el a tisztségét, amely mellett folytathatja előző hivatását (például bírói vagy egyetemi tanári munkáját; köztisztviselő azonban nem lehetnek – ebben az esetben a közzolgálati jogviszonyukat meg kell szüntetni). Az

Alkotmánybíróság rendszerint évente négy ülészakot tart.

Jogi adatbázisok

Az osztrák igazságügyi portál kezdőlapja (amely [itt](#) érhető el) általános tájékoztatást nyújt az osztrák igazságszolgáltatási rendszerről.

Ingyenes-e a hozzáférés az adatbázishoz?

Igen.

Kapcsolódó linkek

[A bíróságok hatásköre és illetékessége – Ausztria](#)

Utolsó frissítés: 25/10/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [PI](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

A tagállamok szakosított bíróságai - Lengyelország

Ez a rész a lengyelországi szakosított bíróságok szervezetéről ad tájékoztatást.

Szakosított bíróságok

Lengyelországban különböző szakosított bíróságok találhatóak.

Legfelsőbb Bíróság (*Sąd Najwyższy*)

A legfőbb igazságszolgáltatási szerv a Legfelsőbb Bíróság (*Sąd Najwyższy*). Az egyéb bíróságok határozatainak felülvizsgálata útján biztosítja a jogszabály-értelmezés és a jogalkalmazás egységességét.

A Legfelsőbb Bíróság nem rendes bíróság. Elbírálja a semmisségi kérelmeket és a bírósági határozatok ellen benyújtott egyéb jogorvoslatokat, és a kétséget ébresztő, illetve a bíróságok ítélkezési gyakorlatában eltérő jogalkalmazáshoz vezető jogi rendelkezések megvilágítására irányuló határozatokat hoz.

Emellett az egyes különleges ügyek kapcsán elé terjesztett jogi kérdéseket eldöntő határozatokat is hoz.

A lengyel Legfelsőbb Bíróság (*Sąd Najwyższy*) határozatait, indokolásukkal együtt a [lengyel Legfelsőbb Bíróság](#) angolul is olvasható internetes oldalán teszi közzé.

Alkotmánybíróság (*Trybunał Konstytucyjny*)

A lengyel jogrendszerben az Alkotmánybíróság (*Trybunał Konstytucyjny*) nem tartozik a rendes bíróságok közé.

Az Alkotmánybíróság az alábbi kérdésekben hoz döntést:

a nemzeti jogszabályok és a nemzetközi szerződések alkotmányossága

a nemzeti jogszabályok azon nemzetközi szerződéseknek való megfelelése, amelyeket ratifikálásuk előtt a parlamentnek jóvá kell hagynia

a központi állami szervek által alkotott jogi rendelkezések, a ratifikált nemzetközi szerződések és a nemzeti törvények alkotmánynak való megfelelése

a politikai pártok céljainak és tevékenységének alkotmányossága

alkotmányossági panaszok.

Az Alkotmánybíróság határozatait, valamint azok indokolása angolul is olvasható [Lengyelország Alkotmánybíróságának](#) internetes oldalán.

Állambíróság (*Trybunał Stanu*)

Az Állambíróság (*Trybunał Stanu*) a legmagasabb állami funkciókat betöltő (vagy a múltban betöltött) személyek ellen az alkotmány vagy más jogszabály megsértése miatt indított ügyekben ítélkezik.

Részletesebb információkat a [lengyel Állambíróság](#) internetes oldalán találhat.

Közigazgatási bíróságok

A közigazgatási bíróságok közé a **Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság** (*Naczelny Sąd Administracyjny*) és a **regionális közigazgatási bíróságok – vajdaságonként** vagy régióként egy bíróság (*województwkie sądy administracyjne*) – tartoznak.

A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság

elbírája a helyi önkormányzati szervek határozatainak, illetve a regionális közigazgatási hatóságok (*terenowe organy administracji publicznej*) által meghozott jogi rendelkezéseknek a törvényességét,

elbírája a közigazgatási határozatok ellen benyújtott panaszokat, a panasz alapján indult közigazgatási eljárásban meghozott határozatokat (vagy lezárja az eljárást) és azon határozatokat, amelyek ellen az ügy érdeme alapján lehet fellebbezést benyújtani, elbírája az önkormányzati hatóságok vagy azok társaságai által meghozott egyes határozatokat, megválaszolja a helyi önkormányzatok fellebbezési szervei által hozzá intézett jogi kérdéseket.

A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság 2007. október 1-je óta valamennyi határozatát indokolással együtt közzéteszi. A korábbi határozatok adatbázisba való bevétele még folyamatban van. A bíróság internetes oldala kizárólag lengyelül olvasható.

 Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság (*Naczelny Sąd Administracyjny*) határozatait, indokolásukkal együtt, internetes oldalán teszi közzé.

Utolsó frissítés: 10/12/2012

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Portugália

Ez az oldal a portugál szakosított bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Elsőfokú bíróságok (*Tribunais judiciais de 1.ª instância*)

Fő szabály szerint a kerületi bíróságok (*tribunais de comarca*) az elsőfokú bíróságok. E bíróságok járnak el minden olyan ügyben, amely nem tartozik más bíróság hatáskörébe. A kerületi bíróságok általános és szakosított hatáskörrel egyaránt rendelkeznek.

A kerületi bíróságokat szakosított vagy általános hatáskörű kollégiumokra, valamint helyi kollégiumokra osztják fel. A kollégiumokat a hatáskörükkel és annak a településnek a nevével összhangban nevezik el, ahol a székhelyük található.

A következő szakosított hatáskörű kollégiumok hozhatók létre:

Központi polgári jogi (*Central cível*);

Helyi polgári jogi (*Local cível*);

Központi büntetőjogi (*Central criminal*);

Helyi büntetőjogi (*Local criminal*);

Helyi szabálysértési (*Local de pequena criminalidade*);

Büntetőjogi vizsgáló (*Instrução criminal*);

Családjogi és kiskorúak ügyeivel foglalkozó (*Família e menores*);

Munkaügyi (*Trabalho*);

Kereskedelmi (*Comércio*);

Végrehajtási (*Execução*).

Az alábbi szakosított bíróságok szélesebb körű illetékességgel rendelkeznek:

A szellemi tulajdonnal foglalkozó bíróság (*Tribunal da propriedade intelectual*);

Versenyjogi, szabályozási és felügyeleti bíróság (*Tribunal da concorrência, regulação e supervisão*);

Tengerészeti bíróság (*Tribunal Marítimo*);

A büntetés-végrehajtási bíróságok (*Tribunal de execução das penas*);

Központi vizsgálóbírói bíróság (*tribunal central de instrução criminal*).

A szakosított hatáskörrel rendelkező kollégiumok:

E kollégiumok közül az alábbiak különösen fontosak:

Központi polgári jogi

E kollégiumok hatáskörébe tartoznak a következők:

a közös eljárási szabályok szerint eljárnak az 50.000,00 EUR pertárgyértéket meghaladó, megállapítás iránti keresetek ügyében;

az 50.000,00 EUR pertárgyértéket meghaladó polgári végrehajtási eljárás keretén belül elvégzik a polgári perrendtartásban meghatározott feladatokat azon földrajzi területek tekintetében, ahol nincsen hatáskörrel és illetékességgel rendelkező kollégium vagy bíróság;

eljárnak az ideiglenes intézkedések meghozatalával kapcsolatos sürgős eljárásokban a hatáskörükbe tartozó ügyekben;

ellátják a jogszabályokban előírt egyéb feladataikat.

A családjogi és a kiskorúak ügyeivel foglalkozó kollégiumok

A **személyek családi állapotával és a családi jogállással** kapcsolatos ügyekben e kollégiumok eljárnak a következő ügyekben:

házastársak közötti peren kívüli eljárások;

élettársi kapcsolattal összefüggő vagy közös háztartásban együtt élő személyekkel kapcsolatos peren kívüli eljárások;

személyek különválásával és vagyonmegosztással, valamint a házasság felbontásával kapcsolatos keresetek;

a polgári házasság érvénytelenítése iránti keresetek;

az 1966. november 25-i 47344. sz. rendelettel jóváhagyott, a polgári törvénykönyv 1647. cikke és 1648. cikkének (2) bekezdése alapján előterjesztett keresetek;

a házastársak és az elvált házastársak közötti tartás megállapítása, illetve végrehajtása iránti keresetek;

a személyek családi állapotával és a családi jogállással kapcsolatos egyéb keresetek.

Az e területekre vonatkozó hatáskörökön felül e kollégiumok szintén eljárnak azokban az ügyekben, amelyeket a jogszabályok a különválással vagy a vagyonmegosztással, a házasság felbontásával, vagy a polgári házasság érvénytelenségének megállapításával vagy érvénytelenítésével összefüggésben szükséges vagyonleltár felvételére vonatkozó eljárással kapcsolatban számukra előírnak.

A **kiskorú és a nagykorú gyermekekkel** kapcsolatban a kollégiumok a következő ügyekben rendelkeznek hatáskörrel:

döntenek a gyámság alá helyezésről és a vagyonkezelés elrendeléséről;

kijelölik a kiskorú gyermek nevében jogügyletek megkötésére jogosult személyt, továbbá kijelölik az általános gyámot, aki a szülői felügyelet alá tartozó

kiskorú gyermeket a bíróságon kívül képviseli;

döntenek az örökbefogadásról;

megállapítják a szülői felügyelet gyakorlásának módját és elbírálják az ezzel kapcsolatos kérdéseket;

meghatározzák a kiskorú, a nagykorú vagy a nagykorúsított gyermeknek járó tartásdíj összegét, amelyről az 1966. november 25-i 47344. sz. törvényerejű rendelettel jóváhagyott polgári törvénykönyv 1880. cikke rendelkezik, és elbírálják a tartásdíjfizetési kötelezettség végrehajtása iránti kereseteket; elrendelik a kiskorú gyermekek nevelésbe vételét, amíg az örökbefogadásra várnak; elrendelik a gyermek elhelyezését az örökbefogadásra kiválasztott személynél az örökbefogadás elősegítésének és a gyermek védelmének szempontjaira figyelemmel, vagy a jövőbeli örökbefogadás reményében valamely intézményben; felügyeleti jogot (*apadrinhamento civil*) alapítanak, vagy visszavonják az erről szóló határozatot; engedélyezik a kiskorú gyermek jogi képviselőjének, hogy elvégezzen bizonyos cselekményeket, jóváhagyja azokat a cselekményeket, amelyeket a gyermek felhatalmazás hiányában végzett, valamint hogy intézkedjen az adományok elfogadása iránt; határozatot hoznak a pénzügyi biztosítékok fizetésének tárgyában, amelyeket a szülőknek a kiskorú gyermekek érdekében kell fizetniük; meghatározzák a szülői felügyelet gyakorlásának teljes vagy részleges kizárását vagy korlátozását az 1966. november 25-i 47344. sz. törvényerejű rendelettel jóváhagyott polgári törvénykönyv 1920. cikke szerint; elvégzik az anyaság és apaság hivatalos megállapítását, valamint felveszik az anyaság vagy apaság védelmének megdöntésére irányuló bizonyítást; a szülők egyetértésének hiányában határoznak a kiskorú gyermek utóneve és családi neve felől.

A területeken fennálló hatáskörökön felül a kollégiumok a következő ügyekben is eljárnak:

gyámság vagy vagyonkezelés fennállása esetén megállapítják a gyám vagy a vagyonkezelő díjazását, eljárnak a gyám, a vagyonkezelő vagy a családjogi tanács tagjának felmentése, lemondása vagy eltávolítása ügyében; bekérik és értékelik az elszámolásokat, engedélyezik a zálogjog helyettesítését és határoznak a rendelkezésre bocsátott biztosítékok megerősítése vagy felváltása felől; valamint speciális gyámot jelölnek ki a kiskorú gyermek számára, aki őt a bíróságon kívül képviseli;

speciális gyámot jelölnek ki, aki a kiskorú gyermeket valamennyi gyámsági eljárásban képviseli;

megváltozatják, visszavonják, illetve felülvizsgálják az örökbefogadást; bekérik és értékelik az örökbefogadó elszámolását, és meghatározzák, hogy a jövedelemből milyen összeget kell az örökbefogadott tartására fordítani;

határoznak a kiskorú gyermekek javára nyújtott biztosíték növelése vagy helyettesítése felől;

bekérik és értékelik a szülők által benyújtandó elszámolásokat;

döntenek az előző szakaszokban [a) – m)] említett eljárásokkal kapcsolatos bármely egyéb ügyben.

Az **oktatási célú gyámsággal és a védelemmel** kapcsolatos ügyekben a bíróságok feladatkörébe tartoznak a következők:

az ösztöndíj és védelmi eljárások lefolytatása;

az ösztöndíj és védelmi intézkedések alkalmazása, és szükség esetén a végrehajtásuk ellenőrzése bármely olyan esetben, ahol a kiskorú gyermek vagy a fiatalok veszélynek van kitéve, és ha a védelmi bizottság beavatkozása nem lehetséges;

az oktatási célú gyámság vizsgálatához szükséges bírósági aktusok elvégzése;

a jogszabályok alapján bűncselekménynek minősülő tényállás értékelése, amelyet 12 és 16 év közötti kiskorú gyermekek valósítottak meg, figyelemmel a gyámsági intézkedések alkalmazására;

a gyámsági intézkedések végrehajtása és felülvizsgálata;

a gyámsági intézkedések megszüntetésének elrendelése;

elbírálják a szabadságelvonással járó büntetés hatálya alatt álló kiskorú gyermekkel szemben alkalmazott fegyelmi intézkedések alkalmazásáról szóló határozatokkal szembeni fellebbezéseket.

Munkaügyi kollégiumok

E kollégiumok járnak el – polgári jogi és egyéb ügyekben – a munkaviszonnyal kapcsolatban felmerülő kérdésekben és a munkaszerződés megkötése céljából létesült jogviszonyokkal kapcsolatos ügyekben, az üzemi balesetekkel és foglalkozási megbetegedésekkel kapcsolatos ügyekben, a jogszabályok alapján a munkaszerződéssel összehasonlítható szerződések, valamint az ösztöndíj- és gyakornoki szerződések ügyében, továbbá a sztrájkokhoz kapcsolódó polgári ügyekben.

Kereskedelmi kollégiumok

E kollégiumok járnak el a következő ügyekben:

fizetéseképtelenségi eljárások és speciális szerkezetátalakítási intézkedések;

az alapító okirat és alapszabály fenn nem állásának, illetve semmisségének megállapítására, valamint megszüntetésére irányuló keresetek;

a társasági jogok gyakorlásával kapcsolatos keresetek;

a társasági határozatok felfüggesztésére vagy megsemmisítésére irányuló keresetek;

a társaságok bíróság által elrendelt felszámolása iránti keresetek;

az európai részvénytársaság statútuma alapján létrehozott társaságok felszámolása iránti keresetek;

a holdingtársaságok bírósági felszámolása iránti keresetek;

a cégnyilvántartásról szóló törvényben hivatkozott keresetek;

a hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások felszámolása iránti keresetek.

Szintén eljárnak a cégnyilvántartásért felelős hivatalok hivatalvezetői által hozott végzések megtámadása ügyében, valamint a hivatalvezetők által a társaság felszámolására irányuló közigazgatási eljárás keretében hozott határozatok megtámadása ügyében.

A végrehajtási kollégiumok

E kollégiumok felelősek a polgári perrendtartásban meghatározott polgári végrehajtási eljárásért, kivéve azokat az ügyeket, amelyek a szellemi tulajdonnal foglalkozó bíróság, a versenyzogi, szabályozási és felügyeleti bíróság, a tengerészeti bíróság, a családjogi és a kiskorúak ügyeivel foglalkozó kollégiumok, a munkaügyi kollégiumok és a kereskedelmi kollégiumok hatáskörébe tartoznak. A végrehajtási kollégiumok a büntetőügyekben hozott olyan ítéletek végrehajtásával is foglalkoznak, amelyek a büntetőeljárás szabályok alapján nem vizsgálhatók polgári bíróság előtt.

A szélesebb körű illetékességgel rendelkező bíróságok

A szellemi tulajdonnal foglalkozó bíróságok

az alábbi ügyekben járnak el:

a szerzői joggal és a szomszédos jogokkal kapcsolatos keresetek;

keresetek, amelyek a jogszabályokban előírt bármely jellegű ipari tulajdonnal kapcsolatosak;

az ipari tulajdonról szóló törvénykönyvben (*Código da Propriedade Industrial*) és más vonatkozó jogszabályokban foglalt szabadalmak, kiegészítő oltalmi tanúsítványok, használati minták és félvzető termékek topográfáinak érvénytelenítése és megsemmisítése iránti keresetek, valamint a viszontkereseti eljárás tárgyát képező ábrázolások vagy minták, márkanevek, logók, díjak, eredetmegjelölések és földrajzi jelzések nyilvántartásba vétele érvénytelenségének vagy semmisségének megállapítása iránti keresetek;

az Ipari Tulajdon Nemzeti Intézetének (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial, I. P. - INPI, I. P.*) az ipari tulajdonjogok bármely típusának megadása vagy elutasítása tárgyában hozott határozataival szembeni fellebbezések, vagy átruházással, engedéllyel vagy az elavulás megállapításával, vagy bármely egyéb, az iparjogvédelmi jogokat érintő, módosító vagy megszüntető aktusokkal kapcsolatos határozataival szembeni fellebbezések; az Ipari Tulajdon Nemzeti Intézetének jogsértésekkel és bírságokkal kapcsolatos ügyekben hozott határozataival – vagy bármely egyéb jogorvoslattal támadható intézkedéseivel – szembeni fellebbezések, illetve e határozatok és intézkedések felülvizsgálata;

megállapítási keresetek, amelyekben a kereset jogalapja internetes domain-nevekkel kapcsolatos;

a Nemzeti Tudományos Elemzések Alapítványa (*Fundação para a Computação Científica Nacional*) által hozott határozatokkal szembeni fellebbezések, amely a .pt domain-nevek nyilvántartásba vételére, visszautasítására és megújítására illetékes hatóság;

a társaságokkal vagy a cégnevekkel kapcsolatos keresetek;

a Nyilvántartások és Közjegyzők Intézete (*Instituto dos Registos e do Notariado, I. P. - IRN, I. P.*) által a cégnevek és kereskedelmi nevek elfogadhatósága tárgyában – a jogi személyek nemzeti nyilvántartására (*Registo Nacional de Pessoas Coletivas*) vonatkozó jogi keretek között – hozott határozatával szembeni fellebbezések;

a tisztességtelen versenymagatartással vagy az ipari tulajdonnal kapcsolatos üzleti titok megsértésével összefüggő keresetek;

bizonyítékok beszerzése és megőrzése, illetve információszolgáltatás iránti intézkedések, amennyiben azok az ipari tulajdonjogok és a szerzői jogok védelméhez szükségesek.

A versenyjogi, szabályozási és felügyeleti bíróság

Egyebek mellett a bíróság bírálja el számos szabályozó szerv, nevezetesen a versenyjogi hatóság (*Autoridade da Concorrência*), a portugál polgári légi közlekedési hatóság (*Autoridade Nacional da Aviação Civil*), a Portugál Nemzeti Bank (*Banco de Portugal*) és a portugál értékpapír-piaci bizottság (*Comissão do Mercado de Valores Mobiliários*) olyan határozataival, utasításaival és egyéb intézkedéseivel szembeni, jogsértésen alapuló fellebbezéseket, felülvizsgálati és végrehajtási kérelmeket, amelyek jogorvoslattal támadhatók.

A tengerészeti bíróságok

az alábbi ügyekben járnak el:

hajók, csónakok vagy más vízi járművek által okozott vagy elszenvedett, illetve ezek tengeri használatából eredő, általános jogi értelemben vett károk megtérítése;

hajók, csónakok vagy más vízi járművek építésére, javítására, beszerzésére vagy értékesítésére vonatkozó szerződések, feltéve, hogy azokat tengeri használatra szánják;

tengeri, kombinált vagy multimodális szállítási szerződések;

a folyókon vagy csatornákon történő szállításra vonatkozó szerződések, az 1972. július 31-i 265/72. az törvényerejű rendelettel jóváhagyott, a kikötőkre vonatkozó általános szabályozáshoz (*Regulamento Geral das Capitánias*) mellékelte 1. táblázatban foglalt korlátozások mellett;

a tengeri hajók, csónakok vagy más vízi járművek bérletére vagy lízingjére vonatkozó szerződések;

tengeri használatra szánt hajók, csónakok vagy más vízi járművek, valamint rakományuk biztosítására irányuló szerződések;

hajókra vagy csónakokra vonatkozó jelzálagszerződések és idegen dologbeli jogok, továbbá a vízi járművekre, valamint rakományukra vonatkozó tárgyi biztosítékok;

a hajókra, csónakokra és más vízi járművekre, valamint a rakományukra vonatkozó speciális eljárások;

a hajókkal, csónakokkal és más vízi járművekkel, a rakományukkal és a bunkerolajjukkal, valamint a hajókhoz, csónakokhoz és más vízi járművekhez tartozó eszközökkel kapcsolatos sürgős ideiglenes eljárások, továbbá a kikötőmester felé irányuló előzetes megkeresések, hogy támogassa a fenti eljárások tárgyát képező tárgyak kiszállítását;

a közös hajókkal vagy egyedi hajókkal kapcsolatos ügyek, ideértve azokat, amelyek más tengeri vízi járművekre vonatkoznak;

tengeri segítségnyújtás és mentés;

révkalauzolásra, vontatásra vonatkozó szerződések;

törmelék eltávolítása;

a tenger, valamint – a joghatóságuk alá tartozó – más vizek szennyezéséből eredő polgári jogi felelősség;

a halászati vagy tengeri eredetű élelmiszerek, puhatestűek és tengeri algák gyűjtésére szolgáló módok vagy felszerelés, a hajózáshoz vagy halászathoz használatos vasalatok, felszerelés, fegyverek, ellátmányok és egyéb tárgyak használata, elvesztése, megtalálása és tulajdonba vétele, valamint az említett anyagok által okozott vagy elszenvedett károk;

a köztulajdonban lévő tengeri területekhez tartozó vagyontárgyakban okozott kár;

a hajókról származó partra kimosott hulladék tulajdonjoga és birtokba vétele, valamint bármely, az óceánból származó vagy onnan érkezett tárgy vagy meglévő maradvány tulajdonjoga és birtokba vétele, amely talajon vagy altalajon pihen, vagy szárazföldi vizekből érkezett vagy ott található tárgy vagy maradvány tulajdonjoga és birtokba vétele, ha tengerészeti szempontból jelentőséggel bír;

letartóztatások;

a kereskedelmi tengerjoggal kapcsolatos valamennyi általános kérdés;

a tengerjogi jogsértésekkel kapcsolatban a kikötőmester által hozott határozatokkal szembeni fellebbezések.

A büntetés-végrehajtási bíróságok

E bíróság ellenőrzi és felügyeli a végrehajtást, és hoz határozatot az ítélethozatalt követően a bírósági határozatban kiszabott büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés módosításáról, átváltásáról és lejáratáról. E bíróság hatáskörébe tartoznak a következők:

megállapítja a kitoloncolás kiegészítő büntetés végrehajtását, megállapítja, ha véget ért a szabadságvesztés-büntetés, és elrendeli a kitoloncolás kiegészítő büntetés előzetes alkalmazását;

meghatározza a szabadságvesztés-büntetés végét a határozatlan idejű elítélés esetében (*pena relativamente indeterminada*) vagy a szabadságelvonással járó biztosítéki intézkedés végét;

elfogatóparancsot, őrizetbe vételt és szabadon engedést elrendelő parancsot bocsát ki;

teljesítés elmaradását megállapító nyilatkozatot bocsát ki, és elrendeli az azzal az elítélttel kapcsolatba hozható vagyontárgyak lefoglalását, aki szándékosan kivonta magát – részben vagy egészben – a szabadságvesztés-büntetés vagy a szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása alól;

dönt a bünyogi nyilvántartásba bejegyzett tények vagy határozatok ideiglenes törléséről;

Központi vizsgálóbíróság

Ez a bíróság végzi a bünyogi vizsgálatokat, marasztaló határozatokat hoz, és a hatáskörébe tartozik a nyomozás lefolytatása, ha a bűnözői tevékenységet különböző fellebbviteli bíróságok (*Tribunais da Relação*) körzeteiben tanúsítják, valamint bármely, az alábbi bűncselekményeket érintő esetben:

béke elleni és emberiség elleni bűncselekmények;

terror szervezet által elkövetett bűncselekmények és terrorcselekmények;

a nemzetbiztonságot veszélyeztető bűncselekmények, a választási bűncselekmények kivételével;
kábitószer, pszichotróp anyag és kábitószer-prekursor tiltott kereskedelme, a fogyasztók számára történő közvetlen terjesztés kivételével, valamint a tiltott kereskedelemmel összefüggő bünszövetség;
pénzmosás;
vesztegetés, sikkasztás, hivatali visszaélés és vesztegetés;
rosszhiszeműen előidézett fizetésképtelenség;
gazdaságilag független közjogi szervezetek által elkövetett hivatali visszaélés;
támogatások, megítélt összegek és kölcsönök megszerzésével vagy hűtlen kezelésével kapcsolatos csalás;
szervezetten elkövetett gazdasági és pénzügyi bűncselekmények, különösen azok, amelyeket információtechnológia használatával követnek el;
nemzetközi vagy határokon átvelő léptékű gazdasági és pénzügyi bűncselekmények.

Utolsó frissítés: 25/01/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Románia

Ez az oldal Románia szakosított bíróságairól nyújt tájékoztatást.

Szakosított bíróságok

Brassói gyermek- és családjogi törvényszék (*Tribunalul pentru Minori și Familie*)

A brassói székhelyű **gyermek- és családjogi törvényszék** a gyermekek által vagy velük szemben elkövetett bűncselekményekkel kapcsolatos ügyeket tárgyalja. E törvényszék felállítása előtt ezek az ügyek a brassói törvényszék hatáskörébe tartoztak.

Szakosított törvényszékek

Három szakosított törvényszék (korábban kereskedelmi törvényszék) létezik:

a kolozsvári szakosított törvényszék (*Tribunalul Specializat Cluj*)

a marosvásárhelyi szakosított törvényszék (*Tribunalul Specializat Mureș*)

az argyasi szakosított törvényszék (*Tribunalul Specializat Argeș*)

Ezek a törvényszékek a vállalkozókat érintő ügyeket tárgyalják. Vállalkozónak minősül mindenki, aki vállalkozást működtet.

Katonai bíróságok

A katonai bíróságok hatáskörét a büntetőeljárás törvénykönyv határozza meg. Minden katonai bíróság a katonai támaszpont jogállásával rendelkezik.

A katonai bíróságok hierarchiája a következő:

négy katonai törvényszék (Bukarestben, Kolozsváron, Jászvásáron és Temesváron)

bukaresti katonai törvényszék

bukaresti katonai fellebbviteli bíróság

A katonai bíróságokat katonai bírák, titkárok, irattárosok és egyéb alkalmazottak alkotják.

Katonai törvényszékek

Romániában négy katonai törvényszék van, az alábbi városokban:

Bukarest;

Kolozsvár;

Jászvásár;

Temesvár

A katonai törvényszék a legfelsőbb szintű elsőfokú bíróságként – az ezredesi rangig bezárólag – a katonai személyi állomány által elkövetett bűncselekményekkel kapcsolatos ügyeket és a jogszabályokban kifejezetten megjelölt ügyeket tárgyalja.

A bukaresti katonai fellebbviteli bíróság

A bukaresti katonai fellebbviteli bíróság a következő ügyeket tárgyalja:

Elsőfokú bíróságként eljár a katonaság tagjai által elkövetett állam elleni bűncselekményekkel kapcsolatos ügyekben: hazaárulás, hazaárulás állami titkosszolgálati adatok továbbítása révén, hazaárulás az ellenség támogatása révén, az alkotmányos rend elleni cselekmények, állam elleni ellenséges cselekmények, kémkedés, a nemzetbiztonságot fenyegető támadás, a közönséggel szembeni támadás, félrevezető, megtévesztő cselekmények, háborús propaganda, az állam érdekeinek megsértése, a nemzetbiztonságot fenyegető adatközlés, a nemzetközi védelem alatt álló személyekkel szembeni bűncselekmények, az állam elleni bűncselekmények feljelentésének elmulasztása, eljár a katonai törvényszékek bírái, valamint az említett törvényszékek mellett létrehozott katonai ügyészségek katonai ügyészei által elkövetett bűncselekmények, a vezérezredek, altábornagyok és admirálisok által elkövetett bűncselekmények ügyében, valamint az elmozdítás iránti kérelmek tárgyában, a jogszabályokban előírtak szerint;

fellebbviteli bíróságként elbírálja a katonai törvényszékek által első fokon hozott határozatokkal szembeni felülvizsgálati kérelmeket;

a saját illetékességi területén belül dönt a katonai törvényszékek közötti **illetékességi összeütközések** ügyében, továbbá a jogszabályokban foglaltak szerint elbírálja az említett katonai törvényszékek által hozott határozatokkal szembeni fellebbezéseket.

Közigazgatási bíróságok

Romániában nincsenek közigazgatási bíróságok. A közigazgatási ügyek eldöntésére a bíróságok külön közigazgatási kollégiumai rendelkeznek hatáskörrel.

Más szakosított bíróságok

Alkotmánybíróság

Az alkotmánybíróság kilenc bíróból áll, akiket kilencéves hivatali időre neveznek ki, amelyet nem lehet meghosszabbítani vagy megújítani. Három bírót a **Képviselőház** jelöl, hármat a **Szenátus**, hármat pedig **Románia elnöke**. Az alkotmánybírák titkos szavazással, három évre választják meg az alkotmánybíróság elnökét. Az alkotmánybírák egyharmada háromévente cserélődik.

A **román alkotmány** 146. cikke értelmében az alkotmánybíróság a következő hatáskörökkel rendelkezik:

Románia elnöke; a parlament valamelyik kamarájának elnöke; a kormány; a legfőbb semmítő- és ítélszék; az ombudsman; legalább 50 képviselő vagy legalább 25 szenátor kezdeményezésére dönt a **jogszabályok** alkotmányosságáról azok kihirdetését megelőzően, emellett az alkotmány felülvizsgálatára irányuló bármilyen kezdeményezés esetén hivatalból is eljárhat;

a parlament bármely kamarájának elnöke, legalább 50 képviselő vagy legalább 25 szenátor kezdeményezésére dönt a **nemzetközi szerződések** vagy egyéb nemzetközi megállapodások alkotmányosságáról;

a parlament bármely kamarájának elnöke, bármely parlamenti frakció, legalább 50 képviselő vagy legalább 25 szenátor kezdeményezésére dönt a **parlament** házszabályának alkotmányosságáról;

dönt a **törvényekkel és a rendeletekkel** szemben a bíróságok vagy a kereskedelmi választottbírók előtt emelt alkotmányossági kifogásokról; ilyen kifogás közvetlenül az ombudsmanhoz is benyújtható;

Románia elnökének, a parlament valamelyik kamarája elnökének, a miniszterelnöknek vagy a Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsa elnökének kérésére dönt a hatóságok között felmerült alkotmányjogi természetű **jogvitákról**;

felügyeli a Románia elnökének megválasztására irányuló **eljárás** szabályainak betartását, valamint megerősíti a választási eredményt;

tanácsadó véleményt ad a Románia elnökének a hivatalából való felfüggesztésére irányuló javaslatokról;

megállapítja az államfői tisztség ideiglenes betöltését indokoltá tevő **körülmények** fennállását, és megállapításait közli a parlamenttel és a kormánnyal;

felügyeli a népszavazás megszervezésére és megtartására vonatkozó eljárás szabályainak **betartását**, valamint megerősíti a népszavazás eredményét;

ellenőrzi, hogy teljesültek-e az állampolgárok **jogszabály-kezdeményezési** jogának gyakorlására vonatkozó feltételek;

dönt a **politikai pártok** alkotmányellenességével kapcsolatos kifogásokról;

ezenkívül a bíróságokról szóló sarkalatos törvényben (az ismételten közzétett 47/1992. sz. törvényben) meghatározott egyéb **feladatokat** is ellát.

Jogi adatbázisok

Az alábbi jogi adatbázisok érhetők el online:

a legfőbb semmitő- és ítélőszék a saját [honlapján](#) közzéteszi az ítélkezési gyakorlatát;

A bíróságok a bírósági portálon közzéteszik határozataik összefoglalását. Lásd például a [bukaresti fellebbviteli bíróság határozatainak összefoglalását](#);

A **Románia Jogalkotási Tanácsa** által üzemeltetett és fenntartott [romániai jogi adatbázis](#) valamennyi romániai jogalkotási aktus (törvények, kormányrendeletek, kormányhatározatok stb.) teljes szövegét tartalmazza.

Ingyenes-e az adatbázishoz való hozzáférés?

Igen, az adatbázishoz való hozzáférés ingyenes.

Kapcsolódó linkek

A bíróságok hatásköre és illetékessége – Románia

Utolsó frissítés: 24/02/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Szlovénia

Ez az oldal Szlovénia különös hatáskörű bíróságainak szervezetéről nyújt tájékoztatást.

A munkaügyi bíróságok és a szociális ügyekkel foglalkozó elsőfokú bíróság (*Delovna sodišča in socialno sodišče*)

A jogszabályi rendelkezések szerint a munkaügyi bíróságok hatáskörébe az egyedi és kollektív munkaügyi jogviták eldöntése, a szociális bíróság hatáskörébe pedig a szociális jogviták rendezése tartozik.

A munkaügyi bíróságok és az elsőfokú szociális bíróság első fokon döntenek. A Munkaügyi és Szociális Felsőbíróság (*Višje delovno in socialno sodišče*)

dönt a munkaügyi bíróságok és az elsőfokú szociális bíróság határozataival szembeni fellebbezésekről, a Munkaügyi és Szociális Felsőbíróság határozataival szembeni fellebbezések és felülvizsgálati kérelmek ügyében pedig a Szlovén Köztársaság Legfelsőbb Bírósága jár el.

A **munkaügyi bíróság** hatáskörébe az alábbi kérdésekkel kapcsolatos, **egyedi** munkaügyi jogviták elbírálása döntéshozatal tartozik:

a munkaviszony létrejötte, fennállása, időtartama és megszűnése;

a munkavállalók és a munkaadók, illetve jogutódai közötti munkaviszonyból eredő jogok, kötelezettségek és felelősség;

a munkavállaló és a munkavégzésre irányuló szerződésben megjelölt felhasználó közötti jogviszonnyal kapcsolatos jogok és kötelezettségek;

a munkaadó és a pályázó között a felvételi eljárással kapcsolatos jogviták;

iparjogvédelmi jogból eredő, a munkavállaló és a munkaadó közötti szerződésben a munkaviszony alapján megállapított jogok és kötelezettségek;

15 év alatti gyermekek, tanulószerveződéses tanulók, diákok és egyetemisták munkavégzése;

a munkaadó által diákok vagy egyetemisták részére nyújtott üzemi ösztöndíjak;

próbaidő önkéntes teljesítése;

jogszabályban meghatározott esetek.

A munkaügyi bíróságok hatáskörébe tartozik annak eldöntése is, hogy a munkaügyi bíróság hatáskörébe tartozó kártérítési perben valamely biztosítótársaság perbe hívható-e.

A **munkaügyi bíróság** hatáskörébe tartozik az alábbi **kollektív** munkaügyi jogviták elbírálása:

a kollektív megállapodás részes feleinek egymás közötti, vagy harmadik felekkel szembeni jogvitája a kollektív megállapodás érvényességével és végrehajtásával kapcsolatosan;

kollektív tárgyalások folytatására való felhatalmazás;

a kollektív megállapodás jogszerűsége és más kollektív megállapodásokkal való összhangja, valamint a munkaadó általános érvényű jogi aktusainak összhangja a jogszabályokkal és a kollektív megállapodásokkal;

a sztrájk és más szervezett fellépés jogszerűsége;

a vezetőségben való munkavállalói részvétel;

a szakszervezetek munkaviszonnyal kapcsolatos hatáskörei;

a szakszervezetek reprezentativitásával kapcsolatos döntések;

jogszabályban meghatározott esetek.

A **szociális bíróság** hatáskörébe az alábbi kérdésekkel kapcsolatos szociális jogviták elbírálása tartozik:

1. A **nyugdíjak és a rokkantsági biztosítás** terén:

a kötelező nyugdíj- és rokkantsági biztosításra való jogosultság, illetve az ebből származó jogok;

a kötelező kiegészítő nyugdíjbiztosításra való jogosultság, illetve az ebből származó jogok;

a kötelező nyugdíj- és rokkantsági biztosítási hozzájárulások, valamint a kötelező kiegészítő nyugdíjbiztosítási hozzájárulások fizetése;

azon munkakörök meghatározása, illetve törlése, amelyek tekintetében kötelező a kiegészítő nyugdíjbiztosítás;

a kötelező nyugdíj- és rokkantsági biztosításban való önkéntes részvétel, valamint e biztosítási hozzájárulások fizetése;

nyugdíjjogosultsági időszakok elismerése és megváltása;

állami nyugdíjra való jogosultság;

hivatalos nyilvántartással kapcsolatos jogviták.

2. Az **egészségbiztosítás** terén:

a kötelező egészségbiztosításhoz való jog és az ebből származó jogok, a biztosítási hozzájárulás fizetése.

3. A **munkanélküliségi biztosítás és a munkaerő-felvétel** terén:

a kötelező munkanélküliségi biztosításhoz való jog és az ebből származó jogok, e tekintetben a biztosítási hozzájárulás fizetése;

a kötelező munkanélküliségi biztosításban való önkéntes részvétel és e tekintetben a biztosítási hozzájárulás fizetése;

szociális helyzettől függő ösztöndíjak, és a tehetséges diákoknak nyújtott ösztöndíjak;

garanciák és támogatott kamatláb mellett nyújtott, szociális alapú diákhitel.

4. A **szülői védelemi biztosítás és a családi ellátások** terén:

a szülői védelemi biztosításhoz való jog és az abból származó jogok, és a biztosítási hozzájárulás fizetése;

a családi ellátásokhoz való jog;

5. A **szociális ellátások** terén:

társadalombiztosítási ellátások;

szociális ellátásokra való jogosultság különféle jogcímenek, amennyiben céljuk az igénylő társadalombiztosítási helyzetének rendezése, és ha az ellátásra juttatásra való jogosultság szociális alapú.

A szociális bíróság hatáskörébe a fent felsorolt területeken az alábbi szociális jogviták elbírálása tartozik:

jogosulatlanul felvett ellátások visszafizettetése;

a biztosított személynek vagy a szociális ellátás igénylőjének állami szerv által vagy hatósági jogkörben okozott kár megtérítése, vagy a biztosított által biztosítási jogviszonnyal vagy társadalombiztosítási jogosultságok gyakorlásával összefüggésben valamely intézménynek okozott kár megtérítése.

A szociális bíróság hatáskörébe tartoznak továbbá a jogszabályban meghatározott más szociális tárgyú jogviták is.

A Szlovén Köztársaságban az alábbi elsőfokú bíróságok működnek:

a Celje városban működő Celjei Munkaügyi Bíróság, Celje igazságszolgáltatási körzet területére kiterjedő illetékességgel;

a Koper városban működő Koperi Munkaügyi Bíróság, Koper és Nova Gorica igazságszolgáltatási körzet területére kiterjedő illetékességgel;

a Ljubljana városban működő Ljubljanei Munkaügyi és Szociális Bíróság, munkaügyi vitákban a Kranj, Krško, Ljubljana és Novo Mesto igazságszolgáltatási körzet területére kiterjedő illetékességgel, szociális jogvitákban pedig a Szlovén Köztársaság egész területére kiterjedő illetékességgel;

a Maribor városban működő Maribori Munkaügyi Bíróság, Maribor, Murska Sobota, Ptuj és Slovenj Gradec igazságszolgáltatási körzet területére kiterjedő illetékességgel.

Az elsőfokú bíróságok munkaügyi jogvitákban a bíróság székhelyén ítélik meg, kivéve, ha valamely rendelkezés külső tárgyalási helyszínen történő tárgyalást ír elő.

Munkaügyi és szociális jogvitákban az elsőfokú bíróság egy hivatásos bíróból (elnök) és két ülnökből álló **tanácsban** ítélik meg, az ülnökök egyikét a munkavállaló vagy biztosítottak jegyzékéről, a másikat pedig a munkaadók vagy intézmények jegyzékéről választják.

Egyesbíró ítélik meg a vagyoni jogi igényt érintő egyéni munkaügyi és szociális jogvitákban, ha a perérték 40 000 EUR-nál alacsonyabb. Néhány jelentős kérdésben a követelés értékétől függetlenül egyesbírónak kell eljárnia, pl. a munkaszerződés felbontásával, próbaidővel, túlórával, pihenőidővel, szabadsággal és más távolléttel, a rendkívüli körülmények közötti munkavégzési kötelezettséggel, fegyelmi szankciókkal, munkavégzés fegyelmi eljárás vagy ideiglenes áthelyezés miatti felfüggesztésével kapcsolatos egyéni munkaügyi jogvitákban; jelenléti díjjal, a testi sérülés tekintetében rokkantsági ellátásra való jogosultsággal és a gyógyfürdőkezeléshez való joggal kapcsolatos szociális jogvitákban.

A Munkaügyi és Szociális Felsőbíróság (Višje delovno in socialno sodišče)

A Munkaügyi és Szociális Felsőbíróság a munkaügyi bíróságok és az elsőfokú szociális bíróság határozatai ellen benyújtott fellebbezéseket bírálja el. A Munkaügyi és Szociális Felsőbíróság határozatai ellen benyújtott fellebbezések és felülvizsgálati kérelmek ügyében a Szlovén Köztársaság Legfelsőbb Bírósága (*Vrhovno sodišče Republike Slovenije*) dönt.

A Munkaügyi és Szociális Felsőbíróság székhelye Ljubljana.

A Munkaügyi és Szociális Felsőbíróság háromtagú tanácsban ítélik meg.

A Szlovén Köztársaság Közigazgatási Bírósága (Upravno sodišče Republike Slovenije)

A Szlovén Köztársaság Közigazgatási Bíróságának hatáskörébe a közigazgatási jogvitákban történő döntéshozatal tartozik, a közigazgatási jogvitákról szóló törvényben meghatározott módon és eljárásoknak megfelelően.

A közigazgatási jogviták keretében a törvénynek megfelelően biztosítják az egyének és szervezetek jogainak és kedvezményeinek jogi védelmét az állami szervek, helyi önkormányzati szervek és hatósági jogkört gyakorlók határozataival és intézkedéseivel szemben.

A közigazgatási jogvitában a bíróság:

dönt a felperes jogi helyzetét sértő, jogerős közigazgatási jogi aktusok jogszerűségéről;

ha más megfelelő jogvédelem nem biztosított, dönt a magánszemélyek emberi jogait és alapvető szabadságait sértő egyedi aktusok és intézkedések jogszerűségéről;

dönt az állami szervek által rendeleti formában kiadott, egyedi jogviszonyokat szabályozó jogi aktusok jogszerűségéről;

a törvényben meghatározott esetekben, vagy ha az Alkotmány vagy törvény más megfelelő jogvédelmet nem biztosít, elbírálja az állam és a helyi

önkormányzatok között, a helyi önkormányzatok közötti, illetve a helyi önkormányzatok és a közhatalmi jogkört gyakorló szervek között felmerülő közjogi jogvitákat,

a törvényben meghatározott esetekben dönt egyéb aktusok jogszerűségéről.

Közigazgatási jogvitában első fokon a Szlovén Köztársaság Közigazgatási Bírósága dönt. A közigazgatási jogvitában hozott első fokú határozat és a rendkívüli jogorvoslatról hozott határozat ellen benyújtott panaszt azonban a Szlovén Köztársaság Legfelsőbb Bírósága bírálja el.

A Szlovén Köztársaság Közigazgatási Bíróságának székhelye Ljubljánában található.

A Közigazgatási Bíróság ítélezési tevékenységét a **székhelyén**, valamint a következő **kirendeltségeken** folytatja:

a celjei kirendeltségen a Celjei Felsőbíróság illetékességi területén;

a Nova Gorice-i kirendeltségen a Koperi Felsőbíróság illetékességi területén;

a maribori kirendeltségen a Maribori Felsőbíróság illetékességi területén.

A közigazgatási bíróság három bíróból álló tanácsban ítélik meg, kivéve egyes törvényben meghatározott ügyeket, amelyekben egyesbíró dönt.

A **Legfelsőbb Bíróság** egyesbíróként jár el az eljárás felfüggesztése tárgyában; háromtagú tanácsban bírálja el a fellebbezéseket és a felülvizsgálati

kérelmeket; a közigazgatási bíróság és az általános hatáskörű bíróságok vagy valamely szakosított bíróság közötti hatásköri összeütközést érintő jogvita

elbírálásakor három bíróból álló tanács jár el; a közigazgatási bíróság és a Legfelsőbb Bíróság közötti hatásköri összeütközést érintő jogviták elbírálásakor öt bíróból álló tanács jár el.

Jogi adatbázisok

További információkat találhat a szlovén bíróságokról a [Szlovén Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának hivatalos honlapján](#).

Kapcsolódó linkek

[Munkaügyi bíróságok](#)

[A Szlovén Köztársaság Közigazgatási Bírósága](#)

Utolsó frissítés: 27/05/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Szlovákia

Ez a szakasz a szlovák szakosított bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Közigazgatási bíróságok

A közigazgatási jogi ügyek elsősorban a **regionális bíróságok** (*krajský súd*) és a **Szlovák Köztársaság legfelsőbb bírósága** (*Najvyšší súd Slovenskej republiky*) hatáskörébe tartoznak.

A Szlovák Köztársaság nem rendelkezik különálló közigazgatási bírósági rendszerrel, hanem közigazgatási bírókból álló különálló **tanácsok** látják el ezt a feladatot.

Szakosított bíróságok

Alkotmánybíróság

A [Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága](#) (*Ústavný súd Slovenskej republiky*) olyan független bírói testület, amely határozhat a jogszabályok [alkotmányosságáról](#).

Az Alkotmánybíróság székhelye Kassában található, a Hlavná 110, Košice 042 65. címen, továbbá rendelkezik egy irodával Pozsonyban, a Župné námestie 12. szám alatt.

Hatáskörök

A Szlovák Köztársaság alkotmánya értelmében az Alkotmánybíróság arról határoz, hogy:

megfelelnek-e a jogszabályok az **alkotmánynak**, a **sarkalatos törvényeknek**, **valamint azon nemzetközi szerződéseknek**, amelyekhez a **Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa** hozzájárult, és amelyeket a jogszabályokban előírt módon megerősített és kihirdetett;

megfelelnek-e a kormányrendeletek, valamint a minisztériumok és az egyéb központi közigazgatási szervek által hozott általános érvényű, jogilag kötelező erejű jogszabályok az alkotmánynak, a sarkalatos jogszabályoknak, valamint azon nemzetközi szerződéseknek, amelyekhez a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa hozzájárult, és amelyeket a jogszabályokban előírt módon megerősített és kihirdetett;

megfelelnek-e az általános érvényű, jogilag kötelező erejű rendeletek az alkotmánynak (68. cikk), a sarkalatos törvényeknek, valamint azon nemzetközi szerződéseknek, amelyekhez a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa hozzájárult, és amelyeket a jogszabályokban előírt módon megerősített és kihirdetett, kivéve, ha a kérdés másik bíróság hatáskörébe tartozik;

megfelelnek-e az általános érvényű, jogilag kötelező erejű, helyi közigazgatási szervek vagy helyi önkormányzati szervek által hozott jogszabályok (a 71. cikk (2) bekezdése értelmében) az alkotmánynak, a sarkalatos törvényeknek, valamint a jogszabályokban előírt módon kihirdetett nemzetközi szerződéseknek, a törvényeknek, a kormányrendeleteknek, a minisztériumok és egyéb központi kormányzati szervek általános érvényű, jogilag kötelező erejű jogszabályainak, kivéve, ha a kérdés másik bíróság hatáskörébe tartozik.

Az Alkotmánybíróság ezen túlmenően:

határoz azon megtárgyalt nemzetközi szerződések megfelelőségéről, amelyekhez a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának hozzájárulása és az alkotmánynak és/vagy sarkalatos törvénynek való megfelelés egyaránt szükséges;

határoz arról, hogy az állampolgári beadvány vagy a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa által hozott határozat alapján kiírt népszavazás tárgya (a 95. cikk (1) bekezdésével összhangban) megfelel-e az alkotmánynak és/vagy sarkalatos törvénynek;

határozatot hoz a központi közigazgatási szervek közötti hatásköri vitákban, kivéve, ha jogszabály másik állami hatóság határozathozatalát írja elő e viták esetére;

határozatot hoz természetes vagy jogi személyek által benyújtott azon panaszok tárgyában, amelyekben a Szlovák Köztársaság által megerősített és a jogszabályokban előírt módon kihirdetett nemzetközi szerződések alapján őket megillető alapvető emberi jogait vagy szabadságait ért sérelemre hivatkoznak, kivéve, ha ezen jogok és szabadságok védelme másik bíróság hatáskörébe tartozik;

határozatot hoz a helyi önkormányzati szervek által a helyi önkormányzatok tevékenységét érintő határozatok, illetve az e tevékenységbe való beavatkozás alkotmányellenessége vagy jogellenessége tárgyában benyújtott panaszok esetében, kivéve, ha ezek védelme másik bíróság hatáskörébe tartozik;

vitás kérdésekben értelmezi az alkotmányt vagy a sarkalatos törvényeket;

határozatot hoz valamely országgyűlési képviselő mandátumának jóváhagyására vagy elutasítására vonatkozó határozat ellen benyújtott panasz tárgyában;

határozatot hoz arról, hogy a választások (a Szlovák Köztársaság elnökének, a Nemzeti Tanácsnak vagy a helyi önkormányzati szerveknek a megválasztása) az alkotmányban és a jogszabályokban foglaltakkal összhangban történtek-e;

határozatot hoz valamely népszavazás eredménye vagy a Szlovák Köztársaság elnökét visszahívó népszavazás eredménye ellen benyújtott panaszok tárgyában;

határozatot hoz arról, hogy valamely politikai párt vagy mozgalom feloszlására vagy az adott szervezet tevékenységének felfüggesztésére vonatkozó határozat összhangban van-e az alkotmányos és egyéb jogszabályokkal;

határozatot hoz a Nemzeti Tanács által a Szlovák Köztársaság elnöke ellen a szándékos alkotmányértés vagy hazaárulás miatt kezdeményezett büntetőeljárásról;

határozatot hoz arról, hogy a rendkívüli körülmények vagy szükségállapot kinyilvánításáról szóló határozat és az ezen határozattal kapcsolatos egyéb döntések összhangban vannak-e az alkotmánnyal és/vagy az alkotmányjoggal.

A bíróság összetétele

Az Alkotmánybíróság **13** bíróból áll.

Az Alkotmánybíróság bírait a Szlovák Köztársaság elnöke nevezi ki 12 év időtartamra a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának javaslata alapján. A Nemzeti Tanácsnak az elnök által végül kiválasztott jelöltek számának kétszeresével megegyező számú jelöltet kell javasolnia.

Egyéb fontos információk

Az Alkotmánybíróság határozatait **három tagból** álló bírói tanácsokban vagy **plenáris ülésen** kell meghozni.

Az Alkotmánybíróság határozatai jogerősek: azaz ezen határozatok ellen nincs helye fellebbezésnek.

Az Alkotmánybíróság az alábbiak által benyújtott **kereset** alapján kezdheti meg az eljárást:

az Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa összes tagjának legalább egyötöde,
a Szlovák Köztársaság elnöke,
a Szlovák Köztársaság kormánya,
valamely bíróság,
a legfőbb ügyész (*generálny prokurátor*),
bárki, aki jogosult arra, hogy ügyét a 127. cikkben (természetes és jogi személyek panasza) és a 127a. cikkben (helyi önkormányzatok szervei által tett panaszok) foglaltak szerint elbírálják,
a Szlovák Köztársaság Legfelsőbb Ellenőrző Hivatala (*Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky*) a 126. cikk (2) bekezdésben meghatározott esetekben (akár rendelkezik joghatósággal a Legfelsőbb Ellenőrző Hivatal, akár nem),
a Szlovák Köztársaság Igazságügyi Tanácsának elnöke a 125. cikk (1) bekezdése szerint az igazságszolgáltatást érintően a jogszabályok alkotmányosságával kapcsolatos ügyekben,
az állampolgári jogok biztosa a 125. cikk (1) bekezdése szerint a jogszabályok alkotmányosságával kapcsolatban, amennyiben az érintett jogszabály további alkalmazása veszélyeztetheti a Szlovák Köztársaság által megerősített és a jogszabályokban előírt módon kihirdetett nemzetközi szerződésekben biztosított alapvető emberi jogokat vagy szabadságokat,
bárki, aki vitatja a Szlovák Köztársaság Legfelsőbb Ellenőrző Hivatalának ellenőrzési tevékenységét a 126. cikk (2) bekezdésében meghatározott esetben.

Jogi adatbázisok

A [Szlovák Köztársaság alkotmánybíróságának honlapja](#) ingyenes hozzáférést biztosít az alábbiakhoz:

a bíróság határozatai,
jelentések a megállapításokról és ítéletekről,
sajtóközlemények,
nemzetközi tevékenységek,
a bíróságra vonatkozó információk.

A szakosított büntetőbíróság

A [szakosított büntetőbíróság \(Špecializovaný trestný súd\)](#) 2009-ben hozták létre a szakosított bíróság jogutódjaként. A büntetőbíróság büntetőügyekben hoz ítéletet, valamint a jogszabályokban (a büntetőeljárásról szóló törvénykönyvben) előírtak szerint bírósági eljárásban elbírálandó ügyekben. A regionális bíróságokkal azonos szinten elhelyezkedő elsőfokú bíróságként működik. Hatásköreit és feladatait a büntető eljárásról szóló törvénykönyv, a 301/2005. sz. törvény 14. szakasza határozza meg.

A Szlovák Köztársaság szakosított büntetőbíróságának elérhetősége:

Cím: Suvorovova č. 5/A, P.O.BOX 117, 902 01 Pezinok (Bazin)

Tel.: +421 33 69 031 14

Fax: +421 33 69 032 72

Hatáskörök

A szakosított büntetőbíróság az alábbi bűncselekményekkel kapcsolatos ügyekben rendelkezik hatáskörrel:

szándékos emberölés,
közbeszerzésekkel és állami aukciós értékesítésekkel kapcsolatos visszaélések, a Szlovák Köztársaság Büntető Törvénykönyve 266. cikkének (3) bekezdése szerint,
hamisítás, pénz- és értékpapír-hamisítás, a Büntető Törvénykönyv 270. cikkének (4) bekezdése szerint,
közhatalommal való visszaélés, a Büntető Törvénykönyv 326. cikkének (3) és (4) bekezdése szerint, a b), c), e), f), g), h), i), l) vagy m) pontban leírt bűncselekményekkel összhangban;
vesztegetés elfogadása, a Büntető Törvénykönyv 328. cikkétől a 330. cikkig,
vesztegetés a Büntető Törvénykönyv 332. cikkétől a 334. cikkig,
közvetett korrupció, a Büntető Törvénykönyv 336. cikke,
választási vesztegetés, a Büntető Törvénykönyv 336a. cikke,
sporttal kapcsolatos korrupció, a Büntető Törvénykönyv 336b. cikke,
bűnszervezet létrehozása, szervezése vagy támogatása; bűnszervezetek által elkövetett különösen súlyos bűncselekmények, terrorizmus,
a Büntető Törvénykönyv különös részében meghatározott IV. cím alatti tulajdon elleni bűncselekmények esetében, vagy az V. cím alatti gazdasági bűncselekmények esetében, ahol a bűncselekmény a Büntető Törvénykönyv szerinti kis méretű kár összege legalább 25 000-szeresének megfelelő mértékű kárt okoz vagy jogosulatlan előnyhöz vezet, vagy az érték, amelyre a bűncselekményt elkövették, eléri a Büntető Törvénykönyv szerinti kis méretű kár összegének legalább a 25 000-szeresét,
az Európai Unió pénzügyi érdekeinek megsértése,
az a)–l) pontban vagy az m) pontban felsoroltakhoz kapcsolódó bűncselekmények, amelyek esetében fennállnak az együttes elbírálás feltételei, szélsőségeség a Büntető Törvénykönyv 140a. cikke szerint.

Utolsó frissítés: 27/02/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Finnország

Ez a rész a finnországi szakosított bíróságokra vonatkozóan tartalmaz információkat.

Szakosított bíróságok

Finnországban szakosított bíróságok is vannak, amelyeknek feladatait külön törvények állapítják meg. A szakosított bíróságokat azért állították fel, hogy olyan ügyfajtákkal foglalkozzanak, amelyek rendezésére az általános vagy közigazgatási bíróságok nem alkalmasak, mert azok különleges szakértelmet igényelnek. A szakosított bíróságok összetétele általában az adott területhez kapcsolódó szakértelmet tükrözi. A szakosított bíróságok a következők:

a munkaügyi bíróság
a versenybíróság
a társadalombiztosítási bíróság és
a közjogi felsőbíróság.

A munkaügyi bíróság

A [munkaügyi bíróság](#) a munkaszerződésekről szóló törvény, az állami köztisztviselők szerződéseiről szóló törvény, az önkormányzati köztisztviselők szerződéseiről szóló törvény, valamint az evangélikus-lutheránus egyház alkalmazásában álló köztisztviselők szerződéseire irányadó törvény értelmezésével kapcsolatos jogvitákat kezeli és rendezi. A köztisztviselők és más munkavállalók kollektív szerződéseiből eredő jogvitákkal is ez a bíróság foglalkozik.

A versenybíróság

A [versenybíróság](#) versenyjoggal, végrehajtással, szellemi tulajdonjoggal és piaci joggal foglalkozó szakosított bíróság.

A társadalombiztosítási bíróság

A [társadalombiztosítási bíróság](#) társadalombiztosítási ügyekkel foglalkozó szakosított bíróság. A társadalombiztosítási bíróság többek között a munkavállalói nyugdíjra, nemzeti nyugdíjra és álláskeresői járadékra való jogosultsággal, valamint a munkabaleset, foglalkozási megbetegedés, bűncselekmény okozta kár, katonai rokkantság vagy katonai baleset alapján járó kártérítéssel kapcsolatos ügyekben jár el.

A közjogi felsőbb bíróság

A [közjogi felsőbb bíróság](#) olyan különleges bíróság, amely a finn kormány tagjaival, a legfelsőbb bíróság és legfelsőbb közigazgatási bíróság tagjaival, valamint egyes magas tisztséget betöltő köztisztviselőkkel szemben hivatali visszaélés miatt indított ügyeket tárgyalja. A közjogi felsőbb bíróság csak szükség esetén ül össze.

Kiegészítő információk

A [A finn bíróságok honlapja](#) a finn bírósági rendszerről tartalmaz tájékoztatást. Egyablakos portál azok számára, akik a bíróságokra, ügyészekre, végrehajtókra, jogsegélyirodákra vonatkozóan keresnek tájékoztatást.

Megtalálható itt például a fellebbviteli és közigazgatási bíróságok legfrissebb ítélezési gyakorlata, valamint az összes bíróság honlapjára mutató link.

Utolsó frissítés: 02/02/2021

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Svédország

Ez a szakasz a svédországi különös hatáskörű bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Különös hatáskörű bíróságok

Több különös hatáskörű bíróság működik konkrét ügytípusok tárgyalására:

A [munkaügyi bíróság](#) (*Arbetsdomstolen*) munkaügyi jogvitákkal foglalkozik. Munkaügyi vitának minősül minden olyan jogvita, amely a munkáltató és a munkavállaló közötti jogviszonyt érinti. A munkaügyi jogvitákban főszabály szerint a munkaügyi bíróság az első fokon eljáró és az egyetlen, hatáskörrel rendelkező bíróság. A munkaügyi jogviták egyes típusait azonban először a járásbíróság tárgyalja, ezt követően fellebbezést lehet benyújtani a munkaügyi bírósághoz, amely másodfokú és végső fokú bírósággént jár el.

A [gazdasági bíróság](#) (*Marknadsdomstolen*) többek között a versenyjogi törvény és a piaci gyakorlatokról szóló törvény alkalmazási körébe tartozó jogvitákkal foglalkozik.

A [szabadalmi bíróság](#) (*Patentbesvärsttten*) a Svéd Szabadalmi és Nyilvántartási Hivatal (*Patent- och registreringsverket*) szabadalmakra, védjegyekre és formatervezési mintákra stb. vonatkozó határozatai ellen benyújtott fellebbezéseket bírálja el. A bíróság határozataival szemben a [Legfelsőbb Közigazgatási Bírósághoz](#) (*Högsta förvaltningsdomstolen*) lehet fellebbezni.

A [földügyi és környezetvédelmi bíróságok](#) (*Mark- och miljödomstolar*) olyan ügyekkel foglalkoznak, mint a vízügyi műveletekkel és környezetre veszélyes műveletekkel kapcsolatos engedélyezés, egészségvédelmi, természetvédelmi, hulladékgyűjtési, szennyezett területekkel és veszélyes hulladékkal kapcsolatos ügyek, környezetvédelmi vonatkozású károkkal és kártérítéssel kapcsolatos ügyek, a tervezési és építési törvény hatálya alá tartozó építési, bontási és földhasználati engedélyekkel kapcsolatos ügyek, területbérleti ügyek, valamint fellebbezések tervezési ügyekben és földparcellázásra, közüzemi szolgáltatásokra és kisajátításra vonatkozóan. Svédországban öt földügyi és környezetvédelmi bíróság működik, ezek különbíróságok Nacka, Vänersborg, Växjö, Umeå és Östersund körzeti bíróságán belül. A földügyi és környezetvédelmi bíróságok ítéletei és végzései ellen a Földügyi és Környezetvédelmi Fellebbviteli Bírósághoz (*Mark- och miljööverdomstolen*) lehet fellebbezni, amely a Svea Fellebbviteli Bíróság részeként működik. A földügyi és környezetvédelmi bíróságon indult ügyekben, amelyekben fellebbezésre került sor, amelyet a Földügyi és Környezetvédelmi Fellebbviteli Bíróság elbírált, a Legfelsőbb Bírósághoz (*Högsta domstolen*) lehet újabb fellebbezést benyújtani.

A [Tengerészeti bíróságok](#) (*Sjörättsdomstolar*) foglalkoznak a svéd tengerészeti törvény (1994. évi 1009. sz. törvény) hatálya alá tartozó ügyekkel. Svédországban hét tengerészeti bíróság működik, Luleå, Sundsvall, Stockholm, Kalmar, Malmö, Göteborg és Värmland törvényszékei részeként.

A [migrációs ügyekben eljáró bíróságok](#) (*Migrationsdomstolar*) felülvizsgálják a Svéd Migrációs Hivatal (*Migrationsverket*) által a külföldi állampolgárokkal és az állampolgársággal kapcsolatos ügyekben hozott határozatokat. A migrációs ügyekben eljáró bíróságok különös hatáskörű bíróságok, amelyek a malmöi, göteborgi és stockholmi közigazgatási bíróság részeként működnek. A migrációs ügyekben eljáró bíróságok ítéletei és végzései ellen a migrációs ügyekben eljáró fellebbviteli bírósághoz (*Migrationsöverdomstolen*) lehet fellebbezni, amely a Stockholmi Közigazgatási Bíróság részeként működik. Bizonyos típusú, bérletet, lakásszövetkezetet és haszonbérletet érintő jogvitákkal regionális [bérleti és haszonbérleti döntőbíróságok](#) (*hyres- och arrendenämnder*) foglalkoznak. Ezek kvázi bírósági szervek, amelyek a bíróságokéhoz hasonló hatáskörökkel rendelkeznek.

Egyéb különleges hatáskörű bíróságok

Svédországban nem működik alkotmánybíróság vagy hasonló testület.

Utolsó frissítés: 09/11/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Anglia és Wales

Ez az oldal az Anglia és Wales területén található egyes szakosított bíróságokról ad tájékoztatást, ideértve a döntőbíróságokat is.

Közigazgatási bíróságok

A döntőbíróságokról, bíróságokról és a végrehajtásról szóló 2007. évi törvény a legtöbb bíróságra nézve egységes rendszert vezetett be, és azokat elsőfokú (First-tier Tribunal) és másodfokú (Upper Tribunal) döntőbíróságra osztotta. Mind az elsőfokú döntőbíróság és a másodfokú döntőbíróság különböző ügytípusokban eljáró önálló tanácsokkal rendelkezik, amelyek hasonlóan ítéleznek. A bíróságokra vonatkozó részletes információk [Öfelsége Bírósági és Döntőbírósági Szolgálat \(Her Majesty's Courts & Tribunals Service\)](#) honlapján található.

Elsőfokú döntőbíróság (first-tier tribunal)

Az **elsőfokú döntőbíróóság** általános hatáskörű döntőbíróóság. Fő feladata a kormány határozatai ellen benyújtott fellebbezések tárgyalása az illetékességébe tartozó területeken. A bíróság illetékessége néhány esetben az Egyesült Királyság egész területére kiterjed. Az elsőfokú döntőbíróóság jelenleg hat tanácsból áll, amelyek a következők:

a szociális támogatási ügyek tanácsa (Social Entitlement Chamber)

egészségügyi, oktatási és szociális ellátásügyi tanács (Health, Education and Social Care Chamber)

hadirokkantsági nyugdíjügyek és a fegyveres erők tagjait megillető kártalanításokkal kapcsolatos ügyek tanácsa (War Pensions and Armed Forces Compensation Chamber)

adóügyi tanács (Tax Chamber)

általános szabályozási tanács (General Regulatory Chamber)

bevándorlási és menekültügyi tanács (Immigration and Asylum Chamber)

tulajdonjogi tanács (Property Chamber)

Másodfokú bíróság (upper tribunal)

A **másodfokú döntőbíróóság** elsősorban, ám nem kizárólagosan az elsőfokú döntőbíróóság határozatai ellen benyújtott fellebbezéseket bírálja el. Eljár magasabb fokú „Court of Record” bírósággént, egyúttal bizonyos körülmények között hatáskörrel rendelkezik a bírósági felülvizsgálati eljárások lefolytatására is.

A másodfokú döntőbíróóság összetétele a következő:

közigazgatási fellebbviteli tanács (Administrative Appeals Chamber)

ingatlanügyi tanács (Lands Chamber)

adóügyi és kancelláriai tanács (Tax and Chancery Chamber)

bevándorlási és menekültügyi tanács (Immigration and Asylum Chamber)

A döntőbíróóságok jellemzője, hogy rendelkeznek a fellebbezések tárgyára vonatkozó szakértelemmel. A felépítésük olyan, hogy a döntőbíróóságok bírái szakértői a hatáskörükbe tartozó jogterületeknek, a nem jogi végzettségű tagok pedig a szakértelmük vagy az érintett területen szerzett tapasztalatuk révén minősülnek képesítettnek. A fellebbezések egyedi típusait tárgyaló bírói tanácsok a fellebbezés tárgyától függően változnak.

Munkaügyi és munkaügyi fellebbviteli döntőbíróóságok

A munkaügyi döntőbíróóság és a munkaügyi fellebbviteli döntőbíróóság kívül esik az egységes bírósági szervezeten, Őfelsége Bírósági és Döntőbíróósági Szolgálatára (Her Majesty's Courts & Tribunals Service) azonban támogatja. A döntőbíróóság feladata ellátni azokat az igazgatási feladatokat, amelyek lehetővé teszik a munkaügyi döntőbíróóságokhoz benyújtott követelések, és azt követően a munkaügyi fellebbviteli döntőbíróóságokhoz benyújtott fellebbezések elbírálását.

Angliában és Walesben a közigazgatási bíróság feladatkörét az angliai és walesi közigazgatási bíraskodási jogkör, illetve az alsóbb szintű bíróságok és döntőbíróóságok feletti felügyeleti jogkör alkotja.

Szakosított bíróságok

Angliában és Walesben több szakosított bíróság is létezik:

A **Halottkémi Bíróság** (Coroners' Courts), amelyben a halottkémek – időnként esküdtszék közreműködésével – az erőszakos, nem természetes, illetve gyanús vagy ismeretlen okból bekövetkezett hirtelen haláleseteket vizsgálják.

A **Gondnoksági Bíróság** (Court of Protection) a cselekvőképtelen felnőttek (és egyes esetekben gyermekek) vagyonával és ügyeivel, egészségügyi ellátásával és személyes jólétével kapcsolatos kérdésekben határoz. Ez a bíróság jogosult dönteni egyes konkrét kérdésekkel kapcsolatos cselekvőképesség kérdésében is. A bíróság felső szintű bírósággént működik (superior court of record) és precedenseket alkothat.

A **Haditörvényszékhez** (Courts Martial) nyújtják be a fegyveres erők tagjai elleni, a katonai jogszabályok hatálya alá tartozó kereseteket.

Az **egyházi bíróságok** (Ecclesiastical Courts) az Anglikán Egyházhoz és az egyházi joghoz kapcsolódó kérdésekben döntenek.

A **kereskedelmi bíróságok** a kereskedelmi ügyekben járnak el.

A **technológiaügyi és építésügyi bíróságok** az építési munkálatok vagy az információtechnológiai szerződésekkel kapcsolatos ügyeket bírálja el.

Kapcsolódó linkek

 Őfelsége Bírósági és Döntőbíróósági Szolgálat

Utolsó frissítés: 27/05/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Észak-Írország

Ez az oldal az Észak-ír Bírósági és Törvényszéki Szolgálat (Northern Ireland Courts and Tribunals Service) igazgatási támogatása mellett működő törvényszékekről nyújt tájékoztatást.

Az igazságügyi minisztérium több észak-írországi törvényszék igazgatásáért felelős. A gyakorlatban ezt a feladatot az Észak-ír Bírósági és Törvényszéki Szolgálat (NICTS), a minisztérium egyik végrehajtó ügynöksége látja el.

A minisztérium a következő törvényszékekkel kapcsolatosan rendelkezik jogszabályban meghatározott hatáskörökkel:

Ellátásokkal kapcsolatos ügyekben eljáró törvényszék (Care Tribunal)

Adományokkal kapcsolatos ügyekben eljáró törvényszék (Charity Tribunal)

A bűncselekménnyel okozott károk megtérítésével kapcsolatos ügyekben benyújtott fellebbezésekkel foglalkozó észak-írországi testület (Criminal Injuries Compensation Appeals Panel for Northern Ireland)

Földterületekkel kapcsolatos ügyekben eljáró törvényszék (Lands Tribunal)

Mentális egészség felülvizsgálatával kapcsolatos ügyekben eljáró törvényszék (Mental Health Review Tribunal)

Észak-Írország egészséggel és biztonsággal kapcsolatos ügyekben eljáró törvényszéke (Northern Ireland Health and Safety Tribunal)

Észak-Írország közlekedési bírságokkal kapcsolatos ügyekben eljáró törvényszéke (Northern Ireland Traffic Penalty Tribunal)

Észak-Írország értékmegállapítással kapcsolatos ügyekben eljáró törvényszéke (Northern Ireland Valuation Tribunal)

A társadalombiztosítással és a gyermektartással kapcsolatos ügyekben eljáró biztosok (Social Security Commissioners and Child Support Commissioners)

A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásával és fogyatékkal kapcsolatos ügyekben eljáró törvényszék (Special Educational Needs and Disability Tribunal)

Az 1972. évi egészségügyi és személyes szociális szolgáltatásokról szóló rendelet (Észak-Írország) 11. melléklete alapján felállított törvényszék

Ezen túlmenően igazgatási feladatokat vállalt a Fellebbezési Szolgálattal (Appeals Service) és a Bérleti díjak értékelésével foglalkozó testülettel (Rent Assessment Panel) kapcsolatosan is; mindkettőt egy, a települések minisztériumával kötött, a szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodás alapján kezeli. A tervek szerint a törvényszéki reformprogram egy következő fázisában mindkét szervezetet jogszabállyal rendelik majd a minisztérium alá.

A NICTS egy, a szolgáltatási szintre vonatkozó megállapodás feltételei szerint azon Észak-Írországból ülésező törvényszékek részére is igazgatási támogatást nyújt, amelyek illetékessége az Egyesült Királyság egészére kiterjed, ideértve az adójogi tanácsot (Chamber), a bevándorlási és menekültügyi tanácsot (Immigration and Asylum Chamber), az elsőfokú törvényszék általános szabályozó tanácsán belül az információs jogokkal kapcsolatos ügyekkel foglalkozó csoport (Information Rights jurisdiction within the General Regulatory Chamber of the First-tier Tribunal), és a felsőbb törvényszék közigazgatási fellebbezésekkel foglalkozó tanácsát (Upper Tribunal Administrative Appeals Chamber).

Az NICTS által igazgatott törvényszékek munkájával kapcsolatos további információk – a törvényszékek elérhetőségeit is beleértve – az [Észak-ír Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#) weboldalán található.

Kapcsolódó linkek

[Észak-ír Bírósági és Törvényszéki Szolgálat](#)

Utolsó frissítés: 10/07/2018

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok szakosított bíróságai - Skócia

Ez az oldal Skócia egyes szakosított bíróságairól ad tájékoztatást.

Közigazgatási bíróságok

A döntőbíróságokról, bíróságokról és a végrehajtásról szóló 2007. évi törvény az Egyesült Királyság legtöbb döntőbíróságára nézve egységes rendszert vezetett be, és azokat elsőfokú (First-tier Tribunal) és másodfokú (Upper Tribunal) döntőbíróságra osztotta. Mind az elsőfokú döntőbíróság és a másodfokú döntőbíróság különböző ügytípusokban eljáró önálló tanácsokkal rendelkezik, amelyek hasonlóan ítélik meg. A döntőbíróságokra vonatkozó részletes információk [Ófelsége Bírósági és Döntőbírósági Szolgálata \(Her Majesty's Courts & Tribunals Service\)](#) honlapján található.

A döntőbíróságokról szóló (skóciai) 2014. évi törvény egyetlen elsőfokú döntőbíróságot (first-tier tribunal) és másodfokú döntőbíróságot (upper tribunal) hozott létre. Az elsőfokú döntőbíróságok 2016. december 1-jén álltak az új szervezeti felépítésre.

A 2016. évi skóciai törvény 39. szakasza lehetővé teszi meghatározott számú decentralizált, Skócia számára fenntartott döntőbíróság igazgatását és működtetését.

Az Egyesült Királyság elsőfokú döntőbírósága (first-tier UK tribunal)

Az Egyesült Királyság **elsőfokú döntőbírósága** általános hatáskörű döntőbíróság, amelynek fő feladata a kormány határozatai ellen benyújtott fellebbezések elbírálása a hatáskörébe utalt területeken. Illetékessége bizonyos ügyekben az egész Egyesült Királyságra – és azon belül Skóciára is – kiterjed. Az elsőfokú döntőbíróság jelenleg hét tanácsból áll, amelyek a következők:

a szociális támogatási ügyek tanácsa (Social Entitlement Chamber)

egészségügyi, oktatási és szociális ellátásügyi tanács (Health, Education and Social Care Chamber)

hadirokkantsági nyugdíjügyek és a fegyveres erők tagjait megillető kártalanításokkal kapcsolatos ügyek tanácsa (War Pensions and Armed Forces Compensation Chamber)

adóügyi tanács (Tax Chamber)

általános szabályozási tanács (General Regulatory Chamber)

bevándorlási és menekültügyi tanács (Immigration and Asylum Chamber)

tulajdonjogi tanács (Property Chamber)

Az Egyesült Királyság másodfokú döntőbírósága (UK upper tribunal)

Az Egyesült Királyság **másodfokú döntőbírósága** elsősorban, ám nem kizárólagosan az Egyesült Királyság elsőfokú döntőbírósági határozatai ellen benyújtott fellebbezéseket bírálja el. Magasabb fokú „Court of Record” bíróságnak jár el, egyúttal bizonyos körülmények között hatáskörrel rendelkezik a bírósági felülvizsgálati eljárások lefolytatására is.

Az Egyesült Királyság **másodfokú döntőbíróságának** összetétele a következő:

közigazgatási fellebbviteli tanács (Administrative Appeals Chamber)

ingatlanügyi tanács (Lands Chamber)

adóügyi és kancelláriai tanács (Tax and Chancery Chamber)

bevándorlási és menekültügyi tanács (Immigration and Asylum Chamber)

A döntőbíróságok jellemzője, hogy rendelkeznek a fellebbezések tárgyára vonatkozó szakértelemmel. A felépítésük olyan, hogy a bírák szakértői a hatáskörükbe tartozó jogterületeknek, a nem jogi végzettségű tagok pedig a szakértelmük vagy az érintett területen szerzett tapasztalatuk révén minősülnek képesítettnek. A fellebbezések egyedi típusait tárgyaló bírói tanácsok a fellebbezés tárgyától függően változnak.

Munkaügyi és munkaügyi fellebbviteli döntőbíróságok

A munkaügyi döntőbíróság és a munkaügyi fellebbviteli döntőbíróság kívül esik az egységes bírósági szervezeten, Ófelsége Bírósági és Döntőbírósági Szolgálata (Her Majesty's Courts & Tribunals Service) azonban támogatja. E bíróságok feladata ellátni azokat az igazgatási feladatokat, amelyek lehetővé teszik a munkaügyi döntőbíróságokhoz benyújtott követelések, és azt követően a munkaügyi fellebbviteli döntőbíróságokhoz benyújtott fellebbezések elbírálását. Skóciának külön munkaügyi fellebbviteli döntőbírósága van.

Skót döntőbíróságok

Skóciában számos döntőbíróság működik. A legtöbb döntőbíróságnak saját elnöke van, és mind különböző végrehajtási jogkörökkel rendelkezik. Az általuk elbírált ügyek a parkolási bírságok elleni fellebbezésektől a súlyos mentális betegségben szenvedő személyek kötelező kezeléséig és a velük szemben alkalmazható korlátozásokig terjednek.

A skót döntőbíróságok határozatai ellen benyújtott fellebbezéseket a skóciai polgári bíróságok bírálják el, és azokkal a körzeti bíróság mellett a legfelsőbb polgári bíróság is foglalkozhat.

A skót döntőbíróságok reformja

A döntőbíróságokról szóló (skóciai) 2014. évi törvény korszerű kétfokú rendszert alakított ki a skót döntőbíróságok részére. Skócia legfelsőbb bírója, a Lord President vezeti az új bírósági rendszert, amely hasonló az Egyesült Királyság fent ismertetett modelljéhez. A Lord President számos feladatkört átruházott Lady Smithre, akit megválasztottak a skót döntőbíróság elnökének. A másodfokú döntőbíróság feladata lesz az elsőfokú határozatok ellen benyújtott legtöbb fellebbezés elbírálása, így ezek többé nem a bíróságok hatáskörébe tartoznak. Az elsőfokú és másodfokú döntőbíróság igazgatását a [Skót Bírósági és](#)

Döntőbírói Szolgálat (Scottish Courts and Tribunals Service) fogja végezni. A döntőbírók szakaszos eljárásban válnak skót döntőbíróvá, és az első átállás 2016 decemberében kezdődött meg.

A döntőbírók gyakorlata

Az Egyesült Királyság és Skócia döntőbírói eljárási eljárás általában kevésbé kötött, mint a bírósági eljárás. A döntőbíróknak lehetnek jogi végzettséggel nem rendelkező szakember vagy szakértő tagjai is, így például orvosok és laikus ülnökök, ugyanakkor a bírói tanács elnöke minden esetben jogvégeztet személy.

Közigazgatási jogi ügyekben (bírói felülvizsgálat) Skóciában a legfelsőbb polgári bíróság (**Court of Session**) jár el. A skót döntőbizottságokra vonatkozó további információk a Skót Bírósági és Döntőbírói Szolgálat honlapján található.

Szakosított bíróságok

Amennyiben **Skóciában** egy (polgári vagy büntető) ügy az Egyesült Királyság hatáskör-átruházási megállapodásából kifolyólag alkotmányos (például emberi jogi) kérdéseket vet fel, az ügyben az Egyesült Királyság legfelsőbb bírósága határozhat.

A személyi sérülések ügyében eljáró központi bíróság

E bíróságot 2015. szeptember 22-én hozták létre, hogy a személyi sérülések ügyében nemzeti szakértői központként szolgáljon. A személyi sérülésekkel kapcsolatos ügyek akkor vihetők a bíróságok elé, ha a perelt összeg meghaladja az 5 000£-ot. A felek úgy is dönthetnek, hogy a helyi körzeti bírósághoz fordulnak a bármilyen összegű személyi sérüléssel kapcsolatos igénnyel. Speciális rendelkezések vonatkoznak a munkahelyen bekövetkező személyi sérülések eseteire: az 1 000£-ot meghaladó igénnyel közvetlenül a személyi sérülések ügyében eljáró központi bírósághoz lehet fordulni, míg az 1 000£ alatti munkahelyi személyi sérülések ügyében akkor lehet a bírósághoz fordulni, ha a körzeti bíróság úgy ítéli meg, hogy az különösen fontos vagy bonyolult. 2015. szeptember 22. óta a legfelsőbb polgári bíróság nem járhat el a személyi sérülésekkel kapcsolatos 100 000£ alatti keresetek ügyében.

További bíróságok:

A **heraldikai bíróság (Court of the Lord Lyon)** – amely címerügyekben jár el

A **skóciai ingatlanügyi bíróság (Lands Tribunal for Scotland)** – amely az ingatlantulajdonosok és a bérlők közötti jogvitákban jár el.

Kapcsolódó linkek

 Ófelsége Bírósági és Döntőbírói Szolgálata

 Heraldikai Bíróság - Skócia

 Skóciai ingatlanügyi bíróság (Lands Tribunal for Scotland)

Utolsó frissítés: 28/05/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.